

V L A A M S P A R L E M E N T

Zitting 2004-2005

21 december 2004

HANDELINGEN

PLENAIRE VERGADERING

MIDDAGVERGADERING

MEDEDELING VAN DE REGERING

DECREET MIDDELENBEGROTING 2005

DECREET ALGEMENE UITGAVENBEGROTING 2005

DECREET BEPALINGEN TOT BEGELEIDING VAN DE BEGROTING 2005

Inhoud

Nr. 13

Dinsdag 21 december 2004
Middagvergadering

Berichten van verhindering	1
Mededeling van de regering	1
Spreker: minister-president Yves Leterme	
Ontwerp van decreet houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2005	
– 13 (2004-2005) – Nr. 1 : Toelichtingen	
– 14 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 4 : Ontwerp van decreet	
– 16 (2004-2005) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof	
Ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2005	
– 13 (2004-2005) – Nr. 1 : Toelichtingen	
– 15 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 10 : Ontwerp van decreet	
– 16 (2004-2005) – Nr. 1 : Verslag van het Rekenhof	
Ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2005	
– 124 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 17	
Algemene bespreking (Voortzetting)	1
Sprekers: de heer Herman De Reuse, minister-president Yves Leterme, de heer Koen Van den Heuvel, minister Dirk Van Mechelen, de heren Ludo Sannen en Eric Van Rompuy, minister Geert Bourgeois, mevrouw An Michiels, de heren Luc Martens, Gilbert Van Baelen en Jef Tavernier, minister Frank Vandenbroucke, mevrouw Trees Merckx-Van Goey, minister Fientje Moerman, mevrouw Marijke Dillen, minister Inge Vervotte, de heren Carl Decaluwe en Tom Dehaene, de dames Vera Van der Borghht en Elke Roex, de heren Roland Van Goethem, Louis Bril, Luk Van Nieuwenhuysen, Jan Loones en Jan Laurys, de dames Anne Marie Hoebeke en Stern Demeulenaere, de heren Erik Arckens, Steven Vanackere, Jean-Marie Dedecker, Bart Caron en Herman Schueremans en minister Bert Anciaux	
Regeling van de werkzaamheden	59

VOORZITTER: De heer Norbert De Batselier

– *De vergadering wordt geopend om 14.35 uur.*

De voorzitter: Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

Miet Smet, Helga Stevens, John Vrancken: gezondheidsredenen;

Jaak Gabriëls: buitenslands;

Jacky Maes, Herman Reynders: ambtsverplichtingen;

Jos Stassen, familieverbindingen.

MEDEDELING VAN DE REGERING

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer de voorzitter, geachte collega's, ik wil duidelijkheid verschaffen over mijn aan- en afwezigheid tijdens deze debatten. Mijn afwezigheid rond elf uur leidde hier immers tot enige animositeit. Straks zal ik overigens opnieuw even moeten verdwijnen. Ik heb een tiental dagen geleden al gemeld dat deze begrotingsbesprekingen samenvallen met de jaarlijkse besprekingen in de Europese ministerraad van de total allowable catches, de quota en andere regelingen over het eengemaakt visserijbeleid. Vlaanderen draagt daarvoor de volledige bevoegdheid, en op Europees niveau speelt België geen rol meer. Deze voormiddag heb ik daar het standpunt van Vlaanderen verduidelijkt. Ik heb er geprotesteerd tegen enkele commissievoorstellen en heb er ook enkele alternatieven op tafel gelegd. Rond kwart over drie wordt over het gewijzigde voorstel gediscussieerd. In het belang van de vissers en de bijhorende 3.500 arbeidsplaatsen zal ik daaraan deelnemen.

Omstreeks kwart voor één ben ik ook al weggegaan uit dit halfroond omdat, op initiatief van premier

Verhofstadt, een ontmoeting met de Luxemburgse regering was georganiseerd over de inhoud van het Europese voorzitterschap. Tijdens dat gesprek hadden we het over de besluitvorming over de financiële perspectieven. Vorige week werd daarover hier al van gedachten gewisseld. Het leek me belangrijk daar vandaag aan deel te nemen. Ten slotte wil ik nog meedelen dat het niet de gewoonte is om uren op voorhand aan te kondigen welke agendapunten op welk ogenblik worden besproken. Men schat dat in. Ik zal dus straks opnieuw afwezig zijn, zonder te weten wanneer de bespreking afgelopen zal zijn. Ik verontschuldig me daarvoor.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2005

- 13 (2004-2005) – Nr. 1: Toelichtingen
- 14 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 4: Ontwerp van decreet
- 16 (2004-2005) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

ONTWERP VAN DECREET houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2005

- 13 (2004-2005) – Nr. 1: Toelichtingen
- 15 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 14: Ontwerp van decreet
- 16 (2004-2005) – Nr. 1: Verslag van het Rekenhof

ONTWERP VAN DECREET houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2005

- 124 (2004-2005) – Nrs. 1 tot 20

Algemene bespreking (Voortzetting)

De voorzitter: Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van de algemene bespreking van het ontwerp van decreet houdende de middenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2005, het ontwerp van decreet houdende de algemene uitgavenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 2005 en het ontwerp van decreet houdende bepalingen tot begeleiding van de begroting 2005.

De heer De Reuse heeft het woord.

De heer Herman De Reuse (Op de tribune): Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, waarde

De Reuse

collega's, ik wil eerst iets voorlezen uit De Tijd van vandaag. Op het eerste gezicht heeft het niet veel te maken met de besprekingen hier. De titel luidt 'Plan voor meer Baskische autonomie stap verder'. Er staat het volgende: 'De commissie voor Institutionele Hervormingen van het Baskische parlement keurde een omstreden plan goed dat meer autonomie geeft aan Baskenland. Het is het geesteskind van premier Juan José Ibarretxe. Diens PNV en twee kleinere nationalistische partijen steunden het, terwijl de socialisten en de conservatieve PP tegen stemden. Op 30 december moet het voltallige parlement erover stemmen. Het plan omvat onderhandelingen met Madrid, die tot zelfbestuur moeten leiden. De centrale regering in Madrid vreest dat het plan de aanzet is naar een volledige onafhankelijkheid.'

Ik zeg dit om erop te wijzen dat noch uit deze begroting noch uit de toelichting enige durf spreekt. Wij weten dat het geld voor het merendeel uit de dotatie van de federale overheid komt, maar ook dat wij heel wat geld moeten ontberen. De transfers, die bewezen zijn, blijven nog altijd voortduren.

Aan de minister-president zijn hierover een aantal maanden geleden vragen om uitleg gesteld na de studie van Abafim. Hieruit bleek dat de transfers ons een 10 tot 11 miljard euro kosten. Dat bedrag is al jaren vooropgesteld door het vroegere Vlaams Blok. Sommige factoren zijn misschien wel voor betwisting vatbaar, maar de studie van Abafim is vrij duidelijk. Er wordt nog geen rekening gehouden met de afbetaling van de schulden, de betaling van de intresten of de transfers via Europa.

Het is een feit dat zelfs de Franstaligen de transfers niet betwisten. Ze zijn het tamelijk eens over sommige transfers, alsook over de grootte ervan. Er gebeurt echter niks. Er zijn vragen gesteld en de minister-president antwoordde daarop in oktober. Hij zei toen dat de resultaten moesten worden nagevolgd. Hij gelooft blijkbaar de eigen instellingen niet en stelt dat Nederlandstalige en Franstalige wetenschappers de resultaten nog moeten toetsen. In ieder geval stelt hij dat het niet lang hoeft te duren en alles in enige maanden kan worden geëvalueerd. Hij is van plan een panel van 4 tot 5 professoren samen te stellen, zowel Nederlandstalige als Franstalige. Zelfs in Franstalige middens wordt een bedrag van 5 miljard euro vlot aanvaard.

Toch wil hij nog een panel. Hij wil zelfs met monitoring starten en op korte termijn aan Abafim vragen om daar mensen voor vrij te maken en een studiecel samen te stellen. Hij stelt voor het overige naar het Forum over te hevelen en de zaken daar te bespreken. Het is een eigenaardige gedachte te wijzen op hetgeen minister Reynders zegt, terwijl deze net stelt dat daar niet over zal worden gesproken. Zijn antwoord daarop is dat het waarschijnlijk niet het standpunt van de hele federale regering vertegenwoordigt, maar een persoonlijke mening.

Naar mijn mening heeft dat Forum nog niet plaatsgevonden. Er zijn al enkele afspraken gemaakt over de vergadering, maar er was nog geen effectieve samenkomst. Komt dat punt nog op de agenda? Wat is de uitkomst van de studie van Abafim? Is het panel van professoren al samengesteld? De indruk werd gewekt dat alles vrij snel zou verlopen, maar blijkbaar werd er nog niet veel voordeuring geboekt.

Minister-president Yves Leterme: Wij wachten met de samenstelling van het panel tot er een voorzitter gekozen is. Dat is een kwestie van enkele uren. Er heeft al iemand toegezegd. Ik ga de naam echter nog niet bekendmaken, omdat we nog een aantal zaken op een rijtje aan het zetten zijn in verband met de praktische organisatie, de timing en dergelijke. Een van de volgende dagen zal bekend worden gemaakt wie dat panel zal voorzitten.

De heer Herman De Reuse: U hebt toch niet alleen een voorzitter, u hebt toch ook al leden? Met een voorzitter alleen zult u natuurlijk niet vergeraken.

Minister-president Yves Leterme: Er zal niet alleen een voorzitter zijn, er zullen ook leden zijn, er zal een werking zijn en er zal een validatie zijn.

De heer Herman De Reuse: Hebt u een idee van de periode waarin men daar klaar mee is?

Minister-president Yves Leterme: Ik laat me nooit vastpinnen op een timing.

De heer Herman De Reuse: Toch wel, u hebt bijvoorbeeld gezegd dat bepaalde zaken voor januari opgelost zouden zijn. Misschien doet u het ondertussen niet meer, dat is mogelijk.

Ik zou het nog even willen hebben over de transfers. Bij die transfers gaat het om een bedrag van onge-

De Reuse

veer de helft van de volledige jaarbegroting van de Vlaamse Gemeenschap. Elke toelichting daarover ontbreekt. Er wordt evenmin iets gezegd over het feit dat die transfers – zoals ook blijkt uit de antwoorden – in feite niet transparant zijn en dat ze ook geen fundamentele verbetering teweegbrengen in de landsgedeelten waar ze naartoe vloeien. Er valt ook geen woord te lezen over de mogelijke afbouw van die transfers. Ik spreek dus nog niet over de afschaffing, ik wil het nog hebben over de afbouw van transfers. We moeten dus toezien hoe, hoe een regering in Vlaanderen ook is samengesteld en wat de partijen in hun verkiezingspropaganda ook zeggen, alles altijd bij het oude blijft. Mijnheer de minister-president, u kunt me niet overtuigen door te zeggen dat de zaken binnen de eerstvolgende uren wel opnieuw in orde zullen komen. Zo werkt het niet. Het is steeds opnieuw niets dan uitstel en afstel. Mijnheer de minister-president, u hoeft me ook niet te overtuigen. Het volstaat dat u Vlaanderen kunt overtuigen met uw daden, maar ook daar wachten we toch wel op. We hebben al zoveel beloftes gekregen.

Mijnheer de minister-president, u hebt verklaard dat u veel nood hebt aan eigenlijke beleidsruimte. Het zit echter zo dat de eigenlijke beleidsruimte tekortschiet omdat er zoveel middelen zijn die we wel genereren in Vlaanderen maar die we hier niet kunnen aanwenden. Men zegt dan wel: 'Er is geen geld genoeg, we moeten momenteel besparen.' Dan moet ik u zeggen dat ik bepaalde zaken toch niet zo goed begrijp. U zegt dat er geen geld is. Voor de begroting van dit jaar gaat u uit van een BNI-groei van 2 percent en van een inflatie van 1,5 percent, wat dus een zeer voorzichtige benadering is. Dat u voorzichtig bent, is natuurlijk geen enkel probleem. Er is dus echter meer dan dat mogelijk, dit is een zeer voorzichtige schatting. U zegt daarbij zelf dat dit aanleiding zou moeten geven tot een conjunctuurprovisie van 90 miljoen euro voor 2004 en tot een conjunctuurprovisie van 77 miljoen euro voor 2005. Dit zijn dus middelen waarvan ik aanneem dat ze wat 2004 betreft zeker gerealiseerd zijn en dat ze wat 2005 betreft met een zekerheid grenzende waarschijnlijkheid zullen worden gerealiseerd.

Daarbij komt ook nog eens de 95,6 miljoen euro extra besparing die door de Hoge Raad van Financiën wordt opgelegd en waarvan u vermoedelijk zelf wel weet dat u ze nooit zult moeten betalen,

om de eenvoudige reden dat de voorwaarden die u stelt te zwaar zijn, met name de tussenkomst van de andere regio's en de clausule van gebeurlijke penaliserende. U weet dus al dat u dit geld niet zult gebruiken en dat u dus in principe meer beleidsruimte hebt. Dat wil dus zeggen dat u, boven op hetgeen u zelf aanvaardt, een beleidsruimte hebt van 90 miljoen plus 77 miljoen plus 95 miljoen euro.

Dat is samen 270 miljoen euro, en naar mijn aanvoelen onbetwistbare beleidsruimte. U zult zeggen dat u er wat anders mee doet, dat u deze middelen vandaag niet aanwendt, dat is juist. Maar mijns inziens hebt u die beleidsruimte zeker, en wellicht nog meer, want u hanteert bepaald lage indicatoren voor wat betreft het BNI en de inflatie. Dat is voorzichtig en daar heb ik geen kritiek op, maar het zal zeker 270 miljoen euro zijn.

U zegt dan dat u geen geld hebt, maar dat is in tegenstrijd met wat u zegt in uw toelichting. U zegt dat 2,4 percent laag is geschat, want de Vlaamse administratie Planning en Statistiek raamt de reële groei op 2,6 percent. Men zegt dat de orderboekjes van de bedrijven goed gevuld zijn, dat de uitvoer uit het Vlaamse Gewest is toegenomen met 5,9 percent in het eerste kwartaal en dat er nog betere groeicijfers worden verwacht. De handel is opwaarts gericht alsook de bouw. Volgens het NIS waren er 25,6 percent meer vergunde woningen in de periode mei-juli 2004, de consumptiebestedingen van de Belgische gezinnen blijven stijgen, het consumentenvertrouwen neemt toe, Febiac noteert 9,2 percent meer personenwagens dan in 2003. Al deze factoren zet u naast een aantal internationale factoren, waarvan Vlaanderen sterk afhankelijk is, maar waar het in principe telkens gaat om groeifactoren volgens uw toelichting. Het kan dus wellicht beter en toch zegt u: we hebben niet genoeg middelen, we moeten besparen.

Een eerste besparing, eigenlijk een correctie om uw begroting in evenwicht te krijgen, doet u door het verkopen of in erfpacht geven van een aantal onroerende goederen. Ik zal de minister-president niet opnieuw confronteren met uitspraken van destijds, maar het is toch een feit dat dit een nadelige operatie is. Ook het Rekenhof heeft daaromtrent opmerkingen gemaakt. Die verkopen zorgen voor een eenmalige inkomst, maar op termijn moet aan de huurvergoedingen natuurlijk veel meer worden betaald. Voor de erfpacht ligt de zaak wel iets genuanceerder, maar wat is 99 jaar? Ondertussen

De Reuse

zijn we ons patrimonium kwijt. Er wordt een berekening gemaakt op basis van 18 jaar, en zelfs na 18 jaar huur is er in ieder geval een deficit van ongeveer 40 miljoen euro voor de Vlaamse Gemeenschap. Wat zal er gebeuren na die 18 jaar? Ik weet dat er een optie is tot 27 jaar. Daar wordt verder niet meer over gesproken. Zal men die optie lichten? Wat zal er gebeuren na 27 jaar? Tussen 27 en 99 ligt nog altijd 72 jaar.

U hebt ingevolge het tekort aan middelen een ambtenarenstop afgekondigd, maar daartegenover staat dat de kabinetten meer worden bevolkt en meer geld zullen kosten. Eén van de paradepaardjes van de vorige regering, het Beter Bestuurlijk Beleid, waar men alles aan heeft opgehangen, namelijk nieuwe bevoegdheden, controle en indeling van een aantal zaken, waar de vorige regering grote sier mee heeft gemaakt, komt er waarschijnlijk niet. De minister-president zegt in een interview dat het BBB er in ieder geval niet komt als hij niet de absolute zekerheid krijgt dat ze budgettair neutraal is.

Het BBB zal niet budgettair neutraal zijn. De administratie heeft geschat dat dit eenmalige kosten van 60 miljoen euro en jaarlijks terugkerende kosten van 25 miljoen euro met zich zou meebrengen. Ook dat Beter Bestuurlijk Beleid komt er dus niet, terwijl u zei alle beloften uit het verleden te zullen nakomen.

Dan zijn er de grote infrastructuurwerken, die ook belangrijk zijn. Minister Peeters hoopt tijdens deze zittingsperiode een derde hiervan te verwezenlijken, meer zal onmogelijk zijn. In de belangrijke sector van het onderwijs zal de regering allerhande besparingen doorvoeren. De wachtlijsten inzake socialewoningbouw worden niet afgebouwd. Integendeel, ze groeien nog aan. Dit zijn maar enkele voorbeelden. Nochtans zijn dit dringende noden die Vlaanderen vandaag kent. Die kunt u niet lenigen, er is geen geld om die problemen op te lossen.

U zou kunnen zorgen voor meer geld, indien u eindelijk eens iets zou doen aan die geldstromen. Er is daadwerkelijk meer geld: zelf in de huidige situatie kunt u zeker 270 miljoen euro extra aanwenden. U verklaart echter dat geld te willen sparen, zodat Vlaanderen in 2009 geen schuld meer zal hebben.

In het verleden hebt u echter steeds gezegd dat een gezonde schuld moet kunnen bestaan. In de commissie is er meer dan eens op aangedrongen te weten wat nu die gezonde schuldratio voor Vlaanderen zou moeten zijn. U hebt dat gevraagd aan de HRF. Die kan natuurlijk perfect uitrekenen dat die 95,6 miljoen euro de inspanning is die Vlaanderen moet doen, maar de HRF moest al die tijd het antwoord schuldig blijven op uw vraag.

U zegt dat de sociale zekerheid op een bepaald ogenblik sowieso zal worden gesplitst: niet omdat de regering ideologisch vindt dat dit moet, maar omdat de federale regering geen geld meer zal hebben om die sociale zekerheid te betalen. Waarom moeten wij op dat ogenblik echter meer geld hebben dan de Walen om die bevoegdheden over te nemen? Wij hebben dat niet nodig. Wie op dat ogenblik het meeste geld zal hebben, zal alweer het meest moeten betalen. Dat is traditioneel, dit is dus geen argument pro sparen. Hetzelfde geldt voor het Zorgfonds. Jaarlijks pot u daar 20 miljoen euro op, maar ondertussen schiet u tekort wat de bedoeling van dat fonds betreft. U zou het aantal personen die daarvan kunnen genieten, kunnen uitbreiden. U zou ook de uitbetaalde bedragen kunnen aanpassen. Maar ook daar is uw motto: later zullen we dat wel doen. Dat noemt u dan voorzichtigheid.

Wij hebben daar een andere visie op. U beschikt vandaag alleszins over geld om de noden te lenigen. Dat doet u zeker onvoldoende. Ook daarom zullen we deze begroting niet goedkeuren. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, geachte leden, vanuit mijn interesse voor cijfers en begrotingen lees ik regelmatig begrotingsnota's.

Voor een specialist zijn die spannend om te lezen, maar ik kan begrijpen dat dit voor de meeste buitenstaanders niet altijd de meest aangename lectuur is. Daarom heb ik gezocht naar een metafoor. Een begroting opstellen is als een menu samenstellen, die begroting uitvoeren is dan zoiets als zijn eigen potje koken. U zult het me dan ook niet kwalijk nemen dat ik in mijn betoog regelmatig gebruik maak van deze metafoor. In de nieuwe Michelin-

Van den Heuvel

gids die begin volgend jaar verschijnt, staat een heel nieuwe rubriek: koken met politici. Ik zal u vandaag onthullen hoeveel sterren onze Vlaamse ministers krijgen.

Tegen minister Van Mechelen wil ik het volgende zeggen: doe zo voort, u maakt merkelijke progressie ten opzichte van de vorige jaren. Uw schotels en werkstuk vormen het beste resultaat in jaren, maar we zijn er nog niet. De afwerking, het ultieme sausje, ontbreekt nog een beetje. (*Gelach*)

Beste collega's, de begrotingscontrole 2004 was een moeilijke en delicate oefening, want van sommige ingrediënten was de houdbaarheidsdatum al verstreken en de soep was soms wat aangebrand. Ook de begroting 2005 was niet de begroting van onze dromen. Het is een begroting die ons met de neus op de feiten drukt. Onze fractie zal dan ook niet de trom van het triomfalisme roeren, maar toetst deze begroting met beide voeten op de grond.

We kunnen niet verhullen dat de nieuwe ploeg voor wat de aanpassingen van het begrotingsjaar 2004 betreft, ondanks de onverwacht zeer goede ontvangsten uit de gewestbelastingen, met alle macht heeft moeten pompen om niet te verzuipen. De afwas van de vorige regering stond er nog. Gelukkig kwam het Voedselagentschap niet langs, want er hing hier en daar nog een vies reukje.

Om de begroting 2004 af te sluiten conform de engagementen met de federale overheid, moesten – laat ons eerlijk zijn – een aantal noodingrepen worden uitgevoerd. De begrotingsnorm werd verlaagd met 157 miljoen euro door een beroep te doen op artikel 8. Eenmalige ontvangsten leveren zowat 450 miljoen euro op. De transactie met gebouwen, namelijk de verkoop van erfpacht voor 99 jaar, brengt in 2004 zowat 195 miljoen euro in het laatje, terwijl het boeken van de vordering in verband met de Oosterweelverbinding en de opbrengsten van dividenden van de VMH en GIMV samen zowat 250 miljoen euro waard zijn.

Inderdaad, deze eenmalige ontvangsten zijn niet iets waarover we fier zijn. Die erfpachtconstructies doen we niet graag, maar gebeurden om de meubelen in 2004 te redden. Zoals onze fractieleider al zei: de oorspronkelijke begroting 2004 werd niet bereid in de keuken van chef-kok Leterme. We

staan achter die politieke keuze omdat die belangrijk is voor de budgettaire geloofwaardigheid van België, maar ook van Vlaanderen zodat het algemeen begrotingsevenwicht gerespecteerd blijft en Vlaanderen op die manier op koers blijft om schuldeloos te zijn op het einde van deze legislatuur. Dat is een belangrijke verantwoordelijkheid om zodoende een financieel sterke, Vlaamse toekomst voor te bereiden. Want laten we nu toch een moment eerlijk zijn en ophouden met het nakomen van dit engagement voor te stellen als een nieuwe transfer van Vlaanderen naar Wallonië. Een Vlaams begrotingsoverschot nu maakt enkel en alleen Vlaanderen in de toekomst budgettair sterker. Ik kom daar later nog op terug.

Uiteindelijk stijgen de geconsolideerde uitgaven in 2004 met 1,5 miljard euro of meer dan 8 procent ten opzichte van 2003. Dit is gigantisch veel, maar het is niet zo dat het geld door deuren en ramen werd gegooid in de tweede helft van 2004. Integendeel, bij de tweede begrotingscontrole 2004 werd zelfs het besparingsmes gehanteerd. Het kunstmatig drukken van het uitgavenniveau in 2003 en de ongecontroleerde uitgavenbeloften uit de vorige legislatuur, die trouwens ook de toekomst belasten, leidden echter tot dit resultaat.

Het is duidelijk dat de begroting 2005 een meer realistische stijl uitademt. Sommige oudere collega's vertrouwen me toe dat ze de begrotingsminister, de heer Van Mechelen, soms niet herkennen. Zelfs zijn lichaamstaal verraadt dat hij beter overweg kan met de no-nonsense kookstijl van minister-president Leterme dan met de beloftenbegrotingen met open-end-rekeningen uit het verleden. Kortom, de paarsgroene cuisine van de voorbije regering is gewijzigd in een cuisine réaliste, een eerlijke keuken die je achteraf geen opgeblazen gevoel of onaangename digestieve problemen bezorgt.

Minister Dirk Van Mechelen: Mijnheer Van de Heuvel, hoewel ik wat last heb van haaruitval als gevolg van de begrotingswerkzaamheden, ben ik nog steeds dezelfde. Uw jeugdig enthousiasme ontroert me. Ik heb u in de commissie leren kennen als een degelijk parlementslid dat ernstig aan die begroting meewerkt.

Begrotingsminister zijn is geen doel op zich. Een minister van Begroting is iemand die meedraait binnen een regeringsploeg en ervoor zorgt dat het beleid van die ploeg kan worden uitgevoerd met

Van Mechelen

een gezonde financiële basis. Een begrotingsminister moet bereid zijn om te delen in de lusten en de lasten van dergelijke operaties. Ik wil nu niet doen alsof dat gisteren anders gebeurde dan vandaag of morgen.

Ik wil u dan ook waarschuwen, mijnheer Van den Heuvel. Straks wordt immers de begroting van minister Vervotte besproken. Dit verhaal zou dan wel eens het effect van een boemerang kunnen hebben voor u en uw fractie. (*Applaus bij de VLD, sp.a-spirit en Groen!*)

De heer Koen Van den Heuvel: Het geforceerd volhouden dat deze regering louter een vervolg is van de vorige regering, is overtrokken en oneerlijk. Dit is een nieuwe regering met nieuwe klemtonen en een nieuwe stijl. De erkenning van de impliciete schuld is nu heel duidelijk. Nieuwe initiatieven zullen enkel worden genomen als de financiële haalbaarheid is getest. Dat kenmerkt deze regering. In het verleden was dat veel minder het geval.

Mijnheer de minister, u hebt in de commissie voor Begroting over uw eigen beleidsdomein Monumenten en Landschappen gezegd dat u eerst orde op zaken moest stellen. U moet eerst de talrijke engagementen uit het verleden nakomen voor u nieuwe toezeggingen kunt doen.

Deze begroting omvat een aantal nieuwe ingrediënten, nieuwe accenten. Het is in eerste instantie een realistische begroting. Er is geen geprogrammeerde onderbenutting. Door de benodigde kredieten zo correct mogelijk in te schatten heeft het parlement de garantie dat de goedgekeurde kredieten effectief en integraal kunnen worden aangewend voor de uitvoering van het vooropgestelde beleid.

Bovendien geeft deze Vlaamse Regering openlijk en publiek toe dat de impliciete schuld geen imaginaire schuld is. Volgens de SERV is die impliciete schuld tussen 1999 en 2004 gestegen met meer dan 2,5 miljard euro. Deze regering roept duidelijk een halt toe aan deze stijging.

Ten tweede is deze begroting een voorzichtige begroting. De conjunctuurreserve is een stootkussen voor een eventueel tegenvallende economische groei. CD&V steunt ten volle het principe van een

conjunctuurneutrale legislatuurbegroting. Indien de middelen binnenkomen zoals voorzien in de begroting, dan ligt het overschot in 2005 167 miljoen euro hoger dan gepland. Hiermee kan eventueel de impliciete schuld worden verminderd of kunnen gedeeltelijk extra noden in bijvoorbeeld de welzijnszorg worden gelenigd.

Het is ook een vooruitziende begroting. Als de Vlaamse Regering het schema volgt, dan is de schuld in 2009 weggewerkt. Voor CD&V is dat belangrijk. Vlaanderen beschikt dan over de noodzakelijke reserve om én aan de vergrijzing het hoofd te bieden, én invulling te geven aan nieuwe verantwoordelijkheden in de gezondheidszorg en de kinderbijslag.

Laten we duidelijk zijn. Vlaanderen zal niet bevoegd worden voor gezondheidszorg en kinderbijslag met vendelzwaaien of met het veranderen van het behang. Wanneer de federale overheid zo financieel kortademig wordt dat ze bevoegdheden moet afstoten, wellicht zonder een gelijkwaardige overdracht van middelen, dan moet Vlaanderen klaarstaan en de rekeningen op orde hebben.

De begroting voor 2005 bevat goede aanzetten die een breuk met het verleden weerspiegelen. Het moeilijke werk moet echter nog komen. CD&V heeft daarvoor een viertal aandachtspunten. Op termijn is de cruciale vraag hoe een goede zorgverzekering, kosteloos onderwijs, uitgebreid openbaar vervoer, goede welzijnsvoorzieningen, meer investeringen in vervoersinfrastructuur, scholen, cultuur, sport, milieu, ziekenhuizen, belastingverlagingen en loonsverhogingen verzoenbaar zijn. Het antwoord is uiteraard dat zonder echte structurele uitgavenbesparingen – en dus keuzes – structurele uitgavenverhogingen op een aantal terreinen niet mogelijk zullen zijn.

Het is daarom aangewezen dat een realistische, geconsolideerde meerjarenbegroting wordt opgesteld, waarin de regering de plannen die ze bij de regeringsonderhandelingen heeft gemaakt, financieel correct inschat. Zo kunnen onrealistische voorstellen en niet in te lossen verwachtingen worden vermeden. De CD&V-fractie kijkt dan ook ongeduldig uit naar de meerjarenbegroting die de regering belooft voor te stellen bij de eerste begrotingscontrole in het voorjaar van 2005. We zullen erop toezien dat deze correct, realistisch, conjunctuur-neutraal en vooruitziend is opgesteld. De

Van den Heuvel

oprichting van een conjunctuurfonds, dat op een duurzame wijze overschotten kan vastleggen om de vergrijzing op te vangen of om nieuwe bevoegdheden aan te kunnen, zou een grote stap in de goede richting zijn.

Een volgend aandachtspunt voor de CD&V-fractie is het verloop van de impliciete schuld. Behoorlijk bestuur kan toelaten dat impliciete schuld aangroeit in slechte economische tijden, maar dan wel in beperkte mate. De afgelopen jaren is die op Vlaams niveau, zoals al gezegd, ontspoord. We vragen dan ook een correcte monitoring van het verloop van de impliciete schuld door een regelmatige rapportering aan het parlement, zodat de vooropgestelde beheersing daadwerkelijk kan worden opgevolgd.

We zullen ons moeten bezinnen over een aantal ontwikkelingen. Drie weken geleden drukte de minister van Begroting het parlement met de neus op de feiten: de dotatie aan De Lijn verdubbelde de voorbije jaren. De dekkingsgraad – de ratio van de eigen ontvangsten ten opzichte van de totale ontvangsten – is in de buurt van 15 percent beland, een ongekend laag niveau, zo leren we uit een snelle internationale vergelijking.

Ik wil geen polemieken beginnen over De Lijn. Toch zullen we de komende maanden moeten afwegen of de verdiensten hiervan opwegen tegen de noden die zich stellen in andere domeinen. Ik hoop inderdaad dat de tijd van alle instellingen en structuren voorbij is.

Ik heb de dotatie aan De Lijn als voorbeeld gekozen omdat het zwaard van Damocles van een onvermijdelijke consolidering van de vervoersmaatschappij boven ons hoofd hangt. De kans is levensgroot dat het INR binnenkort gaat eisen dat de rekeningen van De Lijn geconsolideerd worden. Indien dit gebeurt, zal de jaarlijkse netto schuldtoename van De Lijn het geconsolideerd vorderingsaldo belasten en de schuld van De Lijn – eind 2003 zowat 500 miljoen euro – zal worden opgenomen in de schuld van Vlaamse Gemeenschap. Voor zover De Lijn uitgaven financiert door bijkomende leningen, is er dus een negatief effect op het vorderingsaldo. Gezien de grote investeringsplannen gaat het op termijn niet om een kleinigheid. Mijn

vraag is dan ook hoe de regering zich hierop voorbereidt.

Ten slotte wil ik nog eens onderlijnen dat de CD&V-fractie geen decreten zal goedkeuren waarvan de kostprijs onbekend is of waarover geen akkoord is binnen de regering over de nodige bijkomende kredieten. Het kunsten- en het erfgoeddecreet zijn maatregelen die werden ingevoerd zonder de budgettaire implicaties te kennen of in de nodige middelen te voorzien. Welk signaal geeft de overheid daarmee aan de bevolking? Een overheid die laat weten een aantal facturen niet te kunnen betalen, lijkt ons veel erger dan een overheid die zegt eerst de financiële gevolgen te willen onderzoeken. Het is niet oneerbaar om te zeggen dat de bomen niet tot in de hemel groeien, en het lijkt ons correcter om de verplichtingen aan de gemeentebesturen en de verschillende sectoren en actoren in overeenstemming te brengen met het beschikbare budget. Als een organisatie vooraf weet over welke subsidies ze zal kunnen beschikken tijdens de komende jaren, dan kan ze haar doelstellingen daarop afstemmen, en de overheid moet haar eisen – onder meer inzake planlast en verslaggeving – daarop afstemmen.

Mijnheer de voorzitter, dames en heren, de begroting 2005 leidt niet tot triomfalisme. Minister Van Mechelen heeft op het nippertje zijn eerste Michelinster verdiend. De ploeg-Leterme bezit evenwel de potentie tot meer. Door behoorlijk bestuur te voeren, correcte rekeningen te presenteren, realistische verwachtingen te creëren en rekening te houden met onze vier aandachtspunten, kan de ploeg-Leterme met minister Van Mechelen op termijn zelfs drie Michelinsterren binnenhalen. Culinair kunnen we nu nog niet tippen aan Pierre Wynants of Peter Goossens, maar we evolueren in de goede richting. (*Applaus bij CD&V en de NVA*)

De voorzitter: De heer Sannen heeft het woord.

De heer Ludo Sannen (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, dames en heren, uitspraken zoals 'We moeten de rekening van de groenen betalen' en 'Deze begroting verschilt heel veel van de vorige' en 'Er moeten erfenissen van de vorige regering worden betaald', beschouw ik eerder als uitingen van een identiteitzoekende CD&V die plots weer deel uitmaakt van de meerderheid. Ik wil graag de massale expansiesteun in herinne-

Sannen

ring brengen die nog moest worden ingelost toen de regering in 1999 startte. (*Rumoer*)

De heer Eric Van Rompuy: Mijnheer Sannen, welke identiteit hebt u nu? (*Applaus bij CD&V en het Vlaams Belang*)

In naam van welke fractie spreekt u?

De heer Ludo Sannen: In naam van de sp.a-spirit-fractie.

Mijnheer de voorzitter, ik ben de laatste spreker voor het domein 'Algemeen Beleid'. Ik zal het op het einde van mijn spreektijd ook nog even hebben over Onderwijs.

We mogen de Vlaamse Regering en minister Van Mechelen in het bijzonder feliciteren met deze begroting, zeker wanneer we deze beoordelen op basis van de HRF-normen. Het is belangrijk dat deze regering startte vanuit de voorzichtige parameters: 2 percent groei en 1,5 percent inflatie. Dit leidt inderdaad tot een conjunctuurprovisie. Mijnheer de minister, u wilt dit in de toekomst handhaven en zelfs een conjunctuurfonds oprichten dat gespijsd zou worden via de toekomstnorm voor de volgende begrotingen.

Mijnheer De Reuse, dit is positief. U had het over de massale beleidsruimte die er is, maar die niet wordt gebruikt. Een voorzichtige en vooruitziende regering zorgt ervoor dat er beleidsruimte is voor de volgende jaren en niet alleen voor het komende jaar. We moeten niet alleen naar vandaag en morgen, maar ook naar overmorgen kijken.

Met deze conjunctuurprovisie leveren we ook een bijdrage tot de afbouw van de impliciete schuld. Het is dus een bijdrage aan een verantwoord financieel beleid van de Vlaamse Regering.

Mijnheer de minister, het is me nog niet duidelijk hoe en waarvoor de middelen van het conjunctuurfonds in de toekomst gebruikt kunnen worden. Ik ga ervan uit dat het niet enkel over betalingskredieten gaat, maar dat er ook ruimte is voor beleidskredieten, als de economisch-conjuncturele situatie ons daartoe noopt.

De voorzitter: Minister Van Mechelen heeft het woord.

Minister Dirk Van Mechelen: Zolang Vlaanderen voor meer dan 75 percent afhankelijk is van de doorstorting van middelen uit de samengevoegde en gedeelde belastingen, is het essentieel dat we een instrument creëren dat toelaat te amortiseren op een moment dat de economische groei afwijkt van wat werd vooropgesteld bij constant beleid.

De SERV heeft voorgesteld uit te gaan van een constante groei van 2 percent. Mijnheer Sannen, ik kan alleen vaststellen dat de voorbije jaren anders waren: in 2001 bedroeg de groei 0,5 percent, in 2002 0,8 percent, in 2003 was er een zacht herstel en in 2004 komen we voor de eerste keer boven de 2 percent.

Singapore voerde veel jaren geleden een systeem in waarbij een fonds werd gecreëerd om stand te houden op een ogenblik dat de economische groei anders is dan verwacht. Het conjunctuurfonds zal in essentie dienen om beleidsmaatregelen gestand te doen op een moment dat de middelen niet aangroeien met de verwachte economische groei van 2 percent.

Door te provisioneren garanderen we een stabiele uitvoering van het beleid dat de volgende maanden zal worden uitgetekend.

De heer Ludo Sannen: Mijnheer de minister, u hebt onze steun. Dit is niet alleen belangrijk omdat we het Stabiliteitspact moeten naleven, maar het is ook belangrijk voor Vlaanderen zelf. Op die manier garanderen we een toekomstig beleid. Het respecteren van de strenge begrotingsnorm zal ons in de toekomst een sterkere positie bezorgen aan de onderhandelingstafel over een volgende ronde van de staatshervorming. Wij zullen klaar zijn om nieuwe verantwoordelijkheden met bijkomende bevoegdheden, zoals de gezondheidszorg, op ons te nemen.

Het kan echter niet dat alleen Vlaanderen inspanningen levert. Als dit gebeurt, is dit misschien goed voor Vlaanderen, maar we creëren een discrepantie met de andere overheden. Als deze discrepantie te groot wordt – en België wordt in het kader van het Stabiliteitspact nog altijd beschouwd als één land – zullen deze spanningen aanleiding geven

Sannen

tot nieuwe afspraken en nieuwe inspanningen. Dit moeten we vermijden.

Mijnheer de minister, als ik het goed begrepen heb is er een principeakkoord over een mogelijk toekomstig correctiemechanisme. Ik ga ervan uit dat er geen nieuwe afspraken worden gemaakt in het kader van de stabiliteit voor de periode 2006-2011, zonder dat werk wordt gemaakt van dit correctiemechanisme.

Als we op hetzelfde ritme dezelfde inspanningen leveren als de voorbije jaren, bereiken we in 2009 een nulschuld. Dit kan misschien goed zijn voor Vlaanderen, maar we moeten ons evenwel ook de vraag stellen of we op dit ritme en op deze manier moeten voortgaan. Het kan soms interessant of rendabeler zijn om bepaalde schulden in stand te houden en de overschotten in een of ander fonds, bijvoorbeeld het Zorgfonds, te parkeren. Op die manier zouden we misschien, zonder de budgettaire neutraliteit in het gedrang te brengen, een groter rendement realiseren dan de integrale aflossing van onze schulden zou teweegbrengen. Mijns inziens zal een overheid sowieso altijd over een bepaalde schuldratio moeten beschikken.

Ik stel vast dat alle departementen inspanningen leveren, hoewel de departementen gelijkwaardige, maar niet steeds gelijkaardige, dus van dezelfde aard leveren. In sommige gevallen gaat het om eenmalige inspanningen. In andere gevallen gaat het duidelijk om recurrente inspanningen. Ik ga ervan uit dat de recurrente inspanningen de betrokken beleidsdomeinen later een zekere beleidsruimte zullen bieden.

In dit verband betreur ik dat we momenteel onvoldoende zicht hebben op de aard en op de mogelijke consequenties van deze besparingen. Indien we op dit ogenblik reeds over een meerjarenbegroting zouden beschikken, zouden we hier enig zicht op kunnen krijgen. Indien ik het goed heb begrepen, is het de bedoeling om de meerjarenbegroting tijdens de eerstkomende budgetcontrole voor te stellen. Dan zullen we zien wat de geplande inspanningen opleveren voor de in de toekomst beschikbare middelen en mogelijkheden.

Het valt op dat de vorige Vlaamse Regering een aantal slimme belastingverlagingen heeft doorge-

voerd. Minister Van Mechelen pakt hier terecht mee uit. Deze belastingverlagingen zijn zo slim opgevat dat ze eigenlijk meer inkomsten hebben gegenereerd.

Dit geldt onder meer voor de verlaging van de schenkings- en registratierechten. Deze belastingverlagingen waren oorspronkelijk niet in eerste instantie bedoeld om meer inkomsten te genereren, maar om het beleid, onder meer inzake mobiliteit en huisvesting, in een bepaalde richting te sturen. Minister Van Mechelen heeft destijds overigens steeds verklaard dat de verlagingen niet tot een daling van de inkomsten zouden leiden en allicht meer inkomsten zouden genereren. We moeten evenwel realistisch blijven. Op termijn zal deze stijging van de inkomsten zichzelf uitvlakken. De verlaging van de registratierechten heeft misschien tot een grotere mobiliteit op de markt geleid. We mogen echter niet vergeten dat de lage hypothecaire leningen hierbij ook een rol hebben gespeeld en voor een grotere mobiliteit in onroerende goederen hebben gezorgd. Momenteel zet het meeneemrecht tot kopen aan. Zodra het zijn rol volledig zal spelen, zal dit meeneemrecht eveneens tot een zekere uitvlakking leiden.

De toekomstige fiscale maatregelen van de Vlaamse Regering moeten even slim zijn. Wat mij betreft, moeten deze maatregelen niet tot een stijging van de inkomsten leiden. Ze moeten vooral een sturend effect op het beleid hebben. Zo zouden de afcentiemen op de personenbelasting voor de lage inkomens uit arbeid een bijdrage in de strijd tegen de werkloosheidsval kunnen leveren. Ik ga ervan uit dat nieuwe fiscale initiatieven steeds inhoudelijke elementen zullen bevatten die het de Vlaamse Regering mogelijk zullen maken het beleid te sturen. Mijns inziens zou een lineaire lastenverlaging deze doelstelling voorbijschieten.

Tijdens de commissiebesprekingen hebben we misschien te weinig aandacht besteed aan een door het Vlaams Parlement op 14 november 2003 goedgekeurde motie over de allocatie van middelen uit de verschillende Europese programma's. Er rijzen op dit vlak nog steeds een aantal problemen. De Vlaamse overheid blijkt niet steeds in staat haar engagementen na te komen. Aangezien de dossiers soms te lang aanslepen, kunnen bepaalde Europese middelen niet worden aangewend. In sommige gevallen wordt de toekenning van deze middelen zelfs bedreigd. U weet immers dat ze meestal ook

Sannen

maar worden toegewezen voor een periode van 2 jaar.

In deze motie werd gevraagd om daar op een structurele manier werk van te maken in de begroting 2004. Dat is niet gebeurd, en ik heb de indruk dat die structurele inschrijving van middelen voor cofinanciering ook in deze begroting achterwege blijft.

Ik denk dat het goed is de wervingsstop door te trekken zoals die bestond, maar dat moet ook met de nodige voorzichtigheid gebeuren. We zullen ervoor moeten zorgen dat bepaalde mensen op bepaalde niveaus kunnen worden geüpgraded. We zullen er ook voor moeten zorgen dat personeel makkelijker kan muteren.

Er staat inderdaad duidelijk geschreven dat deze wervingsstop selectief zal zijn om de operationaliteit van de diensten te garanderen. Dat is terecht, maar hoe moeten we dat interpreteren? Ik wil hier mijn stokpaardje niet bovenhalen, maar ik weet dat er bijvoorbeeld een ontzettend groot probleem is om voldoende boswachters te vinden. Via mutaties kan dat probleem niet worden opgelost. Daarstraks werd gesproken over de optie om minder bossen aan te kopen, omdat er eerst voor moet worden gezorgd dat we ze degelijk kunnen beheeren. Ik wil dan ook aanraden het nijpende tekort aan boswachters weg te werken.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijnheer Sannen, ik wil even inpikken op wat u zegt. U breekt terecht een lans voor upgrading. In de beleidsnota Bestuurszaken staat heel duidelijk dat we een dynamisch beleid willen voeren. Uit onderzoek is gebleken dat het personeelsovertal in de categorieën C en D ongeveer even groot is als het tekort in de categorieën A en B. Zoveel mogelijk mensen moeten kunnen genieten van een opwaartse mobiliteit en ik wil zoveel mogelijk horizontale en verticale mobiliteit mogelijk maken. Er is dan ook voorzien in een bedrag van 1,6 miljoen euro om een herplaatsingsfonds mogelijk te maken. Dat kan natuurlijk alleen maar op voorwaarde dat er voldoende herscholingsmiddelen zijn.

U hebt een van de knelpuntberoepen aangehaald. Het is mijn wens dat we erin slagen om zoveel mogelijk mensen die we ergens kunnen missen, te laten muteren naar plaatsen waar ze hard nodig zijn.

De heer Ludo Sannen: Deze begroting kan het best worden getypeerd als een overgangsbegroting. Een begroting zou een spiegel van het toekomstige beleid moeten zijn, maar volgens mij is ze op dit ogenblik alleen maar een spiegel van het beleid van de minister van Financiën en Begroting.

Het project waar deze regering voor staat, was potentieel aanwezig in de regeringsverklaring. We vinden er ook elementen van terug in sommige beleidsbrieven, maar in deze begroting vinden we dat project niet terug. Dat heeft natuurlijk te maken met de omstandigheden waarin ze totstandkwam.

Deze begroting lijkt me een goede begroting van beherende ambtenaren, boekhouders en notarissen die soms een beetje is besmet door een kruideniersmentaliteit. Ik hoop dat deze regering in een volgende begroting verder gaat, want een regering die alleen maar goed beheert en goed beheerst, is onvoldoende. Een regering moet immers ook aan samenlevingsopbouw doen. Ze moet een project hebben en een toekomst weten uit te bouwen. Alleen op die manier kunnen mensen ertoe worden aangespoord om opnieuw vertrouwen te hebben in het beleid. Mevrouw Ceysens heeft al gezegd dat dit vertrouwen sterk is gedaald.

De regering moet een visie hebben op het Vlaanderen van de toekomst waar mensen warm van worden. Ik heb de indruk dat de bevolking op dit ogenblik nog onvoldoende warm wordt van het project dat deze regering wenst te realiseren. Ik vind deze koelheid eerlijk gezegd ook soms in dit parlement terug. Ik hoop dat de volgende begroting meer geïnspireerd zal zijn.

Als ik de begroting voor Onderwijs bekijk, stel ik vast dat daar ten minste wordt gepoogd om middelen vrij te maken voor een toekomstig beleid. Dat is niet voor alle beleidssectoren het geval. Besparingen op recurrente middelen leiden tot meer beleidsruimte voor 2006. Als de overheid niet de moed opbrengt om die besparingen door te voeren, dan blijft ze gewoon beheeren wat er al aanwezig is. Eenmalige besparingen bieden geen perspectieven.

Sannen

Sommigen hebben moeite met besparingen op recurrente middelen, zoals de niet-toename van het lesurenpakket in het licht van de toename van het aantal leerlingen of de standstill van de CVO's die weliswaar wordt gecorrigeerd als het aantal leerlingen zeer sterk toeneemt. Tussen haakjes: de groei van de CVO's is positief, maar er is toch nood aan een nieuwe regelgeving. We hopen dat die er snel komt.

Een eventueel uitstel van de financiering van een expertisecentrum voor participatie werd bekritiseerd. Die kritiek is een beetje voorbarig. Een jaar uitstel betekent nog niet dat de participatie in het onderwijs onbelangrijk wordt bevonden. Ik ben ervan overtuigd dat veel scholen, leerlingraden, leraren en oudercomités de participatie ter harte nemen. Op dit ogenblik zijn er al ondersteunende maatregelen getroffen. Ik ga er wel van uit dat nieuwe middelen voor participatie zullen gaan naar diegenen die het minst participeren: naar allochtone ouders en ouders uit zwakkere sociaal-culturele milieus.

De minister van Onderwijs voert besparingen door. Tezelfdertijd biedt hij nieuwe perspectieven. Dat laatste maakt de besparingen hanteerbaar en verteerbaar. Die perspectieven moeten via een goede CAO worden gerealiseerd. In de mate de minister in staat zal zijn om de CAO-onderhandelingen constructief te voeren en af te ronden en daarbij ook de bekommernissen van het personeel in rekening brengt, zullen we erin slagen om het gelijke kansenbeleid in ons Vlaams onderwijs, dat zeker tot bepaalde hervormingen zal aanleiding geven, daadwerkelijk te realiseren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Michiels heeft het woord.

Mevrouw An Michiels (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, geachte leden van de regering, collega's, reeds tijdens de commissievergaderingen benadrukte minister Vandenbroucke het feit dat er dit jaar flink moet worden bespaard. Dat is hier wel meer gezegd. Hij zei toen ook dat hij zich als minister tijdens de begrotingsbesprekingen goed uit de slag heeft getrokken, want het onderwijsbudget groeit in reële termen nog een beetje. Het Vlaams Belang heeft begrip voor het feit dat de

financiële situatie van de Vlaamse overheid niet rooskleurig is en er bespaard moet worden. Dat hebben we vooral te danken aan het werk van de vorige regering waarvan uw partij toch ook deel uitmaakte.

Verwacht van ons dan ook niet dat we juichen omdat het budget van Onderwijs nog een beetje groeit. De actuele problemen van het onderwijs nopen het Vlaams Belang om erg kritisch aan te kijken tegen deze begroting. De spreektijd is echter te beperkt om alles nog eens aan te halen, dus ik zal slechts enkele punten benadrukken. Recente studies, zoals het onlangs gepubliceerde PISA-onderzoek, tonen aan dat de Vlaamse leerlingen tot de wereldtop behoren op het vlak van wiskundige kennis. Het geldt niet alleen voor de leerlingen uit het secundair onderwijs, maar ook het lager onderwijs scoort hier zeer goed, zoals de studie van TIMSS aantoont. Als we alleen hierop zouden afgaan, is in Vlaanderen geen vuiltje aan de lucht. Tegelijkertijd horen we dat het welbevinden, of liever het graag naar school gaan van onze leerlingen, zeer laag is. Dat heeft heel wat gevolgen. Ik denk dan aan de spijbelproblematiek of aan depressies bij kinderen en jongeren. Mensen die met het onderwijs begaan zijn, hebben daar al lang oog voor.

In de tekst van 2 jaar geleden las ik al het volgende. 'We moeten ervoor zorgen dat niet alleen de leerkrachten, maar ook de leerlingen, opnieuw graag naar school gaan.' Ook vorig jaar is hier uitvoerig op ingegaan. Vanuit mijn eigen ervaring kan ik alleen maar onderschrijven dat het zeer belangrijk is dat jongeren graag naar school gaan. Alleen dan staan zij open voor het onderwijs dat zij krijgen. Daar knelt precies het schoentje in deze begroting. Het aantal lesuren in het secundair onderwijs zal in heel wat scholen onvermijdelijk leiden tot nog grotere klassen. Hierdoor zullen zowel leerlingen als leraren nog minder graag naar school gaan, want grotere klassen leiden tot meer werkdruk voor de leerkracht en de leerling wordt een nummer in plaats van een individu.

Ik hoop dat de minister het met mij eens is als ik stel dat elke leerling op een of ander moment recht moet kunnen hebben op individuele begeleiding om eens bij te sturen. Ook de besparing van 5 procent voor ondersteunend personeel zal niet bijdragen tot een groter welbevinden van de leerlingen. Dat werd in de commissie al gezegd. De admini-

Michiels

stratieve last zal nog een hele tijd dezelfde blijven, ondanks de beloofde planlastvermindering. Zo zullen de initiatieven die het eerst sneuvelen net diegene zijn die voor extra aandacht en begeleiding van moeilijke leerlingen zorgen.

Scholen zijn dus vragende partij om snel duidelijkheid te krijgen, zowel wat het aantal lessen als wat de beloofde vermindering van de planlast betreft. Mijnheer de minister, u zei in commissie dat een school die groeit, relatief gezien een groter deel van het totaal aantal lestijden krijgt. U stelde eveneens dat scholen 'zo snel mogelijk' op de hoogte zullen worden gebracht van deze preciseringen. Ik denk dat het zeer belangrijk is om op korte termijn – onverwijld is misschien niet het goede woord – aan de scholen te laten weten op welk pakket lestijden zij volgend schooljaar aanspraak kunnen maken. Dat zal niet alleen veel onduidelijkheid wegnemen bij de scholen, maar ook veel onvrede voorkomen.

Kleine klassen, goede leerkrachten en goede begeleiding zijn één manier om ervoor te zorgen dat leerlingen graag naar school gaan. Goede, degelijke, propere en aangename gebouwen dragen daar minstens even veel toe bij. Wij hebben met voldoening vastgesteld dat de besparing van 2004 op het budget voor infrastructuur is opgeheven. Dit jaar staat het budget van DIGO weer op het niveau van 2003. Dat is zeker positief, maar volstrekt onvoldoende. Hiermee zullen misschien de onmiddellijke noden gelenigd kunnen worden, maar de ellenlange wachtlijsten, die door de jaren heen zijn ontstaan, zullen zeker niet worden weggewerkt. Ik hoef u ook niet te vertellen dat het hele verhaal van DIGO stilaan een nachtmerrie aan het worden is, niet alleen voor de scholen maar ook voor de overheid. Het is zonder meer duidelijk dat de lijnen, die door de vorige minister al zijn geschetst, verder moeten worden onderzocht.

Het kan toch niet dat zelfs dringende onderhoudswerken aan bijvoorbeeld het sanitair, niet meer kunnen uitgevoerd worden door een gebrek aan middelen. Het komt erop aan om snel en accuraat werk te maken van de alternatieve financieringsmiddelen waarover in het regeerakkoord wordt gesproken. Ik wacht vol spanning op uw beleidsnota. Toch kan ik niet anders dan betreuren dat er in deze begroting, de eerste begroting van deze

nieuwe regering die voor verandering ging zorgen, geen aanzet wordt gegeven tot de broodnodige inhaalbeweging inzake schoolgebouwen en schoolinfrastructuur. Mijnheer de minister, we zijn van mening dat u hier een kans hebt laten liggen.

Ook de financieringsproblemen van de hogescholen zijn volgens ons een oud zeer. Op de terechtstelling dat de huidige financiering niet meer realistisch is, wordt steevast geantwoord dat tegen 2007 een nieuw financieringssysteem zal worden uitgewerkt. Uit een onderzoek, uitgevoerd in opdracht van de administratie Hoger Onderwijs en Wetenschappelijk Onderzoek, blijkt dat de Vlaamse hogescholen in vergelijking met de universiteiten beduidend meer beursstudenten tellen. Van de hogeschoolstudenten heeft 27,3 procent een studiebeurs terwijl 'slechts' 19 procent van de universiteitsstudenten over een beurs beschikt. Doordat die beursstudenten een verlaagd inschrijvingsgeld betalen, verliezen de Vlaamse hogescholen jaarlijks meer dan 10 miljoen euro aan inkomsten. Voeg daar nog het feit bij dat het bedrag per student voor sociale voorzieningen lager is voor een hogeschoolstudent dan voor een universiteitsstudent en het feit dat hogescholen door de invoering van de BA/MA-structuur ook wetenschappelijk onderzoek moeten financieren, en het wordt duidelijk dat hier voor de hogescholen een groot probleem rijst.

Tijdens de vorige legislatuur werd reeds overeengekomen dat er rekening zou worden gehouden met het aantal beursstudenten om de financiering van de hogescholen op die wijze wat te verbeteren. Mijnheer de minister, hoewel u in de commissie stelde dat deze pijnpunten structureel zullen worden weggewerkt, vinden we hiertoe geen aanzet in deze begroting. Kortom, men moet bijna ziende blind zijn om de problemen terzake niet te zien aankomen. De volgende begrotingen zullen dus niet anders kunnen dan op dit vlak bijsturen. Als men dit echter nu al weet, had u hiermee dan geen rekening kunnen houden in de begroting 2005?

Zoals ik reeds zei, mijnheer de minister en geachte collega's, staan we zeer kritisch ten opzichte van deze begroting, niet alleen wat de grote posten betreft maar ook inzake de keuzes bij een aantal 'kleinere' uitgavenposten, zoals het ICT-beleid. Terecht wordt gesteld dat, dankzij initiatieven als PC/KD, de integratie van ICT in het onderwijs een enorme groei kende. Op relatief korte tijd werd de

Michiels

vooropgestelde doelstelling, namelijk een computer per tien leerlingen, gehaald. Door het feit dat vele computers verouderd zijn, schiet de ICT-coördinator echter vaak zijn doel voorbij. De uren die hij krijgt, besteedt hij meestal aan het oplappen van de oude computers op scholen. Zijn eigenlijke opdracht, die dan vooral de pedagogische ondersteuning inhoudt van collega's die ook in hun les ICT willen integreren maar hiervoor vaak niet over de nodige kennis beschikken, komt op de tweede plaats. Het komt er nu op aan om in deze een duidelijke keuze te maken: ofwel nog meer geld spenderen aan ICT – een optie waarvan we beseffen dat ze in tijden van besparingen zeker niet voor de hand ligt – ofwel nagaan op welke wijze met de bestaande middelen meer kan worden verwezenlijkt. Een duidelijke keuze vinden we echter niet terug in deze begroting.

Ik zou het hier verder nog kunnen hebben over basiseducatie, over participatie en over gelijke kansen, niet alleen voor de kansarmen in onze maatschappij maar ook voor die leerlingen die boven het gemiddelde uitsteken, de steeds groeiende groep hoogbegaafden, en zo veel meer, maar ik vrees dat ik dan ruimschoots de mij toegemeten tijd overschrijd. Eén ding is voor mij echter duidelijk: het Vlaams Belang deelt uw stelling niet dat u het bij de begrotingsbesprekingen zo goed hebt gedaan. De dringende maatregelen die moeten worden genomen zijn ruimschoots onvoldoende. Een kentering in het beleid komt er voorlopig overduidelijk niet. *(Applaus bij het Vlaams Belang)*

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens *(Op de tribune)*: Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers, geachte collega's, het is de eerste bespreking van een begroting sinds we uit de oppositie naar de meerderheid zijn gekomen. Mijnheer de voorzitter, ik zie u al met aandacht kijken of ik nu een verhaal zal brengen dat aansluit bij het halflege of bij het halfvolle glas. Ik geef toe dat de verleiding bestaat om de zwakheden te belichten, maar ik wil in deze kerstperiode mijn mildheid tonen. Ik weet dat minister Vandenbroucke niet ongevoelig is voor een positieve benadering en ik wil hem geen slecht eindejaar bezorgen. Ik probeer dus het beste te zoeken in u en in uw begroting, mijnheer de minister.

Ik moet trouwens toegeven dat u wellicht moeilijk anders kon doen dan wat u hebt gedaan. U bent ook geconfronteerd, misschien iets vlugger dan wij, met cijfers die u zich anders had voorgesteld. Als wij naar de verkiezingen gingen, hadden we vanuit de oppositie het beeld dat de begroting goed was opgesteld, dat er perspectief was voor de toekomst en dat we deze legislatuur veel bloemen zouden zien bloeien. De ontzuivering was echter groot en gelukkig heeft de minister-president de nuchterheid gehad om een en ander te toetsen aan de werkelijkheid en voor iedereen duidelijk te maken hoe klein de marge wel was.

In dat kader heeft de minister van Onderwijs met veel nuchterheid en realiteitszin zijn begroting opgemaakt en heeft gedaan wat hij kon en moest doen. Mijnheer de minister, over de begrotingscontrole 2004, hebt u in uw inleiding zelf gezegd dat het de eerste ernstige begrotingscontrole is. We zouden daarin kunnen lezen dat de vorige niet ernstig waren. Mijnheer de minister, ik verdenk er u niet van dit te durven suggereren. Het was de eerste ernstige controle in de zin dat een aantal engagementen moesten worden genomen die tot nu toe waren weggeschoven. Ik geef het voorbeeld van de fietsvergoeding waarover in de scholen ongenoeg was gegroeid. Dit werd gehonoreerd. We kunnen op vele punten aanduiden dat verplichtingen, die in het verleden waren aangegaan, daadwerkelijk worden nagekomen. Dit waarderen we sterk omdat het aansluit bij de ambitie van deze regering om een betrouwbare overheid te zijn die zegt wat kan en wat niet en die niet aan windowdressing doet om de werkelijkheid te verdoezelen. Als het kan, graag, als het niet kan, spijtig. U hebt de moed om dit te zeggen. Deze aanpak is duidelijk in de begrotingscontrole en de begroting aanwezig.

In de begroting 2005 zie ik heel wat positieve elementen, al was het maar dat u afspraken nakomt waar de verschillende CAO's in voorzien. U voert die onveranderd uit. Ik ben blij dat u binnen het GON en het onderwijs voor anderstalige nieuwkomers in de mogelijkheid van een vaste benoeming voorziet waardoor een kader wordt gecreëerd waarin betere leerkrachten worden gemotiveerd om zich in deze werkvormen te engageren. Er wordt rekening mee gehouden dat het geen tijdelijke gelegenheid is, maar dat we er in de toekomst blijvend mee worden geconfronteerd. Er zullen altijd anderstalige nieuwkomers zijn en kinderen die op een of andere manier een hulpje, een steuntje of

Martens

een springplankje nodig hebben om hun plaats te vinden.

Positief zijn uw inspanningen om het hoger onderwijs zijn verplichtingen te doen nakomen aangaande de TBS-uitstapregeling. Positief, hoewel nog onvoldoende, is de aanpak van de infrastructuur. Dit wordt een algemene uitdaging die voorheen al voorlag. U brengt de cijfers terug op het niveau van 2003. Dat is een manifeste verbetering, maar het is nog ruim onvoldoende. Ik kijk met aandacht uit naar voorstellen voor de toekomst.

We hebben over PPS gesproken en voorstellen gekregen van uw voorgangster. Die waren echter nog niet gerijpt, we kenden de mogelijkheden nog niet om ze in realiteit om te zetten. Naarmate we met teksten en ideeën omgaan, stellen we vast dat er niet één zaligmakende formule zal zijn. Misschien zal in sommige gevallen een PPS mogelijk zijn, terwijl in andere gevallen een Bevak nodig zal zijn. Wellicht zullen nog andere formules moeten worden gehanteerd om aan de absolute nood tegemoet te komen.

Die nood heeft een betekenis omdat ik ervan overtuigd ben dat het waarderen van de leraar niet alleen zit in weddeverhogingen en dies meer, maar ook in de secundaire arbeidsvoorwaarden. Het gaat om de sérieux die we hen geven en de mogelijkheid om in hun professionaliteit te worden bevestigd. Een leraarskamer moet meer zijn dan een verbeterd chirolokaal, met alle sympathie voor de chiro. Het is een KSA'er die het zegt, dus ik meen het. Ze hebben een goede infrastructuur. Ze worden ernstig genomen en moeten niet als een bende padvindders voortdurend hun weg zoeken in een zwakke infrastructuur. Een loonsverhoging wordt wellicht al een week nadat die werd toegekend vergeten, wat niet wil zeggen dat er geen argumenten voor te vinden kunnen zijn, maar met een goede infrastructuur worden de betrokkenen dagelijks geconfronteerd. Dat werkt motiverend voor directies, leerkrachten en leerlingen. Het is belangrijk dat u daar de komende zittingsperiode een prioriteit van maakt en er een grote inspanning voor doet.

Ook het leerlingenvervoer is zo'n uitdaging. Al meer dan 10 jaar heb ik daar herhaaldelijk aandacht voor gevraagd. Ik stel vast dat de regering daar prioriteit aan wil geven. Mijnheer de minister,

u probeert dat te benaderen met een open geest. Dat verwachten we ook van u, nog meer dan van iemand anders. Het is geen kwestie meer van een voordeel bij het ene of het andere net: ieder kind moet vanuit zijn behoeften en situatie een passend antwoord kunnen krijgen.

Dat betekent niet dat deze begroting ook geen zwakke punten heeft. Ik blijf bezorgd over de inspanningen voor het basisonderwijs. U verklaart het groeipad te willen uitvoeren. Dat is een afspraak die al werd gemaakt onder Van den Brande-II en die men inderdaad min of meer en soms iets minder correct uitvoert. Uit de staten-generaal die de directies van het basisonderwijs in Wachtebeke hebben gehouden, blijkt echter dat er nog tal van andere verzuchtingen zijn, waarvoor ook goede argumenten bestaan. Ik denk alleen maar aan de enorme nood aan zorgverbreding die er bestaat. Dan gaat het niet alleen over degenen die materieel kansarm zijn. Het kan ook gaan over mensen die hoogbegaafd zijn en daardoor net kansarm kunnen zijn, omdat ze niet de begeleiding krijgen die ze nodig hebben. Er zijn dus diverse vormen van kwetsbaarheid, waarvoor vandaag onvoldoende omkadering bestaat. Daarvoor moeten we een blijvende inspanning doen.

Ik ben ook benieuwd naar de effecten van uw besparing in het secundair onderwijs. Dan gaat het niet alleen over de omkadering voor leerkrachten, maar ook over de vraag welke ruimte er dan nog vrij is ten aanzien van die kwetsbare jongeren, die steeds talrijker aanwezig zijn in de scholen. Recent nog hebben we een gesprek kunnen voeren over spijbelen. De heer Voorhamme zal beamen dat er toen goede voorbeelden uit Antwerpen werden belicht. Het stadsbestuur van Antwerpen doet vandaag terzake een projectmatige inspanning, maar het is duidelijk dat zoiets niet alleen projectmatig kan gebeuren. Dit is immers een structureel gegeven, dat zich ook morgen en overmorgen zal herhalen. Als de scholen niet kunnen beschikken over de nodige mogelijkheden en mankracht, dan zullen ze daar geen toereikend antwoord op kunnen vinden.

Ook de hogescholen zijn een belangrijk punt. Ik heb begrepen dat alle partijen vinden dat die hogescholen veel aandacht verdienen. Indien we nog veel jaren moeten wachten, dan zullen er moeilijkheden komen, ook op straat. Dat is een oud dossier, dat dateert uit de laatste regeerperiode van onderwijs-

Martens

minister Van den Bossche. We hebben het voor ons uit geschoven, ook uit budgettaire overwegingen. De hele voorbije zittingsperiode werden cijfers terzake betwist. Dit probleem rijst sowieso. Er moet absoluut een antwoord op komen, indien we willen dat de accreditatie ook voor die hogescholen een positief effect zal hebben. Die scholen zullen de komende jaren immers nog aan kwaliteitsverbetering moeten kunnen doen. Dan heb ik het vooral, maar niet alleen over het twee-cycli-onderwijs. Dat vergt middelen en een omkadering.

We moeten trouwens beseffen dat de werkbelasting beduidend groter is in het hoger onderwijs dan in om het even welk ander onderwijsniveau, en zelfs meer nog dan in andere geledingen van de samenleving. We kunnen de lasten niet verder blijven leggen op de schouders van deze mensen. Er is dus een waaier aan problemen waar nog geen antwoord op is gekomen. Wellicht kan dit nu ook niet.

Deze begroting kan wellicht alleen bewarend zijn. Op dit ogenblik interpreteren we ze echter zo dat u probeert een stap achteruit te zetten om des te sterker een sprong vooruit te kunnen maken. Zo zou ik deze begroting kunnen samenvatten. Cijfermatig is er sprake van een doordachte, beheerste besparing. *(Opmerkingen van de heer Jef Tavernier)*

Dat is juist, mijnheer Tavernier, maar de facturen moeten wel betaald worden. We hebben gemerkt dat veel van uw facturen niet werden betaald. De mensen van alles beloven en de facturen niet betalen, is heel erg makkelijk en daarin was u sterk. U moet er een tijdje over zwijgen.

We doen een stap achteruit om een jaar eerder dan veel collega's, en dus niet in 2007, maar in 2006 middelen vrij te maken om het onderwijs op wezenlijke punten vooruit te helpen. Dat is een verantwoorde keuze. We keuren deze begroting daarom graag goed. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: De heer Van Baelen heeft het woord.

De heer Gilbert Van Baelen *(Op de tribune)*: Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers, ik voel me een beetje onwennig bij de goede voornemens van de heer Martens. De voorbije 5 jaar voerden we een ander debat. Nu spreken we een

beetje dezelfde taal, maar ik ben natuurlijk op een stoel van de meerderheid blijven zitten. Ik ben het met vele elementen uit zijn betoog eens.

Mijnheer de minister, het onderwijs werd, ook door uw collega's, voor een groot stuk gespaard tijdens de begrotingsbesprekingen. U hoeft gelukkig maar heel weinig te besparen en ondanks die besparingen is er sprake van een groei van uw budget. Dat feit onderschrijft het belang dat de hele regering hecht aan het onderwijs. Hopelijk blijft dat de komende 5 jaar het geval. Het is enorm belangrijk dat u een aantal besparingen die u binnen uw budget realiseert, mag en kan heroriënteren in de toekomst. Ik denk aan de middelen die al dan niet kunnen vrijkomen voor de pool. Een goed debat en een grondige overweging waarvoor de middelen al dan niet structureel kunnen worden gebruikt, zijn nuttig en aangewezen. Ik kan me vinden in de begroting omdat u continuïteit van het beleid inbouwt en eerder aangegane verbintenissen nakomt, al dan niet met wegingscoëfficiënten, zoals de CAO, het Polderakkoord en het Tivoliakkoord.

Uw besparingen vallen uiteen in twee delen. Het eerste deel bestaat uit wat u bewarende maatregelen hebt genoemd. Ik denk daarbij aan het sportdecreet, aan de schrapping van de navorming van de overheid, aan het uitstellen van het expertisecentrum en aan het schrappen van de middelen voor leerlingenparticipatie. Daarnaast zijn er een aantal structurele maatregelen die een eerder bevriezend effect hebben. Daarbij denk ik aan de 5 procent op de werkmiddelen voor het secundair onderwijs, aan de besparingen op de leerlingstijging in het secundair onderwijs en aan die op de CVO's.

Het lijkt logisch dat u structureel bespaart op die posten van onderwijs waarop wij goed scoren in vergelijking met de ons omringende landen. In de toekomst zal het nodig zijn om structureel te heroriënteren. Zo kende het volwassenenonderwijs een gigantische groei tijdens de voorbije legislatuur. U zet terecht een rem op de stijgende groei, maar we moeten het totale financieringssysteem grondig durven herbekijken zonder de doelstelling van het levenslang leren in gevaar te brengen.

Uw bewarende maatregelen raken inderdaad niet direct de leerkrachten en leerlingen. Toch gaat het vaak om de vernieuwende initiatieven of projecten die een beetje kleur geven aan het onderwijs

Van Baelen

of die op zijn minst gestart zijn om later te worden geïntegreerd in het onderwijs. Ik heb daar vragen bij. Hebt u misschien te gemakkelijk in die projecten geschrapt? Ik denk aan de 2 keer 500.000 euro in 2004 en 2005 bij de DIVA. Nochtans vinden we allemaal dat de coördinatie en afstemming erg belangrijk zijn. Ik denk ook aan Yotam, een eenmalig, eenjarig project. Nochtans is er heel veel vraag naar dat jong muzikaal talent. De navorming door de overheid is volledig verdwenen. Nochtans heeft een meerderheid van dit parlement, inclusief CD&V vanuit de oppositie, net voor het einde van de vorige legislatuur een decreet goedgekeurd over talenonderwijs waarvan de navorming het enige ondersteunende element kan zijn. Dat zijn allemaal vernieuwende initiatieven. Het is niet zozeer het uitstel van het expertisecentrum dat me stoort, maar wel het schrappen van het Steunpunt voor Leerlingenparticipatie. Het lijkt alsof u participatie niet belangrijk vindt, hoewel u het tegendeel beweert. Uw woordvoerder beweert in een interview dat er nog 150.000 euro beschikbaar is voor participatie. Ik wil erop aandringen dat die worden gebruikt voor de VSK. Zo wordt het wegvallen van het Steunpunt voor Leerlingenparticipatie enigszins gecompenseerd.

Daarnaast moet een grondig debat worden gevoerd over die bewarende maatregelen. Zo zijn er een aantal pluralistische, door de overheid opgezette initiatieven, die roldoorbrekend zijn in het onderwijs en die u vandaag op een lager pitje wilt zetten. Het gaat dan over de plaats en de rol van de overheid ten opzichte van het veld. We moeten daar in de toekomst een antwoord voor vinden. Zoniet, vrees ik dat uw proeftuinen in eenzelfde debat zullen terechtkomen op het moment dat ze moeten worden geïmplementeerd. 'Accent op talent' wordt wel voortgezet en geïntegreerd.

Wat het onderwijs betreft, blijven er belangrijke vragen bestaan over onder meer de infrastructuur en de hogescholen. U zult in de toekomst keuzes moeten maken. Een aantal essentiële zaken moeten in elk geval nog worden bijgestuurd.

Op het domein Wetenschap en Innovatie, mevrouw de minister, juich ik toe dat u de vooropgestelde doelstellingen wilt behalen, zowel wat de continuïteit als de coördinatie betreft. U hebt daarvoor in de begroting de nodige middelen uitgetrokken. Zo

is er 55 miljoen euro voor Wetenschap en Innovatie en 75 miljoen euro voor investeringen en de financiering van innovatieprojecten met risicokapitaal.

Ik heb wel een bedenking. Een goede afstemming met het federale niveau is absoluut noodzakelijk om een geïntegreerd beleid te voeren. Het mag met andere woorden niet gaan om een vestzak-broekzakoperatie.

Ik juich ook toe dat u veel meer onderzoeksmandaten mogelijk maakt. Er blijft tot slot één grote uitdaging, met name de valorisatie van onderzoek en de transfer van kennis. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers, collega's, het is niet makkelijk om het beleid van de minister van Onderwijs te beoordelen. Voorlopig is er nog geen beleidsnota maar een discussienota. Bij deze begrotingsbespreking is het dan ook moeilijk bedenkingen te maken bij dat beleid. Zoals de heer Martens al heeft gezegd, zouden we het kunnen hebben over een overgangsbegroting. Enerzijds zijn er de noodzakelijke aanpassingen voor 2004 en anderzijds is er de begroting voor 2005, waarin de minister van Onderwijs geen klemtonen kan leggen. De beleidsnota is er nog niet en werd dus ook nog niet besproken.

Mijnheer de minister, ik meen toch een aantal zaken vast te stellen die me verontrusten. Ik zal echter starten met een positieve noot. Net zoals de heer Martens vind ik het goed dat de vergoedingen voor het woon-werkverkeer met de fiets en het openbaar vervoer eindelijk geregeld zijn. Een ander positief punt is dat u geen ingrijpende maatregelen hebt genomen. Degenen die, om welke reden dan ook, pleiten voor rust in het onderwijs, kunnen zich eindelijk bezighouden met hun onderwijstaak.

We zouden het kunnen hebben over een begroting die toelaat dat mensen op adem komen. Daar zou ik me achter kunnen scharen. De heer Martens zegt echter, terecht, dat het gaat om 'reculer pour mieux sauter'. Daar heb ik het moeilijk mee. Achteruitgaan heeft een negatieve betekenis. In deze begroting vinden we die ook terug. Ik begrijp dat de ontgoocheling in de onderwijswereld. De ont-

Tavernier

goocheling vloeit niet voort uit het niet-nakomen van beloften door de vorige regering, maar wel uit het creëren van verwachtingen door – voornamelijk – de nieuwe partner binnen de huidige meerderheid.

Ik verwijs naar de spandoeken die hier en daar nog hangen: ‘Vlaanderen, wees wijs, investeer in basisonderwijs’. We moeten elkaar geen Liesbet noemen. Bij die eis werd heel duidelijk gerekend op CD&V. Als ik het resultaat voor het basisonderwijs bekijk, begrijp ik de ontgoocheling van de mensen. Er werden geen bijkomende middelen vastgelegd.

De directies hebben nog altijd hetzelfde loon. De administratieve ondersteuning is niet verbeterd. Voor de infrastructuur geldt hetzelfde. Het parlement heeft zelfs een motie goedgekeurd waarin staat dat de minister van Onderwijs realistische verwachtingen moet scheppen over de schoolinfrastructuur.

De voorzitter: De heer Martens heeft het woord.

De heer Luc Martens: Mijnheer Tavernier, u zet de zaken wel op hun kop.

De heer Jef Tavernier: Dat is niet waar.

De heer Luc Martens: Toch wel. Laat me eerst even mijn redenering afmaken. U antwoordt al voor ik iets heb gezegd. U bent misschien lucide, maar u moet niet overdrijven.

Op het einde van de vorige legislatuur had mijn fractie de idee dat er een ruime budgettaire marge was. (*Opmerkingen van de heer Jef Tavernier*)

Toch wel. U maakte deel uit van die regering. Vanuit die idee hebben we enkele voorspellingen gedaan. We waren ervan overtuigd dat bepaalde zaken vlugger zouden worden gerealiseerd. Achteraf stelden we echter vast dat die kas leeg was, ondanks de beweringen van de regering waarvan u deel uitmaakte. Ik pleit er dan ook voor dat we nu enige nuchterheid aan de dag leggen. We zijn wat bedot, wat bedrogen. We zullen een en ander moeten uitsmeren over een termijn van 2 jaar.

U moet de zaken niet anders voorstellen dan ze zijn. De christen-democraten hebben een duidelijke keuze gemaakt voor het onderwijs. We dachten dat er voldoende ruimte was. Nu blijkt die er niet te zijn. We moeten dat dan ook durven zeggen aan de mensen. We mogen ze geen rad voor de ogen draaien.

De heer Jef Tavernier: U probeert de zaken nu zo voor te stellen. De minister van Begroting heeft in het laatste jaar van de vorige legislatuur duidelijk gemaakt dat een aantal zaken konden, maar dat er geen grote budgettaire ruimte was. De prognoses – en de begrotingsspecialisten van uw partij weten dat – waren vorig jaar en twee jaar geleden al erg duidelijk: voor de eerste jaren, totdat het manna van Lambermont er is, is er geen sprake van grote budgettaire ruimte. Er zijn ook vanuit de oppositie een aantal verwachtingen gecreëerd die nu tot ontgoocheling bij de mensen leiden.

Ik wil het nu even hebben over een aantal maatregelen die onze aandacht verdienen en mijns inziens gevaarlijke tendensen aangeven. In het programmadecreet staan een aantal zaken waarvan het Rekenhof en de Raad van State zeggen dat het eigenlijk bevoegdheden van het parlement zijn, maar via de programmawet naar de regering worden overgeheveld. Ik denk bijvoorbeeld aan de aanwendingscoëfficiënten waarvan de Raad van State zegt dat die niet zomaar aan de uitvoerende macht kunnen worden gegeven. Een ander voorbeeld betreffen ingangsdata van decreten die in het Vlaams Parlement zijn goedgekeurd. In het programmadecreet staat nu dat de regering de ingangsdatum zal bepalen, en dat kan niet.

Een ander punt waarmee ik helemaal niet akkoord kan gaan, betreft de Centra voor Volwassenenonderwijs. De groeischolen worden zwaar beknot. Het is onaanvaardbaar dat ze een inschrijvingsstop moeten afkondigen. De inspanningen voor de Centra voor Volwassenenonderwijs hadden beter kunnen worden gespreid. Er bestaat de terechte vrees dat ook het secundair onderwijs zal worden beknot en zal moeten overgaan tot een inschrijvingsstop. Ik hoop dat u daarover snel klaarheid schept. De budgettaire beperking staat haaks op een aantal belangrijke elementen uit uw beleidsnota: volwassenenonderwijs, tweedekansonderwijs en levenslang leren.

De voorzitter: Minister Vandenbroucke heeft het woord.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer de voorzitter, ik dank de heren Martens en Van Baelen voor de ondersteunende beoordeling van het begrotingswerk Onderwijs. De heer Martens heeft terecht gezegd: 'Reculer pour mieux sauter'. De heer Van Baelen heeft een aantal voorbeelden gegeven van besparingen die we niet zo graag doen. Ik denk daarbij aan DIVA, de beurs voor jonge kunstenaars, Jotam en het expertisecentrum met betrekking tot leerlingenparticipatie. We treffen ook geen besparende maatregelen omdat we denken dat het geld slecht werd of wordt besteed.

De ingreep in DIVA brengt de werking helemaal niet in het gedrang, want we willen DIVA een nieuw elan geven. We moeten naar de toekomst kijken en nagaan welke middelen er dan nodig zijn.

Ik wil beklemtonen dat we inzake participatie de daad bij het woord moeten voegen. We kunnen niet zeggen dat leerlingenparticipatie een belangrijke nieuwe dimensie van het beleid is, maar er ondertussen niks voor doen.

De aarzeling die ik heb geuit over het expertisecentrum, heeft te maken met het kleinschalige karakter. We moeten zoeken naar ondersteuning. Mijnheer Van Baelen, u hebt een concrete suggestie gedaan over de Vlaamse scholierenkoepel. Ik vind dit een goede suggestie, wat niet wil zeggen dat ik me onmiddellijk engageer.

Mijnheer Van Baelen, ik ben het met u eens dat we moeten durven innoveren inzake de manier waarop we ondersteuning bieden aan het onderwijsveld, maar we moeten nadenken over de doelmatigheid. Voor zeer kleinschalige initiatieven stellen zich misschien problemen, maar ik wil me hier niet definitief over uitspreken.

Mijnheer de voorzitter, ik wil de stelling van de heer Sannen, over het afsluiten van een CAO, onderschrijven. We voeren op dit moment besprekingen met de onderwijsvakbonden over een beperkt pakket. Het is niet mogelijk de grote problemen en eisen voor nieuwjaar te bespreken. Voor omvangrijke eisen met omvangrijke financiële gevolgen, zal ik moeten wachten tot na de begrotingscontrole, die uitzicht zal bieden op een meerjarenplan. We kunnen wel een aantal kleinere dossiers beslechten in een CAO.

Ik ga ervan uit dat we dit niet kunnen afronden voor Kerstmis, want de vakbonden moeten ook hun instanties kunnen raadplegen. Ik hoop dat we eind januari een eerste pakket kleinere dossiers – die financieel niet zo belangrijk zijn, maar wel de moeite waard om te bespreken – kunnen afronden. Hiermee kunnen we aantonen dat het overleg functioneert, ook al gaat het om veeleer kleine dossiers. Het is belangrijk dat dit overleg, waarbij een aantal grote toekomstoriëntaties nog onbekend zijn, kan worden afgerond met een cao.

Mijnheer de voorzitter, ik wil de heer Tavernier tegenspreken. Ik heb een brief gestuurd naar de centra voor volwassenenonderwijs om een aantal zaken te verduidelijken, want er bestaat zeer veelodeloze ongerustheid.

Een centrum voor volwassenenonderwijs dat groeit, kan een negatief effect voelen van de besparingsmaatregelen. Maar dit negatieve effect zal nooit groter zijn dan 3,5 percent van het aantal cursistenuren. Dit percentage staat niet in het programmadecreet, maar ik wil bevestigen dat dit de limiet is inzake besparingseffect in uitvoering van het decreet. 3,5 percent is niet dramatisch.

We streven een besparingseffect na per centrum, niet per studierichting. Dit laat toe dat studierichtingen worden geheroriënteerd en dat centra kiezen wat belangrijk wordt geacht voor de inzet van leerkrachten.

Dit is een sector die de voorbije jaren, gelukkig, buitengewoon is gegroeid. De stijging van het aantal geïnteresseerden en de middelen voor het volwassenenonderwijs in Vlaanderen is groot.

We moeten evolueren naar een andere financiering, anders zal op zekere dag een minister ernstig ingrijpen omdat de inspanningen niet vol te houden zijn. We moeten komen tot een stabiel, beter voorspelbaar groeipad. Als overgang naar dit systeem doen we deze verrassende ingreep. Het is verrassend omdat mensen dit niet hadden verwacht, maar er ontstaan ook allerlei indianenverhalen. Er worden ook dingen verteld over de administratieve omkadering die niet kloppen.

Ik heb een brief gestuurd naar de centra om duidelijk te maken dat de besparing hoe dan ook niet groter zal zijn dan 3,5 percent, dat we alles samenvoegen per centrum en dat er geen ingrepen per studierichting gebeuren. Dit is een groot verschil.

De voorzitter: De heer Tavernier heeft het woord.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer de minister, indien ik u goed heb begrepen, bedraagt de besparing maximaal 3,5 percent. Wordt dit percentage berekend op basis van het bedrag waarop de instellingen volgens de huidige regeling volgend jaar recht zouden hebben?

Minister Frank Vandenbroucke: De definitie staat in het programmadecreet. Om helemaal zeker te zijn, zou ik de tekst zelf nog eens moeten nalezen. Het is alleszins mijn bedoeling om een onderlimiet van 3,5 percent te hanteren.

De heer Jef Tavernier: De vraag is ten aanzien van welk bedrag deze onderlimiet wordt bepaald.

Minister Frank Vandenbroucke: Ik ga ervan uit dat de berekening zal worden gebaseerd op wat de instellingen momenteel hebben en niet op wat ze theoretisch zouden moeten hebben.

De heer Jef Tavernier: Dit betekent dat een instelling die twee jaar na elkaar groeit eigenlijk de pineut is. Een instelling die voor het eerst groeit of zich na een jaar van groei min of meer stabiliseert, bevindt zich uiteraard in een andere situatie. Vooral de instellingen die meerdere jaren na elkaar groeien, zullen met de problemen zitten.

Minister Frank Vandenbroucke: De besparing zal maximaal 3,5 percent bedragen. Dit betekent niet dat een groeiende instelling de pineut is.

De heer Jef Tavernier: De uren worden op basis van het aantal studenten tijdens het voorgaande jaar berekend en toegekend. Een instelling die groeit, moet sowieso eerst gedurende een heel jaar inspanningen leveren. Indien die instelling die inspanningen gedurende een tweede jaar moet leveren en bovendien door besparingen wordt beknot, wordt ze eigenlijk het slachtoffer van de geplande maatregelen. Het is onverantwoord, maar perfect logisch, dat deze instelling geen pogingen meer zal ondernemen om meer mensen in te schrijven. Het grote gevaar is, met andere woorden, dat de instellingen zelf tot beperkingen zullen overgaan.

Minister Frank Vandenbroucke: Mijnheer Tavernier, u bent voldoende wiskundig aangelegd om te begrijpen met welke gewichten we werken. Hoewel we een gemiddelde van de voorgaande drie jaren

hanteren, ligt het gewicht voornamelijk op het laatste van deze drie jaren. Het laatste jaar weegt door in de berekening. Voor een instelling hier in erge mate het slachtoffer van wordt, moet het leerlingenaantal op een zeer bijzondere wijze evolueren.

De voorzitter: Mevrouw Merckx heeft het woord.

Mevrouw Trees Merckx-Van Goey (Op de tribune): Mijnheer de voorzitter, de verenigde commissies voor Onderwijs, Vorming, Wetenschap en Innovatie en voor Economie, Werk en Sociale Economie hebben, in aanwezigheid van ministers Vandenbroucke en Moerman, een boeiende bespreking gevoerd van de begroting 2005 en van de beleidsnota Wetenschap en Innovatie, deel vier van de geïntegreerde beleidsnota van minister Moerman. Ik wil hier vandaag niet in detail ingaan op de vele toekomstige gedachtewisselingen waartoe deze beleidsnota ons de nodige stof heeft gegeven. Ik zal me hier tot de discussie over de voorliggende begroting beperken.

Ik vertrek hierbij vanuit een goedkeurende vaststelling. Het Vlaams beleid inzake wetenschap en technologische innovatie kent sinds 1995 een belangrijke positieve evolutie. Middelen, instrumenten en organisaties zijn erop vooruitgegaan. Het komt er nu op aan niet van de ingeslagen weg af te wijken.

Ik stel met plezier vast dat minister Moerman de eigen finaliteit van het wetenschaps- en innovatiebeleid erkent en herkent. Het gaat hier om een product van een samenleving en van haar cultuur. Dit beleid speelt tevens een onmiskenbare rol in het behoud en in de groei van de welvaart en van het welzijn. We worden geconfronteerd met de uitdaging Vlaanderen verder in de richting van een ondernemende, innoverende, lerende en creatieve samenleving te laten evolueren. Om dit doel te bereiken, moeten we ervoor zorgen dat de economische groei volstaat om de welvaart en de werkgelegenheid minstens in stand te houden en bij voorkeur zelfs te versterken.

De sleutel daarvoor is de uitbouw van een moderne economie die zich creatief aanpast, zich voortdurend innoveert en zich competitief opstelt. Niet alleen omwille van de bevoegdheid van minister Moerman, maar ook om principiële redenen is dit een zorg waar we vanuit de commissie voor Econo-

Merckx-Van Goey

mie, Werkgelegenheid en Sociale Economie graag voor opkomen.

In het Vlaams innovatiebeleid heeft het Innovatiepact een cruciale plaats. Het engagement van dat pact moet worden behouden. De toename van de extra middelen voor onderzoek en ontwikkeling zal worden behouden. De extra middelen zullen worden verdeeld vanuit een toekomstgerichte visie en zullen worden gespreid op een evenwichtige manier.

We zijn het er uiteraard over eens dat het innovatiebeleid niet alleen breed moet worden gedefinieerd, maar ook horizontaal moet worden ingebed in de andere Vlaamse beleidsdomeinen. Het innovatiebeleid moet ruimer zijn dan de invulling van het Innovatiepact. Het beleid moet ontstaan vanuit een strategische visie met aandacht voor zowel bottom-up als top-down componenten.

De ondersteuning van het fundamentele, grensverleggende onderzoek is structureel nog steeds onvoldoende. Zowel voor het FWO-Vlaanderen als voor het BOF zijn specifieke actielijnen op het niveau van de onderzoekers en op het niveau van de projecten noodzakelijk.

Het bestaande SBO-programma, dat openstaat voor alle actoren, zou over meer middelen moeten kunnen beschikken. De nood aan een intra-universitair instrument met voldoende middelen voor de ondersteuning van het eigen beleid van de universiteiten in verband met strategisch onderzoek wordt stilaan gelenigd.

De Vlaamse overheid moet voor de onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteiten in de bedrijven blijven voorzien in een permanent financieringskanaal voor projectmatig onderzoek. Bovendien moet het volledige traject van innovatieactiviteiten worden omvat door het steuninstrumentarium.

Zowel in het fundamentele, grensverleggende onderzoek, als in het strategisch basisonderzoek en de toepassingsgerichte ontwikkelingen hebben we Vlaamse onderzoeksgroepen en universiteiten die tot de wereldtop behoren. Toch is er nood aan meer onderzoekers. Beleidsacties om het onderzoekspotentieel te versterken moeten zich toespitsen op verschillende sporen. Ik denk daarbij aan

het aanmoedigen van doctoraten en het organiseren van een positieve brain flux. Dit laatste aspect moet zich concentreren op beeldvorming en statuut van de wetenschappers, op onderzoeksvoorwaarden, op arbeidskaarten en verblijfsvergunningen voor niet-EU-onderzoekers en dergelijke.

Naast dit alles moeten we ons concentreren op de toekomst door jongeren te sensibiliseren, zodat ze meer technische en/of technologische studies zouden beginnen. Veel bedrijven en vooral bedrijven met een grote onderzoeks- en ontwikkelingsactiviteit hebben te kampen met een groot probleem als het aankomt op het vinden van voldoende geschikte jonge wetenschappers. Dat komt door een gebrek aan nieuwe wetenschappelijk en technisch gediplomeerden.

Ook de universiteiten worden geconfronteerd met een dreigend tekort aan onderzoekers. Ons land bevindt zich aan het Europese staartje wat het aantal studenten betreft dat hogere, exact wetenschappelijke studies volgt.

De Vlaamse overheid moet erop toezien dat er een gezond en goed evenwicht wordt behouden in het hele spectrum van het wetenschappelijk onderzoek. Voor de verschillende onderdelen van het spectrum moeten ook steunmaatregelen beschikbaar zijn.

De discussie moet gaan over wat een evenwichtige verdeling juist is. Die moet gebeuren op basis van een grondige analyse en een internationale benchmarking. De minister zei dat de VRWB en het steunpunt hiervan werk zullen maken op basis van een grondige analyse en internationale benchmarking. Ik hoop dat het parlement daarover op een nuttig moment verder kan praten.

De mogelijkheden van fiscale en parafiscale instrumenten ter ondersteuning van innovatie in onderzoek – zoals fiscale prikkels en een gunstiger statuut voor de onderzoekers – moeten worden versterkt voor alle onderzoeksactoren. Het Vlaamse en Belgische wetenschapsbeleid moet worden aangepast tot meer homogene bevoegdheidspakketten met een duidelijke afbakening van de bevoegdheden, zodat elke overheidsinstantie een transparant en coherent beleid kan voeren. We verwelkomen de toename van het budget met 55 miljoen euro voor structurele middelen en 75 miljoen euro die via de ParticipatieMaatschappij Vlaanderen zijn vrijge-

Merckx-Van Goey

maakt voor de financiering van innovatieprojecten met risicokapitaal.

Die toename is absoluut nodig om van Vlaanderen een van de meest innovatieve regio's te maken. Dat vereist structurele en ook eenmalige budgettaire inspanningen. Volgens het Innovatiepact is minstens 60 miljoen euro per jaar nodig. We vragen ons af of dat bedrag wel zal volstaan. Wat voor dit jaar is uitgetrokken, betekent een gunstige evolutie. Er blijft echter nog een belangrijke weg af te leggen. De minister zei zelf dat de overheidsinvesteringen voor onderzoek en ontwikkeling in reële termen met de helft moeten stijgen om de 1-percentdoelstelling te bereiken. Hier is een belangrijke taak voor de Vlaamse overheid weggelegd.

Het valt te betreuren dat verschillende bedragen die voor 2004 waren uitgetrokken niet zijn omgezet in structurele uitgaven. Het is natuurlijk wel zo dat beslissingen van de vorige regering tot haar verantwoordelijkheid behoren en niet tot die van de huidige regering. Uiteraard steunen we elke groei, voor alle programma's. Het gaat om inhaaloperaties, om maatregelen die opgerichte fondsen aan werkingsmiddelen helpen zoals voor het IOF het geval is of ze een duwtje in de rug geven zoals voor het IWT gebeurt. Alle nood is daarmee niet golenigd, en waakzaamheid is geboden.

In het kader van de ondernemingsconferentie stelde de Vlaamse Regering dat de budgettaire doelstelling in het Innovatiepact wordt vervroegd tot 2007. Is dat nog zo? Is de budgettaire impact ervan berekend? In maart 2000 hebben de regeringsleiders van de EU in Lissabon een nieuwe doelstelling vastgelegd. Daarbij staat de verdere uitbouw van het Vlaams kennispotentieel op de agenda. In die context is niet alleen de begroting maar ook de meerjarenplanning ontzettend belangrijk. Lissabon blijft belangrijk, ook al wordt de timing bij het realiseren van de doelstellingen niet gerespecteerd. In elk geval moet de 3-percentsnorm voor O&O behouden blijven. Over dit alles zullen we in de commissie nog een boeiend debat voeren. We verwachten een goede inbreng van de regering. Deze begroting gaat alleszins in de goede richting. We steunen ze dan ook. (*Applaus bij CD&V, N-VA en VLD*)

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: We hebben steeds gezegd dat de 3-percentsnorm in 2010 moet worden gerealiseerd.

De voorzitter: We gaan nu over tot de bespreking van Welzijn, Volksgezondheid en Gezin.

Mevrouw Dillen heeft het woord.

Mevrouw Marijke Dillen (Op de tribune): Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, geachte collega's, in de commissie hebben we de kans gekregen deze begroting uitvoerig te bespreken. Ik heb toen herhaaldelijk gezegd dat een groot deel van uw doelstellingen onze goedkeuring wegdragen. Ik ga daar niet verder op in.

Op een aantal punten faalt de minister echter. Uw partij had tijdens de vorige legislatuur vaak scherpe kritiek op het paarsgroene beleid, die mijn fractie kon delen. Uw verkiezingsprogramma op het vlak van welzijn was een mooi programma dat in grote lijnen onze goedkeuring kon wegdragen. U hebt veel verwachtingen gecreëerd. U werd minister van Welzijn en Gezin, en wat stellen we vast? Van alle mooie beloften wordt weinig of niets gerealiseerd. Voor al die mooie beloften worden in deze begroting weinig of geen financiële middelen vrijgemaakt. We vinden er weinig of geen aandacht voor.

Het is een begroting van een stabiel beleid. Er zijn geen vernieuwende en door uw partij beloofde initiatieven, geen frisse ideeën. Het is in feite in grote lijnen de voortzetting van het beleid van uw voorganger, terwijl juist uw fractie in het verleden herhaaldelijk fundamentele kritiek heeft geformuleerd. Had Vlaanderen daarvoor een nieuwe regering nodig? Wij hebben daar grote vragen bij.

Ik heb gisteren nog eens de moeite gedaan om uw programma 'Zorgen voor elkaar' te lezen. Het is bedroevend vast te stellen hoe dit voor 2005 concreet in de begroting wordt vertaald. Ik ben mij ervan bewust dat u al het beloofde niet financieel kunt honoreren. Maar over een aantal fundamentele aandachtspunten vinden wij niets terug. Ik beperk me tot drie aandachtspunten: het gezin, personen met een handicap en de tewerkstelling in de welzijnssector.

Het aspect gezin heb ik met veel aandacht bestudeerd. Ik herhaal mijn kritiek. Deze begroting is

Dillen

geen weerspiegeling van een volledig en volwaardig gezinsbeleid. Als minister van Gezin had ik van u veel meer verwacht. Gezinsaanlegingen krijgen wel een afzonderlijk hoofdstuk toegewezen, maar het is te beperkt en financieel te mager, zonder aandacht voor echte noden en prioriteiten en met vele missing links. Ik denk bijvoorbeeld aan het feit dat er geen aandacht is voor een harmonieuze combinatie van gezin en arbeid, geen aandacht voor een echt vrije keuze inzake gezin en arbeid, geen financiële ondersteuning met toekenning van een volwaardig statuut voor de thuiswerkende ouder; geen aanzet voor de invoering van de 'kwali-tijdkaart', geen aandacht voor alleenstaanden en eenoudergezinnen, maar ook geen aandacht voor dossiers die uw fractie in het verleden als prioriteit, een absoluut minimum, als mooie beloftes altijd heeft vooropgesteld.

Ik zal het bijvoorbeeld even over de kinderopvang hebben. "Voor 464 kinderen op 1.000 is er plaats in de kinderopvang". Met dit beleid zult u het tij niet keren. U wilt tijdens deze legislatuur een uitbreiding van 5.000 bijkomende plaatsen realiseren. Dat staat in schril contrast met de beloofde 10.000 plaatsen. Wat concreet voor 2005 is vooropgesteld, is nog altijd niet duidelijk.

Er is ook geen extra aandacht voor flexibele opvang, gekoppeld aan de draagkracht van het kind, en evenmin aan de opvang van zieke kinderen. Deze Vlaamse Regering wil één miljoen euro minder uitgeven aan de diensten voor opvanggezinnen. Nochtans zijn deze diensten broodnodig en blijft er een schrijnend tekort aan opvanggezinnen. Wij betreuren het dat de Vlaamse Regering en Kind en Gezin beslist hebben de opschorting van subsidiebeperking vanaf 2005 niet langer toe te passen. Dat heeft natuurlijk een personeelsinkrimping tot gevolg.

U klaagde aan dat er in de beschikbare gezinszorg een tekort is van 1.500.000 uren. Dat komt overeen met 7.000 gezinnen die extra konden worden geholpen. Hieraan verandert weinig of niets. Paars-groen haalde de wettelijk voorgeschreven jaarlijkse groei van 4 percent van het aantal subsidieerbare uren in de gezinszorg niet. U verweet paars-groen de regels niet correct toe te passen. U doet dit vandaag en voor 2005 evenmin. Integendeel, het budget is verlaagd, terwijl in de praktijk de noden

toenemen. Het geld voor tijdskrediet in de privé-sector is op. Wie er gebruik van maakt, behoudt wel zijn uitkering, maar er is voorlopig geen ruimte voor nieuwe aanvragen. Ik moet u zeggen dat mijn fractie dit betreurt. Tot slot verontrust het mij bijzonder dat het probleem van de demografie, toch wel een van de knelpunten voor de toekomst wat gezinsbeleid betreft, niet wordt aangeraakt.

Dan wil ik het hebben over de gehandicaptenzorg, ook een dossier waarvan uw fractie in het Vlaams Parlement altijd beweerde dat dit voor CD&V een topprioriteit was, mevrouw de minister. Hier hebt u wel een bijkomend budget bereikt van 42,6 miljoen euro, maar u weet ook dat dit absoluut onvoldoende is. Deze middelen zijn hoofdzakelijk bestemd om engagementen die in het verleden zijn aangegaan, te kunnen nakomen. Er zijn echter geen bijkomende middelen om een nieuw beleid te kunnen voeren. U kunt uw beloftes niet realiseren, zelfs geen deel ervan.

In juni beloofde u het volgende: 'Minstens 5.813 personen met een handicap staan geregistreerd onder urgentiecode 1 of 2, wat betekent dat zij binnen de 6 maanden moeten worden geholpen' en 'We zorgen ervoor dat de wachtlijsten bij het Vlaams Fonds binnen het halfjaar worden weggewerkt en dat nieuwe aanvragen binnen de 2 maanden worden afgerond'. De realiteit ziet er echter anders uit. U bent nu bijna een halfjaar minister en de wachtlijsten zijn niet weggewerkt, integendeel. Er is een duidelijk meerjarenplan van het Vlaams Fonds, maar de inhaalbeweging om de wachtlijsten weg te werken wordt tijdelijk gestopt vanaf september 2005. Ook het Rekenhof klaagt dit aan.

Het meerjarenplan voorzag voor 2005 in een uitbreiding van de plaatsen voor 1.542 personen. Vandaag worden er slechts 900 aangekondigd. Voor het overige wordt verwezen naar de begrotingscontrole. Er is met andere woorden voor 2005 een toename van 600 extra wachtenden op de wachtlijsten. Vandaag hebt u namelijk geen zekerheid dat u bij de begrotingscontrole in mei of juni daadwerkelijk over de bijkomende financiële middelen zult kunnen beschikken.

Ik moet u zeggen, mevrouw de minister, dat we dit bijzonder betreuren. Waar blijven uw mooie beloftes? De wachtlijsten blijven een fundamenteel probleem. Ik denk dat we er allemaal, over de partijgrenzen heen, akkoord mee kunnen gaan

Dillen

dat niemand kan en mag voorbijgaan aan de problematiek van de wachtlijsten in de gehandicaptensector. Ik zeg u dat dit voor mijn fractie een absolute prioriteit is. Personen met een handicap hebben recht op een duidelijk perspectief van de Vlaamse Regering, het is de plicht van de regering om hiervoor te zorgen.

Mevrouw de minister, ook inzake PAB en PGB komt u uw belofte niet na. Ik zal hier kort over zijn, want we hebben hierover vanochtend reeds een boeiende discussie gehad. In ieder geval hebt u het volgende gesteld: 'We trekken het budget voor toekenning van persoonlijke assistentiebudgetten op zodat de veel te lange wachtlijsten snel kunnen worden weggewerkt. Het Persoonsgebonden Budget-systeem dient zo snel mogelijk zijn ingang te kennen ter ondersteuning van de zorg in voorzieningen voor personen met een handicap en om de wachtlijsten weg te werken'. Dat was een belofte die te lezen stond in het meerjarenprogramma van uw partij, ik heb de tekst er letterlijk uitgehaald en niet samengevat.

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Ik zal straks op alle punten reageren, wanneer ook de andere sprekers hun betoog hebben gehouden, om niet steeds in herhaling te moeten vallen. Mevrouw Dillen als u citeert moet u wel correct citeren. Waar heb ik dat gezegd? U legt woorden in mijn mond die ik niet heb gezegd. Het enige wat ik nu wil zeggen is dat u ofwel mij citeert, ofwel CD&V citeert, mevrouw Dillen. Ik heb er geen probleem mee dat u CD&V citeert, ik ben daar trots op.

Mevrouw Marijke Dillen: Mevrouw de minister, ik raad u aan die teksten toch eens te lezen. U bent toch een CD&V-minister, u bent toch het paradepaardje van CD&V in deze Vlaamse Regering?

Ik heb geciteerd uit uw partijprogramma. U mag zich daar natuurlijk van distantiëren, mevrouw de minister, maar doe dat dan vandaag klaar en duidelijk. We hebben vandaag veel te weinig tijd om hierover een fundamenteel debat te kunnen voeren, op 9 minuten kunnen we dat niet ophelderen, maar ik zou graag eens een aantal betogen van mevrouw Becq over deze problematiek voorlezen. Ik denk dat u daarover heel verstedd zou staan.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mevrouw Dillen, u weet ook dat ik geen specialist ben in Welzijn, verre van. Ik weet echter wel wat mijn fractie heeft beloofd en wat ze de vorige keer heeft gezegd. Wat mij verwondert, is dat u de huidige minister hierover aanpakt. Als u de begroting analyseert, ziet u dat dit departement vooruit gaat. Ik denk tevens dat we eens moeten kijken naar de gewezen minister van Welzijn van de groene fractie, die hier compleet afwezig is. Onder haar beleid zijn de putten gemaakt die de Vlaamse Regering nu moet dempen. Dat is de realiteit. Val minister Vervotte niet aan, maar val de groenen aan. Minister Vervotte is één van de enige ministers die meer geld heeft gekregen in een moeilijke budgettaire situatie. Dat is deels de verkiezingsbelofte die CD&V heeft nagekomen. U schiet op de verkeerde persoon.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer Decaluwe, u moet inderdaad de problematiek, die is gecreëerd door de voormalige ministers Vogels en Byttebier, oplossen. Maar in juni kende u de problematiek, uzelf misschien niet zeer goed, maar wel mevrouw Becq die daar specialiste in was. Zij heeft in talrijke verkiezingsdebatten gezegd, trouwens bijgetreden door mevrouw Berx, met wie ik het genoeg heb gehad om talrijke malen in debat te mogen treden, dat de wachtlijsten binnen de zes maanden zouden worden weggewerkt. U kende de problematiek in juni 2004, deze problematiek is niet ontstaan na de verkiezingen.

De voorzitter: De heer Decaluwe heeft het woord.

De heer Carl Decaluwe: Mevrouw Dillen, we hebben dit gezegd in 2004 en we kenden de problematiek, maar we wisten niet dat het budget zo slecht was. Dat is de realiteit. Het heeft weken geduurd om een correct en transparant inzicht te krijgen in de begroting.

Pas als we weten over welke middelen we beschikken, kunnen we handelen. We kennen de problematiek, maar we kunnen maar roeien met de riemen die we hebben.

Mevrouw Marijke Dillen: Mijnheer Decaluwe, onze oud-collega mevrouw Becq was bijzonder goed op de hoogte van de zeer slechte financiële situatie bij Welzijn. Lees al haar interpellaties er maar eens op na.

Dillen

Mevrouw de minister, ik betreur dat u al die mooie beloftes aan personen met een handicap volgend jaar niet daadwerkelijk uitvoert. Inzake tewerkstelling maakt u te weinig middelen vrij om tegemoet te komen aan de meestal terechte eisen van de Witte Woede. Ik ga hier niet in detail op in. Ik neem aan dat wij daar, na de gesprekken die u zult hebben begin januari, in de commissie uitvoerig de kans toe zullen krijgen.

Het is uw plicht een duidelijke langetermijnvisie te ontwikkelen. Vlaanderen moet duidelijk aangeven hoeveel het aan zorg wil besteden en hoe het dat wil financieren. Er moet in elk geval bijzondere aandacht zijn voor de terechte eisen van mensen die dag en nacht ter beschikking staan voor de verzorging van zorgbehoevenden in vaak moeilijke werkomstandigheden, met vaak groot personeelstekort, gekoppeld aan stress. Zij hebben recht op een betere vergoeding voor de onregelmatige prestaties die zij moeten leveren.

Ik kan de begroting van Welzijn nog op veel andere domeinen toetsen aan uw talrijke mooie beloftes. We hebben dat in grote lijnen gedaan in de commissie. In elk geval heeft deze begroting veel te weinig aandacht voor de echte dringende noden die leven onder de Vlamingen. Onze fractie zal deze begroting niet steunen. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Dehaene heeft het woord.

De heer Tom Dehaene (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mevrouw de minister, heren ministers, collega's, ik wil eerst kort repliceren op de vorige spreker. Mevrouw Dillen, u vergeet een belangrijke zaak te vermelden. De heer Decaluwe heeft dat terecht gedaan. Voor de verkiezingen gingen alle partijen ervan uit dat er 3,7 miljard euro bijkomende ruimte was. Als op basis daarvan een programma wordt samengesteld en nadien wordt vastgesteld dat er minder ruimte is, is het niet verwonderlijk dat niet alles kan worden verwezenlijkt van wat er in dat programma stond.

Spreeken over geld is koud en zeer zakelijk, wat eigenlijk niet bij welzijn past. Maar gelukkig kennen we allemaal ouderen die zorg nodig hebben, gezinnen die tijdelijk aan de sukkel zijn of mensen die vechten tegen een depressie. Dat maakt de bespreking van deze begroting iets menselijker.

De groei voor het beleidsdomein welzijn en gezondheidszorg is inderdaad aanzienlijk, zeker als we vergelijken met andere beleidsdomeinen. Voor 2004 stijgt de totale begroting voor welzijn en gezondheid met 68,7 miljoen euro. Voor 2005 is dat 120 miljoen euro. Dat is respectievelijk 2,8 en 4,8 miljard frank. Die bedragen mogen er zijn. Bovendien stijgt het aandeel in het geheel van de begroting van 12,9 naar 13,6 percent. Dat is een aanzienlijke stijging voor welzijn. Bovendien gaan 30 percent van de bijkomende middelen naar welzijn. Zij die beweren dat er geen inspanningen gebeuren voor welzijn, moeten de cijfers dus toch nog eens bekijken. Ondanks de budgettaire voorzichtigheid kunnen we, zeker wat welzijn betreft, de mensen dus recht in de ogen kijken.

De heer Dewinter is jammer genoeg afwezig. Aan hem wil ik zeggen dat ook CD&V in de toekomst meer verwacht voor welzijn. We zullen echter niet als blinde vinken op een onhandelbare koekoek broeden. We gaan, met andere woorden, geen beloften doen die we niet kunnen waarmaken. Het is niet de tijd voor onbetaalbare leuke idee'tjes. We komen de verbintenissen uit het verleden inderdaad na. Zo reserveren we voor 2004 24,5 miljoen euro extra betalingskredieten voor de zorginfrastructuur. In 2005 komt daar nog eens 2,9 miljoen euro bij voor de VIPA-betalingskredieten. Het systeem van de individuele bijstand zoals werd goedgekeurd in 2001, blijkt moeilijk werkbaar. Toch reserveren we daarvoor voor 2004 en 2005 respectievelijk 11,7 en 7,6 miljoen euro extra.

De wachtlijsten in de gehandicaptenzorg moeten worden weggewerkt. Daar is iedereen het over eens. Bij de volgende begrotingscontrole moeten er bijkomende middelen worden gezocht. De minister heeft zich daartoe geëngageerd. Wij staan daar volledig achter. Het wegwerken van die wachtlijsten is echter geen zaak van centen alleen. We moeten komen tot geïntegreerde wachtlijsten voor zowel het PAB als de instellingen. Ik heb de indruk dat de meeste commissieleden daarachter staan. We moeten die wachtlijsten beoordelen zodat de mensen met het zwaarste zorgprofiel op de ene of andere wijze voorrang kunnen krijgen.

Het beleid heeft ook aandacht voor de zwakkeren, ook voor hen die minder luid kunnen roepen. Ik geef maar één voorbeeld: het budgettaire groeipad in het kader van het armoededecreet wordt ook gehonoreerd. Voor volgend jaar wordt er 406.000 euro

Dehaene

vrijgemaakt voor de verenigingen waar armen het woord nemen.

CD&V wil een gezinsbeleid waarbij alle types van gezinnen een thuis vinden. Het verheugt ons vast te stellen dat de middelen voor de thuiszorg, de gezinszorg in het bijzonder, substantieel toenemen, met 7,4 miljoen euro. Hiermee zorgen we ervoor dat ook met geld wordt tegemoetgekomen aan de wens van zeer vele mensen om zo lang mogelijk thuis te blijven. Om een Engelse uitdrukking te gebruiken: 'We put our money where our mouth is.' Mijn partij zal de komende tijden meewerken aan een structurele basis voor wonen en zorg. De positief geëvalueerde projecten in de thuis- en ouderenzorg zullen worden gehonoreerd in een nieuw regelgevend kader.

Het gaat niet alle gezinnen voor de wind. Door de komende jaren een betere en laagdrempelige opvoedingsondersteuning uit te bouwen, nemen we een vlucht vooruit. Voor de bijzondere jeugdzorg wordt nu reeds een belangrijke inspanning geleverd. Dankzij de twee begrotingsrondes zijn in totaal 450 bijkomende pleegplaatsingen mogelijk. Met de 5,1 en 6,2 miljoen euro worden ook meer preventieve sociale acties gevoerd en zijn er 50 extra plaatsen in internaten mogelijk. Er is dus meer geld voor gezinnen en jongeren die het moeilijk hebben, maar dat niet makkelijk luidop kunnen zeggen.

Sommigen stellen dat al wat nieuw is, wordt afgeschaft. Wanneer de minister zegt dat het PAB niet wordt afgeschaft, steken sommigen als struisvogels de kop in het zand. Ze kijken vervolgens verbaasd op als het woord 'evaluatie' valt. Evalueren is niet hetzelfde als afschaffen. Het bewijs hiervoor wordt geleverd door de bijkomende middelen voor dit jaar en volgend jaar voor het PAB. De middelen voor volgend jaar zullen er via de begrotingscontrole komen, maar ik heb er het volste vertrouwen in dat de minister haar engagementen zal nakomen.

CD&V gaat voor levenskwaliteit voor ouderen en mensen met een handicap. De begroting 2005 voorziet in de groei van het budget voor animatie in rusthuizen en we blijven middelen inzetten voor een aangepaste vrijetijdsbesteding voor mensen met een handicap.

Ik hou niet van de tweespalt tussen voorzieningen en gebruikers. De huidige subsidiëring van voorzieningen is echt geen vogelpest. Deze subsidiëring komt zorgbehoevende mensen ten goede. Laten we vooral niet vergeten dat het om mensen gaat die zorgen nodig hebben.

Ook wij zijn voorstander van de vrije keuze voor de mensen. Die vrije keuze is erg belangrijk, maar toch gelden ook in die vrijheid beperkingen, zeker budgettaire.

In het regeerakkoord staat dat we streven naar een integraal zorgbeleid op Vlaams niveau. De werkwijze van de federale minister heeft dat de jongste maanden extra onderstreept. We kunnen niet akkoord gaan met de manier van opstarten en afstoten van projecten zonder dat de nodige middelen meer worden getransfereerd.

De begroting welzijn en gezondheidszorg is geen rijk gevulde kerstkalkoen. Het is evenmin een kwartel. Het is een bescheiden en solide begroting. We verkiezen die boven een begroting die achteraf een plofkip blijkt te zijn.

Beste collega's, het beleid voor welzijn en gezondheidszorg zal de komende jaren een BBB-beleid zijn: een betrouwbaar beleid, gericht op de beschikbaarheid van zorg. (*Applaus bij CD&V en N-VA*)

De voorzitter: Mevrouw Van der Borght heeft het woord.

Mevrouw Vera Van der Borght (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers, geachte collega's, de begroting welzijn voor 2005 kent een toename van 120 miljoen euro, wat niet gering is, gelet op de budgettaire doelstellingen die Vlaanderen voor ogen heeft. Voor de VLD zijn er de komende vijf jaar een aantal grote uitdagingen in de volgende dossiers.

De ontgetwijfeld belangrijkste uitdaging waar we voor staan, is het wegwerken van de wachtlijsten in de sector van personen met een handicap, inclusief het doorzetten van de zorgvernieuwing. De vorige regering heeft een goed plan op touw gezet om de wachtlijsten weg te werken. We moeten dit plan blijven evalueren en indien nodig bijsturen. Daarnaast moet ook werk worden gemaakt van zorgvernieuwing.

Van der Borgh

Het eerste initiatief van de vorige regering was de invoering van het persoonsgebonden budget. Mevrouw de minister, u hebt zich geëngageerd om dit verder uit te bouwen. Het PGB-verhaal is bijzonder complex en heeft heel wat consequenties voor de instellingen.

De administratie staat voor de uitdaging om een efficiënt systeem uit te werken dat financiële avonturen voorkomt. De voorzieningen moeten in het nieuwe systeem treden. Het PGB biedt echter nieuwe kansen. Dynamische voorzieningen hebben zich in het verleden terecht beklaagd dat het onmogelijk was om flexibel te werken en hulpverlening op maat te bieden. Er waren ook problemen met de ingewikkelde berekening van de dagprijzen. Het werken met modules kan aan die noden tegemoetkomen. Het wordt eenvoudiger om maatwerk te bieden door modules te combineren in functie van de behoeften. Indien de subsidiëring op een verstandige manier wordt aangepakt, zullen voorzieningen meer inzicht verwerven in de berekeningswijze van een en ander.

Voor personen met een handicap vergroot de mogelijkheid om de regie van het leven in eigen handen te houden. We moeten dus niet alleen kijken naar de negatieve aspecten van een verandering die normaal gezien angst inboezemt, maar ook naar de kansen die deze verandering biedt voor de voorzieningen, de administratie en de personen met een handicap. Het PGB wordt zonder twijfel een verhaal van vallen en opstaan. Ondanks de kinderziekten die het zal moeten doorlopen, mogen we ons echter niet laten ontmoedigen.

Binnen de gehandicaptensector zal de vraag ongetwijfeld het aanbod overstijgen. We moeten proberen beide op elkaar af te stemmen. Voorzieningen moeten worden gesensibiliseerd om hun verantwoordelijkheid op te nemen. Er moet dan ook snel werk worden gemaakt van het regiebesluit.

De VLD vraagt ook aandacht voor de bijzondere jeugdzorg. Het is een sector waar jonge levens op kwalitatief vlak kunnen worden gered. Een goede bijzondere jeugdzorg maakt het verschil tussen een kwalitatief betekenisvol leven en een leven vol negatieve ervaringen, wat vaak leidt tot grote problemen op volwassen leeftijd. Vanuit die optiek vragen we het decreet integrale jeugdverlening uit

te voeren. Als we onze energie en middelen niet oeverloos investeren in structuren, kunnen we wellicht een meerwaarde bieden voor de jongeren.

Wat dat betreft, is de diagnostiek bijzonder belangrijk. In de voorbereidende hoorzittingen bij het opstellen van de motie van aanbeveling bij de maatschappelijke beleidsnota, die de basis vormde voor de integrale jeugdhulp, werd vastgesteld dat, afhankelijk van de dienst waar de jongere zich aanbood, de diagnose verschillend was. Dit leidt uiteraard niet tot een goede en efficiënte hulpverlening.

Vanuit die optiek dringt mijn fractie erop aan effectief werk te maken van de twee studies waarin is voorzien in artikel 34 van het decreet. Enerzijds wordt de ontwikkeling van een uniforme registratiemethodiek gevraagd. Die is belangrijk om het aanbod af te stemmen op de noden. Anderzijds wordt ervoor gepleit een instrument te ontwikkelen om zowel de efficiëntie en de effectiviteit van de jeugdhulpverlening als de diagnostiek in kaart te brengen. Ik moet hier niet zeggen dat dit laatste bijzonder belangrijk is.

Er zijn ook nog problemen in verband met de middelen voor het VIPA. Mevrouw de minister, dit zal een van mijn stokpaardjes worden. De gevraagde kredieten overstijgen overduidelijk de beschikbare middelen. Er zijn nu aanzienlijke wachttijden. Initiatiefnemers kunnen niet altijd wachten op VIPA-middelen. Ik denk daarbij aan voorzieningen met problemen inzake de brandveiligheid.

Dit maakt dat initiatiefnemers in heel Vlaanderen alternatieve financieringsideeën uitwerken. Als beleidsmakers hebben we de opdracht om na te gaan hoe we die alternatieve financieringsmechanismen kunnen vergemakkelijken. De VLD is van mening dat de overheid die taak ook heeft ten aanzien van de zogenoemde commerciële sector. Ze heeft vandaag problemen om kredieten te bekomen. Ze is vragende partij voor een subsidie-waarborg. Binnen het departement Economische Zaken bestaan daarvoor mogelijkheden. We moeten nagaan hoe we kunnen zorgen voor een grotere efficiëntie. We moeten echter ook durven nadenken over de vraag of we die opdracht niet moeten integreren in het VIPA.

Mevrouw de minister, in het kader van het VIPA heeft de bespreking me geleerd dat uzelf het

Van der Borght

belang van de PPS beseft. De Vlaamse middelen zijn schaars. Zelfs met een substantiële verhoging van de VIPA-middelen zouden we nog niet in staat zijn de achterstand op een behoorlijke manier weg te werken.

U hebt aangekondigd om tegen het einde van het jaar een aantal voorstellen te doen. We kijken daar dan ook met interesse naar uit. We zullen onderzoeken wat er gebeurt in Vlaanderen en op welke wijze we op een zinvolle manier een aantal PPS-vormen kunnen ondersteunen, inclusief voor de commerciële initiatiefnemers. (*Applaus*)

De voorzitter: Mevrouw Roex heeft het woord.

Mevrouw Elke Roex (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, dames en heren van de regering, geachte collega's, de minister van Welzijn kiest resoluut voor de uitvoering van het beleid. Mevrouw de minister, u neemt daarbij de draad op van paars-groen. De sp.a-spirit-fractie vindt dat uiteraard prima.

Na een grondige voorbereiding verschenen op het einde van de vorige legislatuur veel vernieuwende decreten. Ik denk hierbij aan de eerstelijnsgezondheidszorg, preventieve gezondheidszorg, lokaal sociaal beleid, adoptie. Er is dus veel uitvoeringswerk en u wilt daar werk van maken. Nogmaals, sp.a-spirit juicht dit toe.

Toch willen we er een kanttekening bij maken. U wacht met de uitvoering van een aantal decreten die ons inziens een belangrijke rol spelen bij de omkering van een aanbodgestuurd naar een vraaggestuurd beleid. Maar er is meer, deze decreten hebben ook als ambitie en als doelstelling om rationeler om te gaan met de schaarse middelen. Er is geen bijkomende budgettaire ruimte, er moet zelfs bespaard worden. Het is dan ook duidelijk dat het welzijns- en gezondheidsbeleid niet oneindig kan blijven groeien. Toch vinden we haast nergens een aanzet tot het hervormen van de budgetstromen, zodat de mensen er beter van worden zonder dat er een pak extra geld moet worden opgehaald.

Ik wil daarbij twee voorbeelden geven. Ten eerste worden PGB en zorgtrajectbegeleiding in de wachtkamer gezet. Of mag ik het een wachtlijst van decreten noemen? Deze initiatieven hebben

inderdaad als doel mensen verantwoordelijkheid te laten opnemen en te geven in het sturen van hun eigen zorg. Een interessant neveneffect is echter dat met dezelfde middelen meer mensen kunnen worden geholpen. Een tweede voorbeeld betreft het lokaal sociaal beleid. Nu bestaan er op lokaal niveau heel wat initiatieven naast elkaar. Afstemming en coördinatie verschaft niet alleen inzicht in wat er al bestaat, maar het zorgt ook voor een betere inschatting van de nood aan nieuwe initiatieven, en dat inzicht hebben we nodig. In tijden van budgettaire schaarste moeten we immers heel correct kunnen inschatten hoe nieuwe noden kunnen worden ingelost. Zo bereiken we met een beperkt budget veel mensen en komen we op een efficiënte manier tegemoet aan de welzijnsvragen op lokaal vlak.

Mevrouw de minister, u gaat wel op zoek naar manieren om inkomsten te genereren. De regularisatie van de zorgverzekering is daar een voorbeeld van. De 206.000 Vlamingen die niet aangesloten zijn bij de zorgverzekering, zijn meer dan waarschijnlijk mensen die op dit moment geen zorgvraag hebben. Als deze mensen hun bijdragen wel betalen, is dat in de eerste jaren een pure winstoperatie. We vinden het een goede zaak dat u bij de regularisatie specifieke aandacht hebt voor de meest zwakken uit onze samenleving en dat u daarvoor een dialoog zal opstarten met de armoedeverenigingen.

Toch is dit verhaal iets meer genuanceerd. De aarzeling over de regularisatieoperatie in Brussel bevestigt dit vermoeden. In Brussel is een regularisatie geen pure winstoperatie voor de overheid. De Brusselaars die niet aangesloten zijn, zouden er op korte termijn wel eens gebruik van kunnen maken. Dat is nu juist voor ons dé reden om het daar wel te doen. U mag er dus op rekenen dat wij u hierover nauwlettend in de gaten zullen houden.

Wat is de prioriteit voor sp.a-spirit? Onze prioriteit is betaalbaarheid van de zorg voor elke Vlaming. We willen de financiële zorgen bij het ouder worden, beperken en dat staat ook in het regeerakkoord. We vinden daar echter weinig aanzetten toe, noch in uw begroting, noch in uw beleidsnota. Betaalbare zorg betekent voor ons een inkomensgerelateerde bijdrage en dus geen forfaitaire bijdrage, een inkomens- en zorggerelateerde uitkering en dus geen forfaitaire uitkering. Alle Vlamingen betalen vandaag een forfaitaire bijdrage voor een

Roex

kleine doelgroep die noodgedwongen een kleine forfaitaire tegemoetkoming krijgt. Op termijn werkt dat systeem niet goed en is het niet efficiënt. Volgens ons kan je slechts door een solidaire, inkomensgebonden financiering aan een grotere doelgroep gepaste tegemoetkomingen uitbetalen.

U stelt vervolgens als prioriteit het wegwerken van de wachtlijsten. Dat is goed, maar ik wens hieraan ook een kritische noot toe te voegen. De welzijnssector is in de ogen van pers en publiek verworden tot de 'wachtlijstsector'. Dat schept minstens twee grote problemen. De wachtlijst wordt een fetisj van het beleid: hoe langer de wachtlijst, hoe belangrijker de veronderstelde nood aan hulp en zorg. Niet toevallig zien we dat in deze begroting vooral de sectoren met omvangrijke wachtlijsten nog mogen groeien. De wachtlijst is ten tweede het excuus om zich budgettair voornamelijk te richten op de residentiële sector. Op zich is het lovenswaardig dat u de betalingsachterstand in de residentiële sector weg wilt werken in 2005, maar wij rekenen dan ook op u om – vermits de achterstand dan is verdwenen – vanaf 2006 werk te maken van een efficiënt en zorggestuurd beleid. Wij zijn ervan overtuigd dat dit enkel kan door de verschillende zorgvormen op gelijke voet te behandelen. Dit betekent dat u uw beleid zowel op de residentiële sector als op het PAB richt, en dit in de geest van het akkoord dat er tijdens de vorige legislatuur werd bereikt over PGB en zorgtrajectbegeleiding.

We missen ook aandacht voor de witte woede, terwijl dit al jaar en dag dé bepalende budgettaire factor is in deze sectoren. De uitkomst van het overleg bepaalt waar er meer personeel komt, hoeveel geld er naar loonsverbetering en werknemersflexibiliteit vloeit, enzovoort. De minister kan natuurlijk niet vooruitlopen op het sociaal overleg, maar toch hadden we ook hier graag aanzetten gezien. Daarbij een kleine waarschuwing: de zorgvrager moet voor sp.a ook in dat debat centraal staan. We moeten streven naar een kruispunt waarbij we enerzijds tegemoetkomen aan de zorgvraag en anderzijds met respect omgaan met het beroep van de hulpverleners.

Ik kan het niet laten ook iets over Brussel te zeggen. De welzijnsnoden in Brussel zijn zeer acuut. In het regeerakkoord staat dat de Vlaamse Regering getoetst zal worden op haar toepasbaarheid

in Brussel, en hanteert daarbij de 300.000-norm. Mevrouw de minister, waarom vind ik dit niet als rode draad in uw begroting? Waar is het strategisch plan voor het Vlaams welzijns- en gezondheidsaanbod in Brussel? Of staat dit ook op de wachtlijst?

Ten slotte heb ik nog een technische bedenking, die echter niet onbelangrijk is voor de uitvoering van het beleid. Als nieuwkomer ervaar ik dat een groot deel van de begroting niet transparant is. Ik denk aan de dotaties aan Kind en Gezin en het Vlaams Fonds. Mevrouw de minister, deze instellingen zijn autonoom – wat goed is –, maar voor de uitvoering van het beleid bent u afhankelijk van de beslissingen van de raden van bestuur. Ik denk bijvoorbeeld aan de voortzetting van de zorgtrajectbegeleiding.

Mevrouw de minister, ik hoop dat u ons vandaag kunt garanderen dat de beslissingen van de raden van bestuur in de lijn zullen liggen van de parlementaire beslissingen. (*Applaus*)

De voorzitter: Minister Vervotte heeft het woord.

Minister Inge Vervotte: Mijnheer de voorzitter, de aandacht voor meer zorg is niet alleen in woorden geformuleerd. In deze begroting tonen we concreet aan dat het om meer gaat dan woorden: het gaat over budgetten en plaatsen.

Ik heb in eerste instantie gekozen voor betaalbaarheid, maar dit staat niet gelijk aan consolidatie. Om de betaalbaarheid te kunnen garanderen, moeten we extra middelen inschrijven.

Ik heb daarnaast ook gekozen voor ruimte voor een belangrijke uitbreiding en zorgvernieuwing. Dit moet gebeuren met de nodige vastberadenheid, maar ook met rationaliteit en doelmatigheid. We moeten ervoor zorgen dat de financiële onderbouw stevig genoeg is, zodat het 'huis van welzijn' niet als een kaartenhuisje in elkaar stort omdat het te zwaar wordt en de financiële onderbouw te beperkt is.

Er werden al bedenkingen geformuleerd over de vele verwachtingen in de samenleving. De voorgestelde aanpak is nodig omwille van de demografische evoluties, zoals de vergrijzing en de ontgroening, maar ook omwille van maatschappelijk evoluties. Die zijn zeer reëel en misschien nog ingrijpender

Vervotte

dan de demografische evoluties. Het gaat dan over ontwrichte gezinnen, de stijgende armoedeproblematiek, drugs, depressie en zelfdoding, vragen over de toekomst van de mantelzorgers en de vrijwilligers, verdere specialisatie en professionalisering en de multi-problemdiagnoses.

Hoeveel plaatsen komen erbij in 2005? Er is al veel over gediscussieerd, maar voor een aantal zaken zal ik de cijfers nog eens herhalen. Voor personen met een handicap wordt verwezen naar het wegwerken van de wachtlijsten. We kraaien geen victorie. De minister van Begroting heeft ook reeds duidelijk gesteld dat, zoals in het verleden, de opstap van 7,5 miljoen euro – als deel van 22 miljoen euro – zal gebeuren.

Ondertussen is er wel 15 miljoen euro bijgekomen, om ervoor te zorgen dat er tussen september 2004 en september 2005 900 residentiële plaatsen en 200 PAB'ers bij komen en 7,6 miljoen euro naar individuele materiële bijstand gaat. Daarbovenop hebben we gezorgd voor betalingszekerheid voor de instellingen, zodat we niet opnieuw betogingen moeten meemaken omdat de instellingen niet kunnen rekenen op de beloofde centen.

De instellingen zijn er niet voor zichzelf. Zij leveren heel goed werk. Ik ben blij dat zij dit werk leveren en dat er personeel is dat dit werk ook in de toekomst wenst te doen. Volgens een aantal mensen ben ik eigenlijk de minister van de instellingen. De budgetten die aan de patiënten zelf worden besteed, staven deze stelling alvast niet.

De trajectbegeleiding is niet om budgettaire redenen tot 1 juli 2005 opgeschort, deze beslissing is het gevolg van een inhoudelijke argumentatie. De sector wil eerst overleg plegen en duidelijkheid over de verantwoordelijkheden bekomen.

Ook in de gezinszorg trachten we de patiënt centraal te stellen. Het budget voor de thuiszorg en voor de gezinsondersteunende diensten is met 7,4 miljoen euro gestegen. Voor de thuis- en de gezinszorg betekent dit een effectieve stijging met 325.760 uren. Voor de patiënten zal dit aanzienlijk aantal bijkomende uren alvast een goede zaak betekenen.

In de kinderopvang zullen in 2005 541 nieuwe plaatsen worden gecreëerd. Ik besef dat we daar-

mee nog altijd het streefdoel van 5.000 plaatsen niet hebben bereikt. We hebben echter steeds verklaard dat die 5.000 plaatsen er tegen het einde van de legislatuur zouden zijn.

Mevrouw Van der Borght is terecht bezorgd om de bijzondere jeugdzorg. Hoewel deze groep niet of zeer weinig wordt gehoord, hecht ik hier veel belang aan. We zullen in 2005 dan 175 bijkomende plaatsen realiseren.

Wat de integrale jeugdzorg betreft, moeten we voorzichtig zijn. Aangezien maar liefst zes sectoren zich op elkaar moeten afstemmen, moet de implementatie met de nodige zorgzaamheid worden doorgevoerd.

Ik deel de hier geuite bezorgdheid om het VIPA. Uit de cijfers blijkt echter dat het budget in 2004 met 24,9 miljoen euro is gestegen en in 2005 met 9,2 miljoen euro zal stijgen. Voor het eerst in vier jaar worden met betrekking tot de ziekenhuizen en de RVT's geen besparingen op het VIPA-budget doorgevoerd. Zoals ik tijdens de commissiebesprekingen reeds heb vermeld, zal de Vlaamse Regering in 2005 een ontwerp van decreet betreffende de alternatieve financiering indienen.

Tot slot wil ik hier nog iets over de Witte Woede zeggen. Het is evident dat van deze discussie in de begroting niets is terug te vinden. Aangezien het bestaande akkoord tot en met 2005 loopt, zijn de hiervoor voorziene middelen niet in deze begroting opgenomen. Ik voer momenteel gesprekken met de vakbonden. Ik wil de aantrekkelijkheid van het statuut garanderen. Ik wil tevens over de mogelijkheid beschikken een uitbreidingsbeleid te voeren.

Mijn conclusie is dat de Vlaamse Regering haar eigen woorden weet hard te maken. Om de wachtlijsten weg te werken heeft de Vlaamse Regering zich voorgenomen om meer in zorg te investeren en om meer plaatsen te realiseren.

Mevrouw Gennez, de investeringen in welzijn en in volksgezondheid tonen aan dat de Vlaamse Regering niet enkel sociaal en ernstig, maar ook vooruitziend is. (*Applaus bij CD&V en N-VA*)

De voorzitter: De heer Van Goethem heeft het woord.

De heer Roland Van Goethem (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, hoewel de minister van

Van Goethem

Economie jammer genoeg niet aanwezig is, zou ik me graag tot haar richten.

Mevrouw de minister, eigenlijk heb ik met u te doen. U tracht de schijn hoog te houden dat Vlaanderen een eigen economisch beleid voert. Niets is echter minder waar. U moet zich beperken tot het uitdelen van zalfjes en tot de spreekwoordelijke pleisters op een houten been.

Ik citeer even de missie die u zichzelf hebt gesteld: 'de ontwikkeling van het Vlaams economisch weefsel op een proactieve en geïntegreerde wijze aanzwengelen, het ondernemen aantrekkelijk maken voor bestaande en nieuwe doelgroepen'.

Om deze missie te volbrengen, stelt u zich drie strategische doelen: de investeringssteun als vernieuwd instrument voor het beleid dat economische voorwaarden schept, de versterking van de regionale en de subregionale economische dynamiek en het bevorderen van meer en beter ondernemerschap. Met die doelstellingen kan iedereen het natuurlijk eens zijn.

Er zijn echter enkele problemen. Het aantal buitenlandse investeringen ligt op dit ogenblik op een historisch dieptepunt. Hetzelfde geldt voor het aantal starters. Met het aantal faillissementen en de daaraan verbonden werkloosheid bereiken we dan weer recordhoogten. Mevrouw de minister, om investeringssteun te kunnen geven hebt u investeerders nodig, maar die staan niet te dringen voor de deuren van Vlaanderen.

De cijfers in verband met het aantal faillissementen zijn slechts een deel van het probleem. Daarnaast moeten we ook nog het aantal delokalisaties bekijken en de gevolgen daarvan. De cijfers in dat verband zijn ook behoorlijk indrukwekkend. U moet trouwens niet alleen afrekenen met buitenlandse, maar ook met binnenlandse concurrentie. Ik verwijs naar de verwoede pogingen van het Waalse Henegouwen om West-Vlaamse bedrijven via supergunstige voorwaarden binnen te halen.

De zwakke economische prestaties van Vlaanderen zijn eigenlijk te wijten aan de hoge fiscale en parafiscale druk. Daar wringt nu juist het schoentje. Aan al die lasten en taksen die federale overheid ons opleggen, kunt u niets doen. U kunt er hooguit naar kijken en ze vervolgens ondergaan.

Ondanks de vele beloften van de federale regering in verband met lastenvermindering, moeten onze bedrijven bijna dagelijks het omgekeerde ervaren. Ik geef u een idee van de nieuwe lasten en taksen die op onze bedrijven afkomen. Boetes voor het laattijdig indienen van de jaarrekeningen moeten 30 miljoen euro opleveren. De vennootschapsbijdrage voor de sociale zekerheid voor zelfstandigen moet zorgen voor 33 miljoen euro. De Elia-heffing moet 85 miljoen euro opbrengen. De CO2-taks voor bedrijfswagens moet 155 miljoen euro opleveren en de hogere heffing op de voedselveiligheid 33 miljoen euro. De vervroegde aansluiting sociaal statuut meewerkende echtgenoot moet 10,5 miljoen euro opbrengen.

In het totaal gaat het dus over een bedrag van 346,5 miljoen euro dat onze bedrijven volgend jaar zullen moeten verwerken. Dat is 13.977.775.350 frank. Mevrouw de minister, verbaast het u echt dat de Vlaamse bedrijven afhaken? Bent u werkelijk verbaasd over het grote aantal faillissementen of over het feit dat we met het probleem van aanhoudende delokalisaties worstelen? Mij verbaast dat allemaal niet.

Ik wil u aanraden eens een kijkje te nemen in Ierland. Dat land is goed te vergelijken met Vlaanderen qua oppervlakte en bevolking, maar kent in tegenstelling tot Vlaanderen de grootste economische groei van West-Europa. Het is bovendien een land dat in tegenstelling tot Vlaanderen het hoogste aantal investeerders aantrekt van West-Europa en dat een van de laagste aanslagvoeten in de vennootschapsbelasting heeft. Een studiereis naar Ierland zou dus nuttiger kunnen zijn dan in het kielzog van prins Filip te moeten reizen naar het verre China. Ierland is ook een land dat geen 3,5 percent van zijn BBP moet afstaan aan een zielotogende buurtregio om een op sterven na dood land kunstmatig in leven te houden.

De beperkte middelen voor steun en opleiding wegen niet op tegen de steeds zwaarder wordende fiscale en parafiscale druk die het federale niveau oplegt. Wij hebben gewoonweg de hefboomen niet in handen om een degelijk economisch beleid te voeren. Ondertussen moeten wij toezien hoe de financiële middelen die Vlaanderen nodig heeft voor zijn eigen economische ontwikkeling naar Wallonië worden afgeleid.

Het is in deze context dan ook betrekkelijk moeilijk een zinnig woord over tewerkstelling te zeggen.

Van Goethem

Het is nog steeds zo dat in een vrijmarkteconomie een regering geen jobs kan creëren. Ik voeg er onmiddellijk aan toe: gelukkig maar. Het enige wat een regering kan en moet doen, is de nodige randvoorwaarden ontwikkelen die bedrijven kunnen aantrekken. Ze moet een gunstig economisch klimaat scheppen zodat bedrijven zich kunnen ontwikkelen en groeien. Ze moet zorgen voor een economisch klimaat dat buitenlandse investeerders doet opkijken naar Vlaanderen en ons land als investeringsplaats aantrekkelijk maakt.

Dergelijk klimaat op zich zal ervoor zorgen dat er zonder bemoeienissen van de regering arbeidsplaatsen bij komen. Zoals reeds gezegd kan Vlaanderen wegens het Belgische keurslijf de omgevingsfactoren nooit ontwikkelen. Zoals voor het economische beleid het geval is, zal de regering zich in haar tewerkstellingsbeleid dan ook moeten tevreden stellen met de rol van loodgieter. Ze zal zich jammer genoeg moeten beperken tot het dichten van de lekken die de federale staat in ons schip slaat en proberen het zo lang mogelijk drijvende te houden.

Ten slotte toch nog een woordje over het nieuwe ministerie van sociale economie. Voor het eerst mogen wij in de begroting een post sociale economie begroeten. Ik doe er misschien een beetje sarcastisch over, maar eigenlijk is het in zekere zin tragisch. Ik juich het toe als men sociale economie of sociale tewerkstelling opvat als mensen met een handicap aan een nuttige bezigheid helpen. Iedereen wil immers liever voor een loon kunnen werken dan van een uitkering te moeten leven.

Ik vrees echter – en daar schuilt het tragische van de hele zaak ook in – dat ten gevolge van het slechte economische klimaat dat wordt gecreëerd door de hoge lasten we mensen jobs zullen aanbieden die geen economische meerwaarde zullen opleveren. Ondertussen gaat creatieve arbeid verloren wegens de hoge lasten. De Vlaamse Regering biedt dus aan werkloze mensen een jobke aan nadat de federale regering door haar geldhonger volwaardige arbeidsplaatsen heeft vernietigd.

Verder is er het risico dat de sociale economie op sommige vlakken de reguliere economie zal beconcurreren. Dat leidt al te gemakkelijk tot concurrentievervalsing. Wij willen niet meewerken aan een

economisch beleid dat geen economische waarde heeft. Wij zullen deze begroting dan ook niet goedkeuren. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Van den Heuvel heeft het woord.

De heer Koen Van den Heuvel (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, geachte leden van de regering, geachte collega's, de Vlaamse arbeidsmarkt doet het op het eerste gezicht niet zo slecht. Dat is zeker zo als we ze vergelijken met de arbeidsmarkt van onze zuiderburen. Toch mag deze relatief rooskleurige situatie ten opzichte van Wallonië ons niet verblinden. In Europees perspectief doet onze Vlaamse arbeidsmarkt het niet zo schitterend, al ligt de werkloosheidsgraad in Vlaanderen merkkelijk lager dan het gemiddelde in de Unie; de werkgelegenheidsgraad ligt onder het Europees gemiddelde, namelijk 63 percent vergeleken met 64 percent. De achterstand is met de jaren alleen maar groter geworden.

Met een economische groei die in Vlaanderen sterker is dan in Europa, wijst dat duidelijk op een schrale arbeidsintensieve groei. De voorbije 3 jaar groeide de Belgische economie gemiddeld krachtiger dan die van de 15 EU-landen. In dezelfde periode lag de werkgelegenheidsgraad er een half percent lager. Bovendien mogen wij niet uit het oog verliezen dat Vlaanderen de rode lantaren draagt inzake arbeidsparticipatie van 55-plussers. Amper een op vier 55-plussers in Vlaanderen werkt, tegen zowat 40 percent in de Unie. Die ontwikkelingen wijzen erop dat de arbeidsmarkt rigide is en heel wat kan verbeteren. Bovendien moet de Vlaamse Regering de ambitie hebben om het op termijn op het vlak van arbeidsmarktprestaties beter te doen dan het Europese gemiddelde.

Het vergt moed om structurele aanpassingen aan de werking van de Vlaamse arbeidsmarkt te bepleiten. Ook al zijn nog heel wat hefboomen federale materie, Vlaanderen kan binnen zijn bevoegdheden enkele duidelijke wendingen lanceren. Meer bevoegdheden voor Vlaanderen op dit vlak zou ons in staat stellen een krachtiger, efficiënter arbeidsmarktbeleid te voeren dat nauwer aansluit bij de Vlaamse noden.

Het afdwingen van meer bevoegdheden, te beginnen met de overheveling van het betaal educatief verlot, het industrieel leerlingenwezen, de oplei-

Van den Heuvel

dingen in de bedrijven en de uitbouw van een volwaardig Vlaams sociaal overleg moeten een prioriteit blijven.

Deze regering maximaliseert haar bevoegdheden om tot een vernieuwend beleid te komen. De CD&V-fractie steunt ten volle de sluitende aanpak van werkzoekenden: het juiste evenwicht tussen rechten en plichten. Wel moet erop gelet worden dat een kwalitatieve trajectbegeleiding voor specifieke doelgroepen leidt tot de nodige kansen op werkervaring en opleiding zodat de groepen die thans ondervertegenwoordigd zijn op de arbeidsmarkt, op een evenredige wijze kunnen participeren aan het arbeidsmarktgebeuren. Die sluitende aanpak vergt mensen en middelen.

Ik vraag mij af of de wervingsstop ook voor de VDAB geldt. In het voorjaar 2005 zal de VDAB een nieuwe manier beproeven om de trajectbegeleiding voor langdurig werklozen te realiseren. Ze zal daarvoor een beroep doen op derden via tendering, een speciale formule inzake het betrekken van marktspelers. Deze tendering moet wel op een duidelijke en continue wijze gebeuren. Het is belangrijk dat men het systeem niet continu wijzigt. Dat zorgt anders voor rechtsonzekerheid.

Het leggen van bruggen tussen het onderwijs en de arbeidsmarkt is noodzakelijk. Omdat de twee beleidsdomeinen nu onder één minister vallen, is dit het uitgelezen moment om grote stappen vooruit te zetten. In het kader van levenslang leren pleit ik ervoor dat dringend uitvoering wordt gegeven aan het decreet van 30 april 2004 betreffende het verwerven van een titel van beroepsbekwaamheid, zodat de ervaringen die op de werkvloer zijn opgedaan, tot een formele certificering van de verworven beroepsbekwaamheid kunnen leiden.

De middelen voor het ESF-agentschap voor de projecten permanente vorming en opleiding worden sterk verlaagd, namelijk met zo'n 10 percent. We stellen ons daarbij vragen. Levenslang leren moet op verscheidene manieren worden gestimuleerd. Door te investeren in opleidingen in de breedte, zijn mensen sneller inzetbaar en kunnen ze zich sneller aanpassen aan veranderende omgevingen. Hierdoor kan men de loopbaanzekerheid sterk verhogen. We moeten daarbij ook nog een achterstand inhalen vergeleken met de andere Europese lidstaten.

Uit cijfers van het recent voorgestelde VIONA-rapport blijkt dat de opleidingsparticipatie in het Vlaamse Gewest een stuk lager ligt dan het Europese gemiddelde. Ook het Rekenhof stelde dat de uitgetrokken kredieten ontoereikend zijn. De projecten lopen over meerdere jaren, waardoor in 2005 niet alleen voorschotten moeten worden verleend op de pas goedgekeurde projecten, maar dat ook nog dossiers van 2002 en later moeten worden gesaldeerd. Volgens berekeningen zou er 7,5 miljoen euro nodig zijn en er wordt slechts 4 miljoen euro ingeschreven. We hopen dat de minister bij de begrotingscontrole een grondige bijsturing zal doorvoeren.

Een ander positief punt is het zogenaamde 'fiscale rugzakje'. Daarmee worden ouderen op een positieve manier aangemoedigd om opnieuw aan de slag te gaan. Belangrijk is wel dat hiervoor voldoende middelen worden uitgetrokken. Dat een deel van de 24 miljoen euro van het Vlaams werkgelegenheidsakkoord naar dit fiscale rugzakje gaat, moet met de nodige waakzaamheid worden bekeken. We moeten absoluut vermijden dat, zoals bij het vorige werkgelegenheidsakkoord, na een tijdje moet worden teruggekomen op genomen maatregelen, zoals de aanmoedigingspremies. 24 miljoen euro is al niet veel, gebruik die middelen dan ook op een gebalde manier.

De uitbreiding van de bevoegdheden van het Herplaatsingsfonds en de omvorming ervan naar een Mobiliteitsfonds kunnen we alleen maar toejuichen. De rol van het Herplaatsingsfonds wordt op die manier uitgebreid van financierder van outplacement voor ondernemingen die daartoe de middelen niet meer hebben, naar een fonds dat via de begeleidingscheques elke onderneming appelleert tot het aanbieden van ontslagbegeleiding aan de getroffen werknemers. We vrezen echter wel dat het budget dat hiervoor wordt vrijgemaakt, onvoldoende is om tegemoet te komen aan de hoge verwachtingen.

Het Herplaatsingsfonds heeft in 2003 61 aanvragen verwerkt. In vergelijking met het aantal faillissementen in Vlaanderen is dit bitter weinig. Indien de minister met dit instrument een groter bereik wil bekomen, zal hierin meer moeten worden geïnvesteerd. Daarenboven blijkt uit de cijfers van het studiebureau Graydon dat het aantal faillissementen nog steeds in stijgende lijn gaat. In november 2004 zijn meer dan 395 bedrijven failliet gegaan,

Van den Heuvel

wat overeenkomt met een stijging van 5,7 procent ten opzichte van november vorig jaar. De Vlaamse Regering moet dan ook een sterk signaal geven aan de duizenden mensen die hierbij hun job verloren, door hen snel terug aan de slag te helpen.

Ten slotte gaat er in de beleidsnota aandacht naar de samenwerking tussen de gewesten en gemeenschappen inzake de interregionale samenwerking met betrekking tot de gemeenschappelijke knelpunten op de arbeidsmarkt. Het regeerakkoord drukt trouwens de wil uit om hieraan te werken. We zijn dan ook verheugd dat de Vlaamse Regering initiatieven wil nemen om de interregionale mobiliteit van werkzoekenden te bevorderen door onder meer de snellere uitwisseling van vacatures voor knelpuntberoepen, het opzetten van gemeenschappelijke, virtuele vacatureplatformen, de bevordering van taalopleidingen voor werkzoekenden uit andere gewesten, de organisatie van regio-overschrijdende opleidingen en het uitbouwen van sociale noodplannen voor de hertewerkstelling van werknemers die het slachtoffer zijn van grote, grensoverschrijdende herstructurerings.

Acties zijn zeker noodzakelijk voor de specifieke situatie in de Vlaamse rand rond Brussel. We willen de minister dan ook vragen om deze problematiek in de nieuwe beheersovereenkomst met de VDAB extra te benadrukken. (*Applaus bij CD&V, N-VA en VLD*)

De voorzitter: De heer Brill heeft het woord.

De heer Louis Brill (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers, collega's, in de krappe 5 minuten die me zijn toegemeten, zal ik logischerwijze economie en tewerkstelling als een geheel beschouwen en samen behandelen. We vertrekken van een open economie met als doelstelling een duurzame en competitieve economie, met als doel welzijn en welvaart op peil te houden. Evaluatie zal daarin een zeer belangrijk element zijn.

Een tweede doelstelling is de aantrekkingskracht van Vlaanderen als investeringsregio bestendigen. Er moeten met andere woorden beduidend meer bedrijventerreinen komen, waarbij het evenwicht tussen economie en ecologie niet uit het oog mag worden verloren. De administratieve lasten moe-

ten dringend naar beneden en een vereenvoudiging van de administratie is broodnodig. De kwaliteit van de regelgeving moet zeker worden opgetrokken. Ook rechtszekerheid is belangrijk, vooral voor buitenlandse investeerders.

Ten derde moet de economie gebaseerd zijn op kennisintensieve activiteiten, om snel te kunnen inspelen op belangrijke technologische evoluties. Ten vierde moet er bijzondere aandacht gaan naar wetenschap en innovatie, met als doel het Vlaamse kennispotentieel verder uit te bouwen. Op die manier kunnen meer starters aan de slag, een punt waarop reeds werd gewezen door vorige sprekers.

Het resultaat zou moeten zijn: welvaart en welzijn op peil houden, meer mensen aan het werk krijgen, meer ruimte voor talenten, braindrain vermijden en verdieping en verbreding van de sociale economie.

Ik wens beide ministers veel succes. Het zal niet eenvoudig zijn om die goede intenties uit de begroting te realiseren. Integendeel, Vlaanderen staat voor een enorme uitdaging. Een realistische economische aanpak is dan ook dringend noodzakelijk. Economie en politiek zijn twee totaal verschillende zaken. We moeten ook rekening houden met een pak externe factoren waar de Vlaamse Regering, het Vlaams Parlement en het Vlaams bedrijfsleven meestal geen vat op hebben. Met de vakbondsactie van vandaag is dit brandend actueel. De sociale partners dragen een zeer grote verantwoordelijkheid voor de realisatie van de begroting.

Wat zal de regering ondernemen opdat onze Vlaamse, hoofdzakelijk familiale, KMO's competitief blijven in de toekomst? Indien kordate maatregelen uitblijven, zie ik de toekomst somber in. Het aantal faillissementen neemt toe. Als we bedenken dat de uitvoer voor Vlaanderen 80 procent van zijn productie bedraagt, is dat onze sterkte geweest voor de werkgelegenheid maar ook onze zwakte voor de toekomst. Ik geef een voorbeeld. De loonkost in Oost-Europa bedraagt gemiddeld ongeveer 3,7 euro per uur, in Vlaanderen 370 euro. Bij een product waaraan 100 uren wordt gewerkt, kost het product in Tsjechië bijvoorbeeld aan werkuren 370 euro, bij ons 3.700. Dat betekent een verschil van 135.000 frank. Begin dan maar te concurreren.

Zo'n product kan worden getransporteerd van Tsjechië of Polen naar Vlaanderen, maar ook het

Bril

transport komt ongetwijfeld in zware problemen de komende jaren. Vroeger was er veel transport van België naar bijvoorbeeld Polen. Nu doet zich het omgekeerde transport voor. Een chauffeur in Polen kost ongeveer 500 euro per maand, bij ons 3.000 euro. De rekening is snel gemaakt. Het is evident dat de transportsector klaagt. De dispatching gebeurt trouwens in vele gevallen vanuit Vlaanderen, ook al vertrekt de chauffeur initieel vanuit Polen.

Ik had het nooit voor mogelijk gehouden, maar de uittocht van veel bedrijven is volop bezig. Ik had eerlijk gezegd nooit gedacht dat het zo snel zou gebeuren. Onze fractieleider, mevrouw Ceyens, heeft vanmorgen al duidelijk gewezen op de onweerswolken die dreigend komen opzetten boven onze Vlaamse economie. Veel Vlaamse bedrijven zullen, eventueel tegen hun zin, minimaal tewerkstellen in eigen land en maximaal in de lage-loonlanden. Ze hebben geen keuze. Kom dan niet aandraven met het argument dat daar geen brains zijn en geen inzet. Dat is niet het geval en dat is trouwens een loopje nemen met de geschiedenis. We mogen niet in een situatie zoals in Wallonië terecht komen waar men dacht om ten eeuwigen dage gerust te zijn met de sterke zwaremetaalindustrie en de steenkoolmijnen. Die industrie is plots in elkaar gestort.

Zo kom ik tot de veel te lage activiteitsgraad van 62,9 percent. De doelstelling voor 2009 is 64,4 percent. Ik wil wel, maar ik geloof er niet in, ik meen dat dit niet haalbaar is. Ook de federale regering heeft zich door te snel cijfers te willen noemen, lelijk in de vingers gesneden. Wanneer de industrie klappen krijgt, heeft dit een nadelige weerslag op de dienstensector. Het economisch tijdschrift van de Nationale Bank maakt er ook duidelijk allusie op. Waarom is die werkzaamheidsgraad moeilijk op te trekken? Men wil het niet meer. Er zijn in de eerste plaats CAO's. De sociale partners moeten die CAO's wijzigen wat niet zo eenvoudig is. We zien wat er vandaag gebeurt en ik ben benieuwd wat er zich de komende dagen zal voordoen. Trouwens, men wil met brugpensioen gaan, al is het maar om op reis te kunnen gaan, voor de kleinkinderen te kunnen zorgen, enzovoort. Dit is een zeer zware uitdaging. Ik wens u veel succes met het doorbreken hiervan.

Dan zijn er de KMO's en de grote bedrijven in herstructurering, waar de tewerkstelling nog eens zal

afnemen. Multinationale bedrijven plannen weliswaar nieuwe investeringen en voeren ze uit, maar niet in België en Vlaanderen. Ze doen wel instandhoudingsinvesteringen. Dat is duidelijk. Maar die zullen hoogstens de tewerkstelling in België op peil houden. In vele gevallen zal dit nog een afname van de tewerkstelling met zich meebrengen.

Dat is geen kritiek. Het is louter een constatering. Te vroeg de waarheid zeggen is niet altijd sympathiek, maar regeren is vooruitzien. Mirakeloplossingen zijn er niet. Wel is een moedige aanpak mogelijk.

Vlaanderen moet in het Belgische staatsbestel inderdaad meer economische en financiële armslag krijgen. Denken we maar aan het sprekende voorbeeld van DHL. Meer flexibiliteit qua arbeidstijden is noodzakelijk. De overuren zijn onbetaalbaar geworden. De administratieve rompslomp – of moet ik het hebben over pesterijen – moet stoppen. En het belangrijkste, wat ik blijf herhalen: de sociale partners moeten hun verantwoordelijkheid opnemen. Daar hebben we niet altijd greep op. Indien dat niet gebeurt, zie ik de zaken echt somber in.

Dames en heren ministers, laat eens jullie tanden zien. Zorg voor wat afwisseling. Dat kan geen kwaad. Het kan de tewerkstelling, de welvaart en het welzijn in Vlaanderen slechts ten goede komen. Ik durf rekenen op een kordate aanpak door de beide ministers. In het verleden hebben ze bewezen dat ze dit kunnen.

Mijnheer de minister, uw fractieleider, mevrouw Gennez, heeft u deze ochtend bewierookt als iemand die 10 jaar vooruitdenkt. Ik wil haar bijtreden. U hebt een visie. Maar ik hoop dat u standhoudt en u niet laat terugfluiten door uw achterban. (*Applaus bij CD&V, VLD en N-VA*)

De voorzitter: De heer Van Nieuwenhuysen heeft het woord.

De heer Luk Van Nieuwenhuysen (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, geachte leden, als ik zeg dat internationaal ondernemen in al zijn aspecten en de export in het bijzonder voor Vlaanderen van ongemeen groot belang zijn, dan klinkt dat natuurlijk niet erg origineel. Toch zijn nog steeds te weinig mensen zich ervan bewust dat onze welvaart voor een groot deel

Van Nieuwenhuysen

afhankelijk van de successen van onze bedrijven op buitenlandse markten, de komst van buitenlandse investeerders naar Vlaanderen en tegenwoordig zelfs ook van de beslissing om al dan niet te delocaliseren. Daarom ben ik blij – en ik geef toe dat dit maar een detail is in het verhaal – met het voorstellen een tv-reeks over de export te maken, dat ik terugvind in de rubriek van de uitgaven inzake communicatie. Het is een idee dat ik al een aantal jaren geleden heb geopperd, onder invloed van een programma dat in de jaren tachtig door de Nederlandse zender Tros werd uitgezonden en een breed draagvlak creëerde voor de buitenlandse handel in de Nederlandse samenleving.

Maar natuurlijk is er meer nodig dan alleen maar een schouderklopje. Internationale handel is een buitengewoon moeilijke en competitieve bezigheid, die enorme inspanningen en risico's met zich meebrengt en waarbij de overheid onzes inziens wel degelijk een ondersteunende opdracht heeft. De hele regionalisering die in verschillende fasen is doorgevoerd, had tot doel die opdracht meer efficiënt te vervullen, en meer gericht op de noden en eigenschappen van het Vlaamse bedrijfsleven.

Dat moest gebeuren onder de vlag van het kwaliteitsmerk Vlaanderen. Perceptie is immers niet alleen belangrijk in de politiek. Ook in het internationale handelsverkeer speelt het een belangrijke rol. Er zijn landen met een kwalijke reputatie, al dan niet terecht, die afstraalt op hun bedrijven. Er zijn landen met een heel sterk imago van betrouwbaarheid. De bedrijven daar profiteren daar dan ook van. Ik vind dat de Vlaamse Regering te weinig voluit gaat voor dat Vlaamse kwaliteitsimago.

Het Agentschap voor de Buitenlandse Handel moet op een doeltreffende wijze steun verlenen aan onze exporteurs, maar tegelijk ook buitenlandse investeerders aantrekken naar Vlaanderen. Mevrouw de minister, ik hoop dat die combinatie slaagt, maar ik blijf mijn twijfels hebben.

Overigens is het me nog altijd niet duidelijk of die fusieoefening vanaf 1 januari volgend jaar, al dan niet wordt doorgevoerd. Wel is duidelijk dat u de éénloketfunctie, waarvoor in de vorige legislatuur werd geopteerd, voorlopig hebt laten stilleggen. U stelt dat die functie er in de eerste plaats moet zijn voor de bedrijven en niet voor een bepaalde partner

die geïnteresseerd is in het uitbaten van de loketfunctie. Dat klopt. We hebben daar de vorige legislatuur ook voor gewaarschuwd. Ik hoop echter dat het stilleggen niet betekent dat de aangelegenheid weer jaren voor ons uit wordt geschoven en dat er weer jaren van getouwtrek op komst zijn.

De integratie met de voormalige BDBH heeft een instroom van bijkomend personeel en een uitbreiding van de opdrachten met zich meegebracht. Dat laat zich vanaf volgend jaar ten volle voelen. Het aantal acties zou volgend jaar op hetzelfde niveau moeten komen als dat van vroeger van de BDBH en van Export Vlaanderen samen. In de Toelichting lees ik dat ondanks de overname van meer dan zestig BDBH-personeelsleden en van voormalige BDBH-activiteiten, FIT een lagere gemeenschappelijke dotatie krijgt dan de beide instellingen afzonderlijk hadden in 2001. Dat wijst op een structureel tekort voor de nieuwe instelling, dat door de regering alleen wordt erkend voor wat de personeelstekorten betreft. Ik voorspel dat er onvoldoende middelen zullen zijn om het aantal acties op hetzelfde niveau te houden als destijds door Export Vlaanderen en de BDBH samen werden ondernomen.

Het is dan ook een beetje pijnlijk dat de Vlaamse Regering toch nog 1,8 miljoen euro – een beetje minder dan vorig jaar – veil heeft voor het Agentschap voor Buitenlandse Handel. We hebben een amendement ingediend waarmee we de intrekking van die dotatie vragen. Ik blijf erbij dat als u absoluut gezamenlijke zendingen wilt organiseren met de andere gewesten, u dat agentschap helemaal niet nodig hebt, ook niet voor zendingen met de prins waarvan wij het nut in twijfel trekken.

De recente zending naar China heeft duidelijk gemaakt dat de prinselijke zending voor andere dan commerciële doeleinden wordt gebruikt. In casu de 320 zakenmensen die werden meegetrokken en naast liefst 76 officiële personen, hebben vooral als decor gediend bij een ander verhaal dan een commercieel. Mevrouw de minister, u hebt uw best gedaan om in de commissie het tegendeel te beweren, maar mij maakt u niet wijs dat dit een efficiënte zending was waaruit maximaal rendement werd gehaald.

Voor mij zijn er drie soorten efficiënte zendingen, naast de beurzen en dergelijke. Ten eerste is dat de individuele prospectiereis met een programma dat

Van Nieuwenhuysen

op het lijf van het Vlaamse bedrijf werd geschreven. Ten tweede zijn er de gezamenlijke themazendingen die hoe dan ook een beperkt aantal deelnemers tellen. Ten derde zijn er de notoriteitzzendingen waarbij Vlaanderen als een uitmuntende exportnatie wordt voorgesteld, waar het interessant is om te investeren en de deelnemende bedrijven worden geselecteerd omwille van hun representativiteit voor het Vlaamse kunnen.

Welnu, mevrouw de minister, de prinselijke zendingen beantwoorden aan geen van die drie criteria. Ik ben het eens met baron Buysse die naar aanleiding van de jongste zending naar China smalend stelde dat wij een land zijn dat een speldenkop groot is, en dat zich in het grootste land van de wereld komt presenteren met maar liefst vier regeringen. Dat is inderdaad contraproductief. Met onze meer dan 80 percent export moeten we complexloos alleen naar China en andere landen trekken. Stadstaten zoals Hong Kong en Singapore zijn in heel de wereld bekend. Hetzelfde geldt voor een land als Finland dat ongeveer hetzelfde bevolkingsaantal als Vlaanderen heeft. Waarom zou Vlaanderen niet kunnen wat zij kunnen? Wij geloven alleszins in onze eigen mogelijkheden. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, dames en heren ministers, collega's, ik wil even in pikken op het betoog van de heer Van Nieuwenhuysen over het Agentschap voor Buitenlandse Handel. Er is een amendement ingediend tot schrapping van de kredieten voor dit agentschap, ook wel eens het reisbureau van de prins genoemd. Het gaat om een bedrag van ruim 1.811.000 euro.

De N-VA is niet gelukkig met de oprichting van dit agentschap. Het heeft wel wat aan amusementswaarde gewonnen door de recente uitlatingen, en we kunnen ons al verlekken op de volgende scoop. We zullen bij de stemming echter blijken geven van onze genuanceerde houding tegenover dit agentschap.

Ik wil het in mijn betoog hebben over Buitenlands Beleid en Ontwikkelingssamenwerking. Het doet me plezier dat de verantwoordelijkheid voor deze domeinen opgedragen is aan minister Bourgeois. Het verheugt me nog meer dat het Buitenlands

Beleid, het Europees Beleid en Ontwikkelingssamenwerking zijn opgedragen aan één minister. Er is wel een – figuurlijk – schoonheidsfoutje, met name wat de buitenlandse handel betreft.

De belangrijke accenten in de begroting voor buitenlands beleid zijn ook opgenomen in de beleidsnota. Ik heb het dan over de versterking van de Vlaamse aanwezigheid in Europa en in de wereld, het plaatsen van Vlaanderen op de wereldkaart, het ontwikkelen van een algemeen politiek concept voor het Vlaams buitenlands beleid en het investeren in de kwaliteit van Vlaanderens internationaal optreden.

Verder is er een zeer ambitieus programma voor de vertegenwoordiging van Vlaanderen binnen Europa.

Wij willen dat Vlaanderen wordt erkend als een bijzondere constitutionele regio in Europa, wat zijn weerklink moet vinden in de Europese structuren, meer bepaald in de besluitvorming in de ministerraden, met rechtstreekse toegang tot het Hof van Justitie en een rechtstreekse stem aan de Europese tafel voor de eigen bevoegdheden. We willen ook een vertegenwoordiging binnen de Europese Unie, wat moet leiden tot een betere samenwerking met de vertegenwoordigers van andere lidstaten. We zitten in Brussel maar hebben eigenlijk te weinig rechtstreeks contact met Europa.

In uw begroting voor 2005 wordt een budget uitgetrokken van 2 miljoen euro voor internationale communicatie en imagovorming.

Ik wil het vandaag in het bijzonder hebben over de internationale samenwerking en ontwikkelingssamenwerking. Een aantal ambities uit de beleidsnota zijn reeds vertaald in de begroting voor 2005. Ik verwijs naar de actieve bijdrage aan de 0,7-norm voor ontwikkelingssamenwerking en aan de Europese en internationale engagementen voor duurzame ontwikkeling. Verder zijn er de vooruitzichten op het kaderdecreet Vlaamse ontwikkelingssamenwerking en het afstellen van het Vlaams ontwikkelingsbeleid op de millenniumdoelstellingen. Ik vind het, terloops gezegd, nogal pover dat met die doelstellingen op 10 jaar tijd amper 50 percent van de honger zou worden weggewerkt.

Verder is er sprake van een streng beleid voor wat de uitvoering van wapens betreft. Er wordt ook

Loones

blijvend gebruik gemaakt van de operationele ervaringen van de VVOB.

Inzake Ontwikkelingssamenwerking staan we met het Vlaams beleid voor twee reuzegrote uitdagingen. De ene ligt op het Vlaams-Europese en de andere op het Belgische vlak.

Mijnheer de minister-president, u bent ook bevoegd voor Landbouw. Het verheugt me dat u hier aanwezig bent. Afgelopen zondagavond hebben we een zeer confronterende uitzending gezien over de landbouw. Op zondagavond slaag ik erin om, net zoals sommige anderen, naar tv te kijken.

Vorig weekend hadden we rond 20.30 uur de keuze tussen drie programma's. Er was een uitzending over de verkiezing van miss België. Ik heb daar kort naar gekeken om het vernieuwd casino van Oostende te zien. (*Rumoer*)

De infrastructuur is prachtig. Het gaat trouwens om een Vlaamse investering. (*Opmerkingen*)

Zelfs de verkiezing van Tatiana Silva, trouwens een prachtig meisje, heeft me niet kunnen bekoren om nog langer te kijken naar dat programma.

Een andere keuze was Panorama. Ik heb daar naar overgeschakeld omdat ik me nog eens wilde opwinden over die blijvende, onvoorstelbare onrechtvaardigheid in de wereld op het vlak van de landbouw. Ik zal niet te lang uitweiden over het programma. Het ging over landbouwbedrijven in Zuid-Afrika en Ghana. Er werden leegstaande bedrijven getoond. Ze waren ten onder gegaan aan de concurrentie met de Europese gesubsidieerde landbouw.

We kregen zonneklaar de problematiek voorgeschoteld. We zagen winkeltjes waar onze Europese voedingswaren – tomaten, suiker, snoepgoed – in de rekken staan. Een paar maanden daarvoor zaten ze nog vol met eigen producten.

De Vlaamse Regering kan niet zeggen dat ze bewust aan ontwikkelingshulp doet als hieraan niet wordt verholpen. Ik kom zelf uit een landbouwprovincie. Ik stel er prijs op dat de landbouwer opnieuw fier kan zijn. Mijnheer de minister-president, u wilt hem opnieuw rechttop laten lopen. Hij heeft al

heel wat moeten verduren. Men kan echter niet fier zijn als dergelijke reportages nog kunnen worden gedraaid. We moeten in ieder geval komaf maken met de situatie, waarbij we miljoenen mensen die reeds in armoede leven, confronteren met de harde realiteit.

Ik zie de Ghanese minister, een wijs man, nog de vinger op de wonde leggen. Hij zei dat het niet om een economisch probleem gaat maar wel om een gewetensprobleem. Hij heeft gelijk. Een Europese functionaris stelde dat als we de producten niet binnenlaten, we de mensen zelf zullen moeten toelaten.

Een aantal jaren geleden was iedereen het er blijkbaar over eens dat we komaf moesten maken met de overdadig gesubsidieerde landbouwpolitiek in het kader van een gefundeerde ontwikkelingssamenwerking.

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Mijnheer Loones, we zouden hier lang over kunnen discussiëren. Ik ben het eens met uw bezorgdheid inzake de soms gevaarlijke interferenties tussen het gemeenschappelijk landbouwbeleid en de ontwikkelingssamenwerking.

Toch wil ik benadrukken dat het overgrote deel van de Vlaamse landbouwproductie en -producten vermarkt worden aan wereldprijzen. Er is dus niet veel sprake meer van overmatige subsidies voor de Vlaamse land- en tuinbouw, en de veeteelt.

De heer Jan Loones: Dat geldt dan toch niet voor suiker. We weten allemaal wat er met het overschot aan suikerbieten gebeurt.

De voorzitter: Minister-president Leterme heeft het woord.

Minister-president Yves Leterme: Behoudens het heruitvoeren van C-suiker met wat restituties erbij, wordt de rest van de suikers gefinancierd door de sector zelf. Dit is een voorbeeld van een sector waar geen belastinggeld in wordt geïnvesteerd. De reden waarom het verzet tegen een gemeenschappelijke marktorde opnieuw door de Europese Commissie op tafel is gelegd, is dat het verzet gedeeld wordt door de boeren in het Zuiden. Met een afbouw van

Leterme

de huidige regeling zullen alleen de tussenschakels en grootschalige plantages in handen van multinationals worden bevoordeeld, en zal het lot van de kleine landbouwer in het Zuiden zeker niet verbeteren. Dat lot moet ons tot acties aanzetten.

De heer Jan Loones: Binnen het kwartier dat me is toegemeten, kan ik uiteraard de hele materie niet uitdiepen. Het blijft een probleem dat ook te maken heeft met invoerrechten en uitvoerheffingen. De landen in het zuiden krijgen zelfs niet de mogelijkheid om ter bescherming van hun eigen economieën bepaalde invoermoeilijkheden op te leggen aan westerse producten. Ze worden onder druk gezet door het Noorden via andere technieken inzake ontwikkelingssamenwerking, en dat klopt niet. Dit is een uitdaging voor het Vlaamse ontwikkelingsbeleid.

Een tweede hindernis is België. Eigenlijk had minister Bourgeois nu al de volledige bevoegdheid over ontwikkelingssamenwerking moeten hebben. We zitten in een illegale situatie. Vanaf 1 januari 2004 had Vlaanderen bevoegd moeten zijn voor het hele ontwikkelingsbeleid. In de vorige legislatuur hebben we daar tot vervelens toe op gewezen. De basishouding is dat Vlaanderen het in zich heeft om genereus te zijn op vlak van ontwikkelingssamenwerking. Vanmiddag hoorde ik uw medewerker nog vertellen hoe al binnen het tiersmondisme in de zestiende eeuw de Vlaamse jezuïet Cornelius Beudin aan beschavingswerk deed in noordwest Mexico. Hij kwam er op voor de rechten van de Tara Humara. Ik kan u nog veel meer vertellen, maar ik heb er de tijd niet voor. Ik wil enkel aantonen dat ontwikkelingssamenwerking leeft binnen Vlaanderen en dat we een genereus volk zijn.

Eigen bevoegdheden stonden in het vorige Vlaamse regeerakkoord. Ze zijn opgenomen in het Lambermontakkoord in een zeer uitdrukkelijke tekst waarbij een werkgroep zou worden opgericht. Aan de hand van een lijst van over te hevelen bevoegdheden zou Vlaanderen vanaf 1 januari 2004 volledig bevoegd zijn voor ontwikkelingssamenwerking. Ik heb de vier verschillende ministers van Ontwikkelingssamenwerking daarover geïnterpeleerd, wat is uitgemond in een kamerbreed gedragen resolutie. Er werd de Vlaamse Regering met aandrang gevraagd een trekkersrol te spelen bij de overheveling.

We kennen intussen de situatie. Dit thema is door de nieuwe federale regering verzonden naar het forum. Minister Verwilghen stelde dat niemand binnen de federale regering wakker lag van de overheveling, behalve spirit. Ondertussen werd minister Verwilghen opgevolgd door minister De Decker, en hij zal niet milder oordelen. Het dossier ligt met andere woorden stil. Voormalig minister Sannen heeft gezegd dat hij onmachtig was en dat hij op een initiatief van de federale regering wachtte. Dit klopt niet. We moeten binnen Vlaanderen de lijst van bevoegdheden vastleggen. We moeten daarmee opnieuw naar de federale werkgroep. Het is totaal ongehoord dat dit wordt opgenomen in het algemene forum. In artikel 6 ter van de bijzondere wet, die totstandkwam na het Lambermontakkoord, is een procedure opgenomen. We moeten deze procedure volgen.

Mijnheer de minister, u moet dit opvolgen. In uw beleidsnota worden de stappen zeer duidelijk beschreven. Wij willen u daarbij begeleiden en wensen u daarbij alle succes toe. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Laurys heeft het woord.

De heer Jan Laurys (Op de tribune): Mijnheer de voorzitter, dames en heren van de regering, collega's, het is jammer dat de bespreking van de begroting en de beleidsnota's uit elkaar zijn gehaald. Ze zijn aan elkaar gelinkt, en uit de uiteenzettingen blijkt voortdurend dat er een wisselwerking is. In mijn korte uiteenzetting zal ik regelmatig verwijzen naar de beleidsnota, hoewel die pas volgend jaar zal worden besproken.

De begroting 2005 moet – omdat ze in een kort tijdsbestek moest worden opgemaakt – allicht enkel de continuïteit verzekeren. Echt sturen kan pas gebeuren vanaf de begroting 2006.

Ik wil eerst een aantal algemene opmerkingen maken. Het valt op hoe weinig manoeuvreerruimte Vlaanderen heeft op sociaal-economisch vlak. We kunnen een flankerend en ondersteunend beleid voeren – sommigen zeggen dat dit een eufemisme is voor morrelen in de marge –, maar sociaal-economisch sturen, kunnen we niet.

De vroegere VEV-voorzitter Roos heeft ooit gezegd dat alle sociaal-economische hefbomen best worden samengebracht op het niveau dat hierover een

Laurys

eenduidige visie heeft, met name Vlaanderen. Niet omdat we Vlaanderen per definitie meer bevoegdheden willen geven, maar omdat dit een efficiënter en effectiever beleid toelaat.

Mevrouw de minister, we zijn blij met uw uitgangspunt 'continuïteit in functie van rechtszekerheid'. De vorige legislatuur hebben we drie ministers van economie gehad, die telkens hun eigen accenten hebben gelegd en het beleid wilden heroriënteren. Er was de dwaaltocht van de Vlaamse huizen van de economie naar het Vlaams Agentschap Ondernemen, de loterij van de calls bij de toekenning van de expansiesteun, het bos van de POM's, de resoc's, de serr's, en de zoektocht naar de integratie van Export Vlaanderen en de Dienst Investeren Vlaanderen in Flanders Investment and Trade.

Er zijn op dit ogenblik weinig sociaal-economische actoren die het onderscheid nog kunnen maken tussen alle begrippen, laat staan dat ze hun weg vinden. Mevrouw de minister, we steunen uw zorg voor rechtszekerheid en continuïteit.

We blijven van oordeel dat er te weinig aandacht is voor de industrie. In het regeerakkoord staat dat het industriële weefsel de bakermat is voor veel andere economische activiteiten en welvaart. Mevrouw de minister, u gaat er verkeerdelijk van uit dat er een tegenstelling is tussen enerzijds de innovatieve en kennisintensieve economie en anderzijds de producerende economie. Deze laatste heeft evenzeer nood aan kennis en innovatie.

In de commissie hebben we hierover gesproken, en u hebt ook geantwoord op een vraag van de heer Decaluwe over de automobielsector, maar we hadden dit graag meer geconcretiseerd gezien in de begroting en de beleidsnota.

Ik wil ook nog enkele concrete beschouwingen maken. Het is opmerkelijk dat de kredieten voor het economisch beleid al jarenlang dalen. Deze tendens wordt voortgezet. In absolute cijfers dalen de beleidskredieten met 69 miljoen euro. In feit is de daling nog iets groter, want twee basisallocaties worden van het extern economisch beleid overgeheveld naar het economisch ondersteuningsbeleid. Dit is merkwaardig, want de Vlaamse Regering zegt dat werkgelegenheid en ondernemen topprioriteiten zijn.

Dit heeft te maken met het flankerende beleid, waarbij voortdurend wordt afgewogen of alles wel effectief en efficiënt gebeurt. In de beleidsnota staat dat de verschillende instrumenten zullen worden beoordeeld op hun effectiviteit en dat we moeten nagaan of er een correlatie is met de andere instrumenten. Ik verwijs in dit verband naar de Talentenbank, naar de DNA-cheques en dergelijke. Gezien de budgettaire beperkingen is het normaal dat in die domeinen wordt gesnoeid. Tenslotte waren over die materies reeds vragen gerezen.

In afwachting van bijkomend onderzoek zijn de fondsen voor de Talentenbank tot nul herleid. Voor ons is dit geen probleem. We zijn nooit enthousiast geweest. Oorspronkelijk was voor deze vage idee in een bedrag van 10 miljoen euro voorzien. Dat dit ondertussen tot nul is herleid, lijkt ons een goede zaak.

Het onderzoek naar de fraudegevoeligheid van de DNA-cheques lijkt ons ook een goed idee. Er zijn immers aanwijzingen dat de cheques, en dan vooral de opleidingscheques, de juiste doelgroepen niet bereiken. Bovendien zouden deze cheques verantwoordelijk zijn voor een stijging van de kostprijs van de opleidingen.

Mijn tweede bedenking gaat over wat hier al eerder over de bomen en het bos in het economisch instrumentarium is gezegd. In de basisallocatie 12.02 zijn middelen ingeschreven voor de uitbouw van het Vlaamse Agentschap Ondernemen, de opvolgers van de GOM's en de POM's. In de basisallocatie 12.21 zijn middelen ingeschreven om de overeenkomst in het kader van de opdrachtfuncties van de GOM's te financieren. Het decreet betreffende de Vlaamse Agentschappen Ondernemen is tijdens de vorige legislatuur goedgekeurd, maar het is evenwel nog steeds niet uitgevoerd. Wat er met de GOM's zal gebeuren, is momenteel compleet onduidelijk.

Ik ben deze namiddag heel even in Leuven geweest. Ik ben er tweemaal aangesproken door mensen die vragen hadden over de GOM's. Blijkbaar hebben slechts drie leden van de raad van bestuur van de GOM Antwerpen de ingediende begroting goedgekeurd. De rest van de leden heeft zich onthouden. Aangezien het niet duidelijk is wat er met de GOM's zal gebeuren, wil de provincie Antwerpen de GOM Antwerpen niet langer subsidiëren. De GOM Vlaams-Brabant wordt al 3 jaar door een

Laurys

waarnemend administrateur-generaal bestuurd. Nu het einde van de maximale aanstellingstermijn nadert, wacht iedereen op een definitieve regeling. De huidige onzekerheid is niet goed voor het personeel en voor de instelling zelf.

We zijn van mening dat het sociaal-economisch streekbeleid iets te weinig aandacht en middelen heeft gekregen. Tijdens de voorbije legislatuur hebben we grondig naar nieuwe STC's en nieuwe streekplatforms gezocht. Het resultaat is wat kunst- en vliegwerk, maar dat betekent niet dat het debat moet worden heropend. We stellen voor om te werken met de bestaande instrumenten. Het lijkt ons alleszins niet verstandig om de discussie opnieuw te voeren. De middelen zijn met 26,3 procent verlaagd. Hoewel we begrip hebben voor de budgettaire situatie, hopen we dat dit geen teken is dat de minister niet in het economisch streekbeleid gelooft.

Mijn derde bedenking betreft het Europees Fonds voor Regionale Ontwikkeling. Het EFRO heeft in een bedrag van 15.581.000 euro voorzien om bepaalde projecten te cofinancieren. We hebben vernomen dat zich in dit verband nog steeds een aantal problemen voordoen en dat bepaalde departementen zich nog niet in regel hebben gesteld. Vooral op het vlak van de infrastructuur en van de werkgelegenheid zouden de cofinanciering van een aantal projecten in het gedrang kunnen komen. Indien we de Europese Commissie de indruk geven dat we het ook zonder Europese steun kunnen bolwerken, zouden we bij de verdeling van de structuurfondsen voor de periode 2007-2013 wel eens uit de boot kunnen vallen. Dit risico is niet denkbeeldig.

Mijn laatste bedenking betreft de versterking van de economische en de handelsfunctie van de steden. Dit onderwerp, dat trouwens tijdens de commissiebesprekingen al aan bod is gekomen, is niet in de beleidsnota opgenomen. In de begroting zijn hiervoor evenmin middelen ingeschreven. In haar regeerverklaring heeft de Vlaamse Regering nochtans heel wat aandacht aan dit thema besteed, want ze heeft verklaard de buurtwinkels te willen ondersteunen en de wildgroei van de baanwinkels te willen beteugelen. Er is toen zelfs gewag gemaakt van een rentetoelage bij de schade die winkels ten gevolge van de geringe bereikbaarheid ten tijde van

bepaalde openbare werken zouden oplopen. Noch in de begroting, noch in de beleidsnota is hiervan iets terug te vinden.

Mijn fractie heeft steeds in een stedenbeleid geloofd. In onze ogen is een dergelijk beleid noodzakelijk om leegstand en verkrotting tegen te gaan. We hebben dan ook altijd voor een vervolg op het Mercuriusproject gepleit. Uit de evaluatie is immers gebleken dat dit project de steden een enorme impuls heeft gegeven en heel wat middelen heeft gegenereerd. Hiervoor zijn nooit recurrente middelen uitgetrokken. We hebben bijgevolg ook nooit het risico gelopen onze toekomstige budgetten te hypothekeren. Deze eenmalige investering heeft op zich al een hele dynamiek op gang gebracht.

Het spreekt voor zich dat onze bedenkingen bij de begroting moeilijk van de bespreking van de beleidsnota kunnen worden losgekoppeld. We zullen hier met andere woorden in het begin van volgend jaar nog op terugkomen. De minister mag op onze fractie rekenen om aan de uitbouw van een economisch draagvlak mee te werken. Dit draagvlak is een noodzakelijke voorwaarde om de tewerkstelling te verhogen en om iedereen welzijn te bieden.

Ik zou ook nog enkele woorden tot minister Van Brempt willen richten. Aangezien hiervoor in de begroting slechts twee basisallocaties zijn gereserveerd, heb ik weinig over de sociale economie gezegd. Eigenlijk kunnen we hier ook niet veel over zeggen. Er is in een budget van 46 miljoen euro voorzien. Er is voorzien in 6 miljoen euro extra voor de buurt- en nabijheidsdiensten. Dat is prima. We zullen daar later nog op terugkomen bij de bespreking van de beleidsnota.

We vinden het klaverbladfinancieringsmodel een heel leuk idee, maar we vrezen dat in tijden van budgettaire krapte de andere departementen niet even enthousiast zullen reageren. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Hoebeke heeft het woord.

Mevrouw Anne Marie Hoebeke (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, ik vind ook dat begrotingen en beleidsnota's nauw verwant zijn met elkaar. We kunnen niet over het ene spreken zonder het over het andere te hebben.

Hoebeker

Er wordt wel eens gezegd dat een klein land veel buitenland heeft, en voor Vlaanderen is dat niet anders. Vlaanderen is een kleine deelstaat met veel buitenland.

Het Vlaams buitenlands beleid zal zich niet op elke regio en op elk domein kunnen concentreren. De middelen zijn beperkt en daarom moeten er dus prioriteiten worden bepaald. Het is een kunst om die goed te bepalen.

Voor Vlaanderen zou de grootste prioriteit buiten zijn grenzen de EU moeten zijn. We vinden dit terug. De kern van het beleid is dus niet veranderd. Proactiviteit en netwerking zijn aanwezig.

De laatste jaren zijn er heel wat inspanningen geleverd omtrent de ontwikkelingen in de Europese arena. Het Schumanplein blijft echter ver verwijderd van dit parlement en van het Martelaarsplein. Bovendien is de EU sterk geëvolueerd. We zijn nu met 25 en binnenkort met 27 of 28 lidstaten. We moeten dus voor onze belangen opkomen. De VLD-fractie staat dan ook helemaal achter de proactieve en de coherente Europese politiek die de regering heeft uitgetekend. Toch moet de Vlaamse aanwezigheid in de permanente Belgische vertegenwoordiging worden versterkt. Ze is immers cruciaal voor ons beleid.

Onze vertegenwoordigers moeten de voelsprietten van Vlaanderen zijn. Ze moeten voorbereid zijn op wat ons te wachten zal staan in de Europese context. Eens de Europese machinerie in werking is getreden, draait ze op volle toeren en laat ze zich nog moeilijk afremmen.

Een ander belangrijk dossier voor Vlaanderen is de erkenning van onze bevoegdheden. We kunnen er niet aan voorbijgaan dat het grondwettelijk verdrag dat nu op tafel ligt, geen grote vooruitgang betekent op dit vlak. Het zal trouwens heel moeilijk zijn om daar op institutioneel niveau nog een en ander aan te veranderen of om een en ander opnieuw op de Europese tafel te brengen, gezien het delicate compromis dat de lidstaten op dit ogenblik hebben uitgewerkt.

De oprichting van een regiobureau op lange en op middellange termijn zou hierin wel een en ander

kunnen wijzigen en nuttig kunnen zijn. Het zou Europa bijvoorbeeld attent kunnen maken op het feit dat Vlaanderen een sterke regio is.

We moeten het beleid ten aanzien van onze buurlanden niet loskoppelen van onze Europese politiek. In verband met de samenwerking met Nederland en Nordrhein-Westfalen wil ik opmerken dat we soms op dezelfde golflengte zitten en dat het aangewezen is om een en ander verder uit te werken in een Europese context.

Wat ik in de beleidsnota niet terugvind, is de samenwerking met de meest nabije gewesten en gemeenschappen, namelijk die binnen België. Misschien moet er in de toekomst wat meer aandacht worden besteed aan onze meest nabije bureaus.

De bilaterale banden van Vlaanderen met Reglegdeelstaten en met de Centraal- en Oost-Europese nieuwe lidstaten kunnen volgens ons eveneens worden versterkt. Coalitievorming, netwerken en dergelijke kunnen ons alleen maar nut bewijzen in de Europese context.

Hoe we deze politiek ook zullen voeren, steeds moeten we voor ogen houden dat de EU ingrijpend is veranderd. We moeten ons wapenen om onze plaats daarin op te eisen. Hoewel nog niet altijd rekening wordt gehouden met Vlaanderen in organisaties waarin we niet vertegenwoordigd zijn, kunnen we toch onze expertise en visie laten gelden. We zijn een exportland. In de WTO worden we eigenlijk vertegenwoordigd door de Europese Commissie. Misschien moeten we eens nadenken over de plaats van Vlaanderen in de Europese Commissie. Zo kunnen we ervoor zorgen dat Vlaanderen als exportland aan zijn trekken komt.

Inzake ontwikkelingsamenwerking stellen we met genoegen vast dat we stilaan volwassen worden. Tijdens de vorige legislatuur werd er vooral een ad-hocbeleid gevoerd. Stilaan is voor een decretaale basis gezorgd. We zijn ook tevreden over het feit dat u positieve effecten beoogt voor landen die het minder goed hebben dan Vlaanderen. U stelt dat de multilaterale samenwerking moet worden uitgebreid. Onze middelen zijn beperkt. Een multilaterale aanpak kan zorgen voor diepgaandere effecten. Ik wil u wel eraan herinneren dat heel wat van die organisaties een grote bureaucratie onderhouden en veel werkingsmiddelen opsloppen. Doorkruist dat niet een beetje het halen van de doelstellingen?

Hoebeker

Een van de doelstellingen van ontwikkelings-samenwerking in 2005 is de verbreding van het draagvlak. De minister wil sensibiliseren. Dikwijls zijn het de al overtuigden die door de sensibilisering worden bereikt. We steunen u daarin, maar er is meer nodig. De VLD is ook erg tevreden dat u een beroep wilt doen op de expertise van partners zoals KMO's om in het zuiden de randvoorwaarden voor een gezonde economische ontwikkeling te helpen uitbouwen. Tot zover luidt ons standpunt over de begroting en de beleidsnota (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: Mevrouw Demeulenaere heeft het woord.

Mevrouw Stern Demeulenaere (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, leden van de regering, geachte collega's, naar aanleiding van de bespreking van de begroting 2005 in de commissie hebben wij reeds gesteld dat het op zich een goede zaak is dat de bevoegdheid van zowel toerisme als buitenlands beleid bij dezelfde minister blijft. De VLD blijft er echter toch de nadruk op leggen dat toerisme in feite economie is.

Ondanks de economische terugval en de situatie in het Midden-Oosten is de groei van het toerisme niet te stuiten. Volgens de World Tourism Organisation zal binnen twintig jaar het aantal toeristen in de wereld meer dan verdubbeld zijn, wat het totaal op ruim 1,5 miljard zou brengen. Wereldwijd genereert de toeristische industrie jaarlijks 4.000 miljard euro aan omzet. Deze sector biedt werk aan 200 miljoen personen of 8 percent van de totale werkgelegenheid in de wereld.

Het spreekt dan ook voor zich dat toerisme ook in ons land een heel belangrijk segment van onze economie is. De tewerkstelling in deze sector mag niet over het hoofd worden gezien. In 2002 stelde de sector in ons land immers meer dan 102.000 personen tewerk, tegenover 89.000 in 1999.

Binnen het project BBB van de Vlaamse Regering wordt toerisme terecht geïntegreerd in het beleidsdomein Economie, Werkgelegenheid en Toerisme. Toerisme wordt terecht beschouwd als een volwaardig beleidsdomein met een volwaardige taak. Het is jammer dat zo weinig aandacht wordt besteed aan de tewerkstelling in deze sector. Impulsen via

een grotere en flexibelere tewerkstelling bevorderen niet alleen de groei van het toerisme, maar tegelijk de kwaliteit van alle toeristische sectoren.

De specificiteit van de sector vraagt specifieke maatregelen. In de vorige beleidsperiode werd de problematiek inzake de tewerkstelling in de sector blootgelegd. Als ik abstractie maak van vorming, werden echter nooit concrete plannen voorgesteld. Noch in de beleidsbrief 2005, noch in de toelichting bij de begroting 2005 werd de problematiek aangekaart. Mijnheer de minister, we zouden het ten zeerste op prijs stellen mocht u in uw beleids-termijn hier aandacht aan besteden. Overleg met uw Vlaamse collega van Werkgelegenheid en de federale minister van Tewerkstelling is in dit dossier een noodzaak.

Zo dient bijvoorbeeld via de uitzendsector een pool van degelijk gevormde werknemers voor de horeca te worden gecreëerd, gericht op klantvriendelijkheid en gastvrijheid. In samenwerking met de sector moet aandacht worden besteed aan het opdrijven van de vorming van het personeel. Tevens dringt zich een evaluatie op van de nieuwe regeling voor gelegenhedswerkers in de horeca.

Niet alleen is er in het beleid weinig aandacht voor het economische aspect van de sector, wij willen het verruimen en stellen dat de minister in zijn beleid weinig aandacht heeft voor de hele privé-sector en voor het opentrekken van de markt. Hoewel de VLD ervoor pleit om toerisme economisch te benaderen, kan de sector niet los van de andere sectoren worden gezien. Zoals de minister terecht stelt, heeft toerisme raakvlakken met cultuur, sport, vrije tijd, monumentenzorg, ecologie, natuur, verkeer, infrastructuur en ruimtelijke ordening. Inzake de samenwerking met deze sectoren mag echter geen afwachtende houding aangenomen worden, maar dient pro-actief opgetreden te worden. Zo vinden we de relatie tussen toerisme en ondernemerschap belangrijk, alsook de relatie tussen toerisme en cultuur. Toerisme en sport verdienen steeds meer onze aandacht.

De algemene beleidsvisie van de minister valt deze uiteen in 4 elementen: duurzame ontwikkeling, kwaliteit, samenwerking met alle toeristische actoren en administratieve vereenvoudiging. Het is positief dat dit een duidelijke voortzetting is van het beleid van de vorige jaren. Kwaliteitsvolle en duurzame ontwikkeling, en intensieve samenwer-

Demeulenaere

king met alle betrokken actoren staan opnieuw voorop. Het zijn elementen waar de VLD in het verre verleden altijd al voor ijverde. Het is de taak van de overheid om de voorwaarden te scheppen voor de ontwikkeling van een duurzaam en kwaliteitsvol toerisme.

Integrale kwaliteitszorg, voorwaarden scheppen, samenwerking tussen alle actoren en administratieve vereenvoudiging zijn begrippen die in het toerismediscours van de VLD al jaren worden gehanteerd.

Ook de verdere uitbouw van het e-toerisme verdient alle aandacht. Er moet gestreefd worden naar de uitbouw van een virtueel toeristisch loket. Interactieve informatie van toeristische diensten, toeristische transportsectoren, immobiliënkantoren, toeristische verblijfsaccommodatie, evenementen, culturele activiteiten en zo meer moeten aan elkaar worden gekoppeld en op een uniforme manier aan de gebruiker gepresenteerd. De VLD is van oordeel dat Toerisme Vlaanderen hierbij de rol van regisseur zou kunnen opnemen.

Binnen het kader van Beter Bestuurlijk Beleid is Toerisme Vlaanderen het enige verzelfstandigde agentschap dat vandaag operationeel is, al is het op papier. Wij menen dat het tijd wordt dat Toerisme Vlaanderen uit haar rechtsonzekerheid wordt gehaald. De VLD vraagt met aandrang om het probleem aan te pakken zodat Toerisme Vlaanderen in een rechtszekere positie kan voortwerken.

Inzake het Kustactieplan wordt de continuïteit van de maatregelen gegarandeerd tot in 2009. Het feit dat er een derde actieplan is, kan positief worden beschouwd. De kust is immers veruit de belangrijkste toeristische regio van Vlaanderen. De afgelopen jaren werd heel wat geïnvesteerd in verschillende projecten aan de kust. Daardoor verbeterden de kwaliteit en het imago van de kust als vakantiebestemming aanzienlijk.

Ondanks de selectiecriteria kunnen we ons echter jammer genoeg niet van de indruk ontdoen dat in het verleden nogal los werd omgesprongen met de objectiviteit van de keuze van de projecten. De VLD vraagt dan ook betere waarborgen voor de objectiviteit bij de selectie van de toekomstige projecten.

De toelichting bij de begroting 2005 geeft ons geen praktische informatie met betrekking tot de dossiers die volgend jaar zullen worden aangepakt. Voor de begroting 2006 vragen we dan ook om wat meer helderheid. (*Applaus*)

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Ik zou graag ingaan op wat een aantal parlementsleden hebben gezegd. Eerst en vooral wil ik reageren op de heer Loones, van wie we weten dat hij de tiersmondist bij uitstek is in dit halfroond.

Mijnheer Loones, u hebt betreurd dat de millenniumdoelstellingen niet verder gaan. Ik kan die persoonlijke bekommernis alleen maar onderschrijven. Anderzijds denk ik dat we, als we erin slagen om mee te werken aan die wereldwijde strategie, er toch toe zullen komen om de armoedekloof te verminderen. Als de wereld erin zou slagen om verder te gaan dan die doelstellingen, zullen we daar met onze bescheiden middelen uiteraard heel graag aan meewerken.

Mijnheer Loones, u hebt een interessante dialoog gevoerd met de minister-president over landbouw. Ik zal daar uiteraard niet op ingaan, alleen wil ik nogmaals beklemtonen dat we al het mogelijke zullen doen om mee te werken aan fair trade, om ervoor te zorgen dat producten uit het zuiden hier inderdaad worden geconsumeerd. U weet dat we daarin het voortouw nemen en dat ik de opdracht heb gegeven aan de administratie om ons aankoopbeleid niet langer te beperken tot koffie maar dit uit te breiden naar andere producten uit het zuiden.

Belangrijk is ook dat ik mijn administratie de opdracht heb gegeven om werk te maken van het oprichten van een helpdesk 'Import Vlaanderen', waardoor we er naar het voorbeeld van Nederland en Groot-Brittannië voor zorgen dat producten uit het zuiden hier kunnen worden gedistribueerd en verkocht.

Ik ga uiteraard volledig akkoord met het voorstel inzake defederalisering. Mijn administratie is bezig met het opmaken van een nota daaromtrent. Eigenlijk gebeurt dat gewoon conform de grondwet en moet daar eindelijk eens uitvoering aan worden gegeven. Ik heb ook een afspraak met

Bourgeois

de heer Van Cauwenberghe op dat vlak, omdat ik hoop dat we daar tot gelijklopende standpunten kunnen komen.

De voorzitter: De heer Loones heeft het woord.

De heer Jan Loones: Mijnheer de minister, ik wil nog even terugkomen op de Europese landbouwsubsidies omdat dit hiervoor de geschikte gelegenheid is: naast een vorige en de huidige minister van Ontwikkelingssamenwerking is ook de minister-president aanwezig. Daarstraks ben ik nogal opgegaan in mijn eigen verhaal, waardoor ik wegens tijdgebrek niet al mijn argumenten heb kunnen ontvouwen. U verwijst nu wel naar een interessant onderhoud met de minister-president over die EG-landbouwsubsidies, maar mijn vraag daarbij was natuurlijk wat hierin de houding was van de Vlaamse Regering. Ik denk dat we, als we onze verantwoordelijkheden inzake ontwikkelingssamenwerking opnemen, daarover een houding zullen moeten aannemen.

Uit het antwoord van de minister-president heb ik begrepen dat hij er niet per se op staat dat die landbouwsubsidies behouden blijven, vermits ze toch niet worden toegekend aan onze eigen producten. Mijnheer de minister-president, ik weet dat het een lang en technisch debat is, maar ik wil er hier toch nogmaals op wijzen dat dit meer is dan enkel een occasionele uitspraak naar aanleiding van een televisieprogramma. Volgens mij moet de Vlaamse Regering ook haar houding bepalen over dat gesubsidieerd EU-landbouwbeleid.

De voorzitter: Minister-president Letermé heeft het woord.

Minister-president Yves Letermé: Ik kan wat betreft de toekomst van het gemeenschappelijke Europese landbouwbeleid namens de Vlaamse Regering zeggen dat we volmondig staan achter de principes en de uitvoering van de mid-term reform en daarom ook hebben gekozen om dat in 2005 volledig uit te voeren.

Mijnheer Loones, u weet dat een van de essentiële principes van de mid-term reform erin bestaat dat men een loskoppeling krijgt van productie en steunverlening en dat ook in het kader van de cross compliance de steunverlening veel meer gaat naar

elementen van duurzaamheid, van landschapsbeheer en dergelijke, en dat nog meer dan vandaag de producties gewoon worden vermarkt aan wereldmarktprijzen.

Ik om nog eens terug op de landbouw. Het overgrote deel van de landbouwproducten in Vlaanderen worden vrij vermarkt aan wereldmarktprijzen. Omgekeerd is voor het overgrote deel van de producten waar wij goed in zijn, de toegang tot onze markt bijna onbegrensd. Braziliaanse kippen, kippen uit Thailand, Argentijns koeienvlees, enzovoort, kan hier vermarkt worden zonder beperkingen. Een van de stenen des aanstoots is dat de fytosanitaire voorwaarden voor het importvlees uit de landen die ik heb geciteerd, heel wat lager liggen dan de eisen die terecht worden gesteld in ons land. We kunnen hier in de subcommissie voor Landbouw beter op ingaan, met een gestoffeerde nota over de stand van zaken van de producten in Vlaanderen die nog sterk worden betoelaagd. We moeten het hebben over de marktafscherming voor producten uit derdewereldlanden en dergelijke.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mevrouw Hoebeke, de aanwezigheid in en de proactieve politiek ten opzichte van Europa is precies een grote klemtoon in de beleidsnota. De Vlaamse Regering zal daar werk van maken en is daarmee bezig. We hebben maandelijks een bespreking daarover in de Vlaamse Regering. Ik herhaal de oproep die ik ook in de commissie heb geformuleerd, namelijk dat het parlement daar ook een rol in zou spelen. Het parlement kan dat nu al doen en zal dat na goedkeuring van de Europese grondwet nog meer kunnen, precies omdat elk wetgevend initiatief ook aan het Vlaams Parlement zal worden bezorgd en de subsidiariteittoets hier zal worden gemaakt. Ik ben het wat dit betreft volledig met u eens. Ik hoop dat we in een gezonde symbiose een gezamenlijke rol kunnen spelen zodat Vlaanderen een veel grotere activiteitsgraad aan de dag legt inzake Europa.

Over het buurlandenbeleid wil ik herhalen wat ik in de commissie heb gezegd, namelijk dat Wallonië vooralsnog geen buurland is. De relaties met de deelstaten behoren tot de bevoegdheid van de minister-president en niet tot die van de minister van Buitenlands Beleid. Dit kan in de toekomst zo zijn, mijnheer Decaluwe, en misschien hoopt u dat samen met mij.

Bourgeois

Voor Ontwikkelingssamenwerking hebt u uw zorg geuit over de kwaliteitsbewaking van bepaalde projecten. De lijn in mijn beleidsnota, die trouwens internationaal volledig wordt gedeeld en in mijn recent onderhoud met dokter Piot werd bevestigd, is dat steeds meer in de richting van monitoring wordt gegaan en naar evaluatie van de projecten. Ook in het kader van multilaterale organisaties is dat het beleid. Ik schrijf me daar volledig bij in. We zullen daar de hand aan houden.

Mevrouw Demeulenaere, u maakt zich onterecht zorgen over de inbreng van de privé-sector in het toerisme. Heel mijn nota gaat uit van een goede samenwerking met alle actoren in zowel de privé- als de openbare sector. We stellen kwaliteit voorop. In Europa, waar goedkope bestemmingen steeds dichterbij komen, moeten we het hebben van kwaliteit. De privé-sector zal daaraan moeten meewerken, willen we standhouden. Uw zorg is reeds opgenomen in de beleidsnota. Ik heb al contacten gelegd met de privé-sector en de SERV op dit punt. We gaan voor een duurzame ontwikkeling van toerisme en niet voor een ad-hocbeleid. We proberen alle investeringen en subsidies zoveel mogelijk te richten op duurzame ontwikkeling en op effect op lange termijn. Dat is de kracht van Toerisme Vlaanderen.

U vraagt om Toerisme Vlaanderen uit de rechts-onzekerheid te halen. Wel, we maken werk van de beheersovereenkomst en van de oprichting van de adviesraad. Neem van me aan: vroeger dan nu kon dit niet gebeuren. We werken daar met bekwame spoed aan verder.

De voorzitter: Minister Moerman heeft het woord.

Minister Fientje Moerman: Mijnheer de voorzitter, een van de leden heeft verwezen naar de eenloket-functie en het feit dat ik voorlopig de zaak had stilgelegd wat betreft het internationaal agentschap voor ondernemen, het FIT. Ik heb dit niet gedaan om de zaak naar de Griekse kalender te verwijzen. Maar omdat er zich een unieke kans voordoet met het VLAO, door de integratie van Export Vlaanderen met de Dienst Investeren Vlaanderen en de loketfuncties van IWT om één loket uit te bouwen voor de ondernemers. Ik wilde niet dat elke dienst al zijn eigen stappen zou zetten om zijn eigen unie-

ke loket uit te bouwen. Dat zou ertoe leiden dat er geen uniek loket meer is, maar verschillende loketten zoals voorheen.

Dan wou ik nog iets zeggen over de kredieten van het Hermesfonds en over het economische flankerende en ondersteuningsbeleid. We moeten een en ander in perspectief bekijken. Als we de kredieten voor dat fonds voor 2004 en 2005 samentellen, zien we over beide jaren een gemiddelde stijging met 2,5 miljoen euro per jaar. Het geld voor Hermes is immers opgetrokken na de begrotingscontrole in 2004 en er is een begrotingsruiter voor 2005. U hebt echter gelijk. Er is wat bezuinigd. De begroting heeft een overschot. Er wordt voldaan aan de strengste HRF-norm. Daarbij wordt er ook nog geïnvesteerd in een aantal speerpuntgebieden. We hebben een keuze moeten maken. Ik heb gekozen voor zware bijkomende investeringen in Wetenschap en Innovatie. Daar we toch van plan zijn het zogenaamde callsysteem aan een diepgaande hervorming te onderwerpen, hebben we ervoor gekozen de zaken tijdelijk wat af te remmen of zelfs een lichte achteruitgang toe te laten.

De voorzitter: De heer Arckens heeft het woord.

De heer Erik Arckens (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, geachte leden, mijnheer de minister, met enige vreugde geef ik hier enkele opmerkingen van het Vlaams Belang over sommige begrotingsaspecten van de beleidsmateries Cultuur, Jeugd, Media en Sport. Dit werd immers reeds uitgebreid besproken in de commissie.

Met droefheid hebben we kennis genomen van de besparingsplannen in de subsidiëring van het lokaal cultuurbeleid. De subsidies van de cultuurcentra, zowel de basis- als de variabele subsidies en de subsidies aan de gemeenschapscentra, worden in 2004 met meer dan 3 procent verminderd. Alleen voor de cultuurcentra zou dit voor 2004 een vermindering met 429.000 euro betekenen. Voor de project-subsidies aan de gemeenschapscentra betekent het een vermindering met 16.971 euro. Deze middelen waren toegezegd, zijn reeds besteed en worden nu niet uitbetaald door de Vlaamse Regering. Dit is ongeoorloofd en onaanvaardbaar. Voor 2005 zal de subsidie niet worden geïndexeerd, wat ook weer een reële besparing met bijna 2 procent betekent, of 228.000 euro voor de cultuurcentra en meer dan 9.000 euro voor de gemeenschapscentra. Een optelsommetje leert ons dus dat de totale bespa-

Arckens

ring voor de cultuurcentra en de projectsubsidies van de gemeenschapscentra meer dan 683.000 euro of ongeveer 25 miljoen frank bedraagt.

We delen in de bekommernis van de cultuur- en de gemeenschapscentra. Ze laten ons weten dat de toekomst voor hen onduidelijk blijft. Ze weten niet of de gemiste indexering van 2005 nog zal worden ingehaald in 2006. Zo niet, dan is dit een blijvende besparing en geen eenmalige maatregel. Twee jaar na de invoering van het decreet inzake het lokale cultuurbeleid, dat cultuur hoog op de gemeentelijke politieke agenda plaatste en waarvoor de Vlaamse overheid extra financiële middelen toezegde, worden die beloofde middelen teruggeschroefd, en dan nog met terugwerkende kracht. De Vereniging van Vlaamse Cultuurcentra kan alleen maar vaststellen dat de Vlaamse minister van Cultuur zijn belofte niet houdt. Bovendien is er ter zake geen enkel overleg gepleegd met de sector. De voorwaarden gesteld aan de gemeentebesturen, en dus ook aan de cultuur- en gemeenschapscentra, blijven onverminderd gelden. De sector spreekt daarom ook van contractbreuk. Ik weet dat dit een zeer zwaar woord is. Mijnheer de minister, graag had ik dan ook toelichting gehad van u over dit alles.

De concrete gevolgen van uw besparingen zijn duidelijk: de lokale besturen zullen de factuur betalen. De cultuur- en gemeenschapscentra hebben door deze maatregel in 2004 ongewild te veel geld uitgegeven en zullen moeten snoeien in hun werking van de komende jaren. Nochtans eist u onverkort dat de cultuurspreiding en –participatie en de gemeenschapsvorming worden bevorderd. Hopelijk zullen we naar aanleiding van de bespreking van de beleidsnota Cultuur in januari of februari dieper kunnen ingaan op deze aangelegenheden, al krijgen we misschien ook dan slechts schaarse spreektijd toegemeten.

Volgens ons gaat het niet op om de heel recente subsidie van 1,5 miljoen euro die u hebt toegekend aan vzw Flagey, te mengen in een debat over de subsidies die in mindering werden gebracht bij het decreet lokaal cultuurbeleid. Een progressief ochtendblad had de vermetele moed om beide met elkaar in verband te brengen. Het ging enerzijds over de besparingen van meer dan 3 percent op het lokaal cultuurbeleid en anderzijds over het subsidiëren van een Vlaamse culturele vuurtoren

in het Brussel van de minister. De middelen voor vzw Flagey komen uit het Vlaams Brusselfonds. De minister heeft dit fonds destijds zelf opgericht en het bedrag van 10 miljoen euro werd tot op dit ogenblik slechts voor de helft gestort. Het is dus een kwestie van Brusselse prioriteiten te zoeken uit projecten die binnen deze financiële bandbreedte vallen. Ik merk duidelijk dat de minister nu een culturele prioriteit legt.

In de marge wil ik het even hebben over het subsidiëren van boekhandels. Ook daarover hebben we het in de commissie gehad. De woordvoerder van de koepel van onafhankelijke boekhandelaars vindt subsidies voor boekhandels een slecht idee. ‘Je onderwerpt je aan de grillen van een minister. De volgende schaft de maatregel toch af.’ Volgens hem is er vooral behoefte aan uitgekende promotieplannen. Als een uitgever een boek wil uitgeven en hij wil een subsidie van het Fonds voor de Letteren, dan zou hij tegelijk moeten kunnen garanderen dat het boek ook bij de lezers terecht komt. Boekhandel en uitgever moeten gezamenlijk een promotieplan uittekenen.

Met belangstelling kijkt het Vlaams Belang uit naar de door de minister aangekondigde culturele investeringsmaatschappij, een culturele variant van de GIMV. Hij heeft daarvoor naar verluidt inspiratie gevonden in Canada. Wij zijn benieuwd naar een concrete nota hierover en naar de Vlaamse variant van het Canadese Sodec of Société de Développement des Entreprises Culturelles.

Mijnheer de minister, wat zal deze investeringsmaatschappij concreet doen: goedkope leningen verstrekken in de culturele sector? In welke mate botst dit met het reeds bestaande subsidiebeleid? Wie zijn de hoofdparticipanten in deze investeringsmaatschappij en wie zijn de decision makers? Welk budget trekt u daarvoor uit? Hoe moeten we de fiscale stimuli bekijken die u in dit licht aankondigt? In welke mate kan de culturele GIMV de culturele sector helpen om in de toekomst steviger op eigen benen te staan? Komt zo'n overheidsinvesteringsbeleid niet in aanvaring met de Europese regelgeving en met de regelgeving van Gatts, meer bepaald op het vlak van subsidieregelingen voor cultuur op nationaal of regionaal vlak, die als marktverstoring worden beschouwd?

Wat de beleidsmaterie Media betreft, die de heer Verstrepen geheel voor zijn rekening heeft geno-

Arckens

men, wil ik kort volgende punten aanhalen. De VRT zou verder commerciële initiatieven mogen ontplooiën en de meeropbrengsten behouden naast een stijgende dotatie. Hierover ontbreekt verdere uitleg. Volgens ons wordt de beleidsnota doelbewust vaag gehouden. De sfeer tussen de commerciële en de openbare omroep is nu reeds gespannen.

Minister Bourgeois, we lezen dat u de sponsoring op VRT-televisie tot evenementen wilt beperken. Het meeste geld valt juist te rapen bij grote commerciële televisie-evenementen met sponsoring voor, na, tijdens en in het programma en op de locatie. De VRT zal maar al te graag brede, grote televisie-evenementen programmeren met sponsoring. Grote evenementen kunnen immers lekker in beeld worden gebracht. Bij puur hoogdrempelige cultuurevenementen is dat natuurlijk andere koek. Met uw voorstel lanceert u grote televisie-events met pakken sponsoring en vermoordt u de events voor kleine doelgroepen die niet kunnen overleven zonder ruilsponsoring. Voor alle duidelijkheid, wij zijn voorstander van de decommercialisering van de openbare omroep.

Wij stellen grote vragen bij de financiële transparantie van de VRT. Mijnheer de minister, u was zelf aanwezig bij de hoorzitting van de openbare omroep. U hebt dan ook zelf kunnen vaststellen dat de VRT-leiding niet van plan is om transparantie toe te staan. Ik ben echt benieuwd of u hier zult ingrijpen of passief aan de zijlijn zult blijven staan.

In uw beleidsnota staat dat particuliere regionale televisieomroepen een specifieke onmisbare maatschappelijke opdracht hebben. Er staat echter niets over de jarenlange smeebede van de regionale televisieomroepen voor meer financiële mogelijkheden. Jarenlang staan ze te roepen in de woestijn. Alle hoop was gevestigd op de nieuwe mediaminister, maar u besluit dit stukje van uw beleidsbrief als volgt: 'Binnen de decretaal bepaalde voorwaarden kunnen de regionale televisieomroepen samenwerken.'

Wat de jongerencultuur betreft, stellen wij vast dat er overal zalen gesloten worden en dat honderden Vlaamse muziekgroepen, hoofdzakelijk jongeren, hopeloos op zoek zijn naar repetitieruimtes. De plaatselijke overheden erkennen dit probleem,

maar het wordt al even snel vergeten. Op die manier worden de slagaders van de Vlaamse cultuur doorgesneden. Bij gebrek aan steun bloedt ze binnen de kortste keren dood.

De Vlaamse Regering zal 10 percent van het beloofde bedrag voor gemeentelijk jeugdwerk niet uitreiken wegens besparingen. De Vlaamse overheid voorzag in een bedrag van ruim 16 miljoen euro voor de uitvoering van het decreet gemeentelijk jeugdwerkbeleid in 2004. Tijdens de laatste begrotingscontrole hebt u dit budget terugschroefd naar 15 miljoen euro. Wanneer dit voorstel in het Vlaams Parlement wordt goedgekeurd, zullen de lokale besturen slechts een deel van het beloofde saldo krijgen.

Elke gemeente krijgt van Vlaanderen jaarlijks een subsidie om haar jeugdbeleid te betalen. Met dat geld kunnen de lokale overheden jeugdbewegingen in de gemeente ondersteunen en hun medewerkers betalen. Gemiddeld verliezen gemeenten nu ongeveer 5.000 euro en steden ongeveer 10.000 euro. Ofwel zal het plaatselijk jeugdwerk de rekening betalen, ofwel zullen de gemeenten extra inspanningen moeten doen voor het jeugdwerk. Mijnheer de minister, waarom hebt u zo'n drastische ommezwaaai gemaakt? In het regeerakkoord is het lokale jeugdbeleid en de ondersteuning van verenigingen nog een prioriteit.

Deze besparing is ook zeer vervelend aangezien de lokale overheden bezig zijn met de opmaak van de begroting voor 2005.

Tot slot wil ik het nog even hebben over de sport. Alle meerderheidspartijen hebben voor de verkiezingen van 13 juni 2004 beloofd dat zij het budget voor sport zouden optrekken tot 2 percent van de Vlaamse begroting. Mijnheer de minister, op bladzijde 13 van uw beleidsnota staat: 'Tegenover dit alles staat de ontvullende vaststelling dat het aandeel van sport in de Vlaamse begroting van de vorige regeerperiode slechts 0,4 percent bedroeg.' Voor een minister die in de vorige regeerperiode ook minister van Sport was, is dit een mea culpa van formaat. Intussen kampt Vlaanderen op het vlak van sportinfrastructuur met tekorten van formaat. (*Applaus bij het Vlaams Belang*)

De voorzitter: De heer Vanackere heeft het woord.

De heer Steven Vanackere (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, mijnheer de minister, collega's,

Vanackere

ik wil het standpunt van de CD&V-fractie vertolken over de besparingen van de Vlaamse Regering in de jeugd-, sport- en cultuursector.

Mijnheer de minister, zoals alle ministers moest ook u een duit in de besparingszak doen om de begroting binnen de perken te houden.

Er waren besparingen nodig. Dit toont aan dat een aantal beloftes of voornemens van de vorige regering niet altijd voor 100 percent waren gedekt door de beschikbare budgettaire middelen. Dat verbaast niet aangezien een aantal van die decreten waren goedgekeurd zonder gunstig advies van de Inspectie van Financiën. Vandaag worden we pijnlijk geconfronteerd met die realiteit.

Wat er ook van zij, het heeft eigenlijk geen zin om hierover te klagen. Als we de strengste begrotingsnormen van de Hoge Raad van Financiën willen respecteren, moeten we nu eenmaal een aantal uitgaven in de jaren voorafgaand aan 2007 terugschroeven. Vele mensen schijnen te denken dat in 2006 het licht aan de einder schijnt. Het is echter pas in 2007 dat de beleidsmarge echt betekenisvol zal toenemen.

We moeten ook redelijk zijn. Het is nu eenmaal zo dat velen in de politiek het ouderschap zullen opeisen over nieuwe kredieten en nieuwe uitgaven. Vaak is het zo dat besparingen gebeuren in eenoudergezinnen, het gezin van de bevoegde minister zelf. Niemand wil daar mee verantwoordelijkheid voor dragen.

De enigszins kritische bedenkingen die ik straks zal formuleren, zouden zeker eenzijdig klinken indien ik niet zou beginnen met mijn grote tevredenheid uit te drukken over het volledig invullen van de decretale verplichtingen: in het kader van het decreet inzake het sociaal-cultureel werk meer dan 3 miljoen euro extra. CD&V ziet hierin een teken dat het de regering-Leterme ernst is met de ondersteuning van initiatieven uit het middenveld. Ik feliciteer minister Anciaux daar van harte mee.

We doen ook niet mee aan het toverstafdiscours van de heer Dewinter, dat we deze ochtend hebben gehoord. Hij stelde met gespeelde verbazing vast dat, enkele maanden na de start van Leterme I, de nieuwe regering niet alle problemen heeft opgelost

die CD&V tijdens de vorige legislatuur heeft aangekaart. Dat is een beetje gemakkelijk.

De begrotingsoefening is moeizaam verlopen. Zoals de heer Van den Heuvel het beeldrijk heeft uitgedrukt, moest eerst nog de vuile vaat van de vorige regering worden afgewassen. Er moest dus worden bespaard. Dit leidde tot het opstellen van iets wat alleen als een overgangsbegroting kan worden bestempeld, waarin een evidente marge is tussen de ambities en hetgeen budgettair mogelijk is.

Wat dat betreft, is minister Anciaux erin geslaagd om er binnen zijn bevoegdheden allerm minst bekaaid van af te komen. De beleidskredieten voor Cultuur, Jeugd en Sport waren in 2003 goed voor 2,42 percent. In 2005 gaat het om 2,47 percent. Dat zijn natuurlijk geen cijfers waarmee de wereld kan worden veranderd. Ze tonen wel aan dat minister Anciaux goed stand heeft gehouden tijdens de discussies.

Mijnheer de minister, waar we wel wat vragen bij hebben, is de keuze die u hebt gemaakt bij de besparingsmaatregelen die toch moesten worden doorgevoerd. Het lijkt er sterk op dat u in sommige gevallen de heetste aardappelen hebt doorgeschoven naar de gemeenten. U hebt daarvoor argumenten ontwikkeld in de commissie. Bij de grootste besparingen, die gebeuren in het decreet lokaal cultuurbeleid, het decreet lokaal jeugdwerkbeleid en het gemeentelijk sportbeleid, jeugdsportcontracten en het zaalwachtersproject, wordt een beroep gedaan op de moed van de gemeenten. Het valt af te wachten of daardoor geen andere problemen zullen ontstaan.

CD&V was nooit vragende partij voor het decreet lokaal cultuurbeleid, dat door de vorige meerderheid is goedgekeurd. Bij de parlementaire bespreking ervan hebben onze voorgangers uitvoerig gepleit voor een financieel engagement op lange termijn. Op dat moment werd door de bevoegde minister een uitgebreid gemeentelijk effectenrapport naar voren geschoven. Hij wilde daarmee iedereen geruststellen. 'De financiële implicaties van het decreet waren doorberekend en de meerkost voor de Vlaamse Gemeenschap voor de periode 2002-2005 was ingecalculerd.'

Toen al heeft mijn fractie bij monde van mevrouw Van Hecke gewaarschuwd voor de kostprijs van dit decreet. We scheppen vandaag geen genoeg

Vanackere

in het feit dat haar voorspelling nu uitkomt. We betreuren de besparingen in het lokaal cultuurbeleid, net zoals die in het lokaal jeugdwerkbeleid en in het gemeentelijk sportbeleid.

De besparing staat in tegenstelling met het geloof in de kracht van de lokale besturen. Ze staan het dichtst bij de mensen, en zeker voor het jeugd-, cultuur- en sportbeleid zijn ze het best geplaatst om een aangepast beleid te voeren voor hun bevolking. Het is nu net naar dat niveau dat de besparing wordt doorgeschoven, terwijl we allemaal weten dat de meeste gemeenten al worden geconfronteerd met ernstige budgettaire problemen. Ik denk bijvoorbeeld aan de politiehervorming, de Elia-heffing, enzovoort. CD&V vreest dat hun vertrouwen in de Vlaamse overheid alweer een knauw krijgt doordat de minister de besparingen naar de gemeenten doorschuift.

Een andere reden heeft met bestuursstijl te maken. De bedoeling was om over te schakelen op minder voluntaristische beloften en meer aandacht te hebben voor de strikte budgettaire vertaling van alle afspraken. Dit staat trouwens in het regeerakkoord. We verwachten dan natuurlijk wel iets anders dan dat gemeenten op het einde van het jaar – wanneer ze hun begroting voor het komende jaar aan het opstellen zijn – vernemen dat de toegezegde subsidies niet kunnen worden uitbetaald.

Besparen met terugwerkende kracht tast het vertrouwen aan, zoals ook de Raad van State suggereert in zijn advies bij het programmadecreet. Ik vrees ook een beetje dat er in de schepencolleges hartige woorden zullen vallen wanneer de schepen van Cultuur die zijn collega's misschien wat moeizaam had overtuigd om in het decreet te stappen, extra middelen zal moeten vragen om de Vlaamse besparing op te vangen.

Dat men voor de Brusselse gemeenten een oplossing heeft gevonden via het Brusseldecreeet is een zeer goede zaak en een welkome steun voor de Vlaamse cultuurschepenen, maar het is meteen ook een aanduiding dat er zich inderdaad een echt probleem stelt.

De besparingen treffen vooral de bibliotheeksector. We hopen dat de gemeentebesturen de subsidievermindering niet zullen doorrekenen, want

anders kan de collectie wel eens het eerste slachtoffer zijn.

Het maakt de zaak niet gemakkelijk wanneer er tegelijk wordt gecommuniceerd over andere, meer sexy projecten. Ik denk dan aan het gratis uitdelen van boeken in scholen, het investeren in topsport of Olympische Spelen. Dat zijn allemaal behartigenswaardige dingen, maar ze maken het des te moeilijker om uit te leggen waarom er op kleinere initiatieven van de gemeenten moet worden bespaard.

De besparingen moeten worden aangegrepen om het decreet in overleg met de sector inhoudelijk bij te sturen. De minister van Onderwijs geeft een goed voorbeeld. Hij wil in ruil voor minder werkingsmiddelen, de planlast en administratieve rompslomp voor scholen beperken. Zo moet misschien nog eens worden nagedacht over de precieze modaliteiten van de upgradering van het biebpersoneel en zouden de variabele subsidies aan cultuurcentra best worden herzien. Dat wordt trouwens gevraagd in een door het Vlaams Parlement goedgekeurde motie van januari 2003. Zowel het evaluatierapport van de Vereniging van Vlaamse Cultuurcentra als de bedenkingen van de VVSG, bieden voldoende inspiratie.

We rekenen erop dat er snel werk wordt gemaakt van een vernieuwd lokaal sportbeleid. Onze fractie heeft hierover tijdens de vorige legislatuur een concreet voorstel van decreet ingediend en dat kan zeker de vertrekbasis vormen.

Ik las gisteren met genoeg een interview met de minister waarin hij stelt: 'Ik wil de beste sportminister ooit zijn.' Sinds een collega van de meerderheid de huidige minister van Leefmilieu het verwijt toestuurde dat hij niet ambitieus genoeg was, hoeft het belang van ambitie niet meer onderlijnd te worden. Ik hoop echter dat we deze krantentitel niet moeten lezen als: 'Ik wil de beste topsportminister ooit zijn.' Het uitbouwen van een tweesportbeleid inzake sport moet een prioriteit blijven. Anders blijft er alleen de monorail van topsport over.

We moeten de gesprekken over het nieuwe Vlaamse jeugdbeleidsplan aangrijpen om het vertrouwen van de jeugdsector en de gemeentebesturen te herstellen en via concrete maatregelen het jeugdwerk meer zuurstof geven. Dit kan bijvoorbeeld door

Vanackere

een vermindering van de planlast en administratieve verplichtingen.

Deze begrotingsbespreking dient niet – zoals de heer Dewinter vanmorgen beweerde – om de democratische schijn op te houden en om zich te beperken tot applaus voor de regering. Ook de parlementsleden van de meerderheid nemen zich voor om een gezonde spanning te onderhouden met de leden van de regering, op basis van opbouwende kritiek en attente controle. Dat is een democratische plicht en trouwens de enige garantie om het tegenspreken niet alleen over te laten aan de grote fractie van de gemakkelijke simplismen en aan de kleine fractie die vooral bezig is te bewijzen dat ze vijf jaar lang toch wel gelijk hebben gehad.

Mijnheer de minister, ik sluit af met enkele adviezen bij de vraag wat er moet gebeuren als er toch moet worden bespaard. Het is een oefening die ik ook al in de commissie maakte. Ik weet dat enkele van uw medewerkers deze adviezen niet zo goed konden smaken omdat ze werden beschouwd als onderhuidse kritiek. Als u alvast wilt aanvaarden dat mijn bedoelingen enkel constructief zijn, dan zal ik mijn best doen om mijn overwegingen niet te belerend te laten overkomen.

Zeker in tijden van budgettaire schaarste moet de overheid betrouwbaar en voorspelbaar zijn. Vele begunstigen geven de voorkeur aan een bescheiden maar gegarandeerde groei van hun middelen, in plaats van te worden geconfronteerd met verrassende wendingen, zowel positieve als negatieve. De zekerheid van een stabiele financiële horizon valt vaak te verkiezen boven het zigzaggen tussen hoop en wanhoop. Op klare financiële afspraken, die onverkort moeten worden gerespecteerd, wordt een goed en verantwoordelijk beleid gebouwd.

Deze ochtend hoorde ik verontrustende berichten over het uitblijven van de uitbetalingen van de middelen voor het Vlaams Intersectoraal Akkoord voor 2003. Tijdens de bespreking in de commissie zei men nog dat er geen vertragingen zouden zijn, maar ik verneem dat dit wordt uitgesteld tot januari 2005. Hierover moeten we klaarheid hebben, want voor sommige personeelsleden zijn loonsverhogingen afhankelijk van het ter beschikking stellen van overheidsmiddelen. Sommige personeelsleden

kunnen dit uitstel ook ervaren door het uitblijven van de uitbetaling van de eindejaarspremie.

Als de Vlaamse Gemeenschap minder geld te begeven heeft, moeten we ons ook durven afvragen wat we in ruil voor de subsidie vragen. Minder toelagen, maar ook minder verplichtingen en planlasten kunnen een win-winsituatie betekenen.

Als er weinig geld is, moeten we niet opnieuw het warm water uitvinden, maar de bestaande initiatieven in kaart brengen en ondersteunen. Wie dubbel werk vermijdt, bespaart vanzelf. De reorganisatie van de bovenbouw kan zeker winstpunten opleveren. Ik verwacht ook veel van een doorgedreven kerntakendebat: en ook correcte afspraken met steden, gemeenten, VGC en provincies over wie wat doet, zullen ongetwijfeld kostenbesparend werken.

Ik ga niet in op de mogelijkheden van publiek-private samenwerking. Ik ben zeer tevreden dat deze mogelijkheid wordt aangegrepen, onder andere in de vorm van de culturele investeringsmaatschappij.

In tijden van budgettaire schaarste moeten we eerst en vooral kijken naar grote en dure projecten, en aanvaarden dat niet altijd proefprojecten nodig zijn, maar dat onderzoeksprojecten die alles in kaart brengen, kunnen volstaan.

In budgettair moeilijke tijden moet de overheid decreten durven evalueren, vooral voor die aspecten waarvoor onvoldoende geld ter beschikking is om de plannen zonder meer uit te voeren. Dat is niet aangenaam, maar het is wel een goede kans om creatief om te springen met beperkte middelen en de decreten bij te sturen waar nodig, liefst in nauw overleg met de organisaties van het, gelukkig herontdekte, middenveld.

De CD&V-fractie wil graag een loyale partner zijn van de minister. We hopen stellig dat de discussie eerst in het Vlaams Parlement wordt gevoerd, op basis van transparante discussies en vertrouwen in ieders capaciteit, om een positieve bijdrage te leveren bij de uitvoering van het regeerakkoord van de nieuwe meerderheid. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Dedecker heeft het woord.

De heer Jean-Marie Dedecker (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, ik dank de heer Vanackere, want de helft van mijn speech ging over de beste zijn en de grootste hebben, dus daarvan ben ik nu al verlost.

Mijnheer de minister, collega's, ik organiseer nu misschien een olympisch kampioenschap open deuren intrappen, maar ik wil toch de woorden van Queen Elizabeth parafraseren. Niet dat ik bewondering heb voor de monarchie, maar deze dame zei ooit, nadat ze familiale problemen had met haar kinderen: het was een annus horribilis.

Het jaar 2004 was een annus horribilis voor de sport. Het was een olympisch jaar, en voor zover ik weet, hebben we voor het eerst een sportman van het jaar gekozen die niet heeft deelgenomen aan de Olympische Spelen. We hebben drie medailles behaald, waarvan een bronzen voor Vlaanderen.

We stonden eenenvijftigste op de ranglijst. Zimbabwe stond net voor ons. Zimbabwe zal ons nu nog meer bedreigen, want als ik naar televisie kijk, zie ik dat Zimbabwe ook begint met veldrijden. Onze sport nummer één is in gevaar.

We moeten de jongste tijd heel wat sportkampioenen vieren. Ik heb gemerkt dat we eigenlijk meer prijzen dan atleten hebben. De Nationale Trofee voor Sportverdienste is toegekend aan een wielrenner die dit jaar geen enkele koers heeft gewonnen. Het Vlaams Sportjuweel is toegekend aan een persoon met een handicap. Ik wil hier niet denigrerend overkomen, op zich vind ik het fijn dat we de gehandicaptensport hebben bekroond, maar de uitreiking van deze trofee toont evenwel aan dat onze topsport langzamerhand kreupel wordt. De Rode Duivels hebben nog nooit zo laag in de FIFA-ranking gestaan.

Mijnheer de minister, uw sportbeleid moet een chronische ziekte genezen. We mogen niet in de palliatieve zorgen terecht komen en we mogen zeker geen euthanasie plegen. De Vlaamse sport heeft een Marshallplan nodig. U hebt dan ook bijkomende middelen voor de sport uitgetrokken.

Mijnheer Vanackere, ik hoop dat dit geld wel aan de topsport zal worden besteed. De topsport heeft een sociale functie en een voorbeeldfunctie, want ze toont aan hoe gezond een bevolking is. De topsport is een voorbeeld voor de rest van het land.

De minister heeft een taak te vervullen. Het gebrek aan resultaten is vooral aan een gebrek aan sportcultuur te wijten. Zoals ik tijdens de commissiebesprekingen al heb gezegd, slijten kinderen tegenwoordig 30 uur per week achter het scherm van een computer, een televisie of een Nintendo-spelconsole.

De heer Steven Vanackere: Mijnheer Dedecker, u pleit hier eigenlijk voor een sportbeleid voor allen. Ik neem aan dat u het eens bent met de stelling dat beide aspecten aandacht verdienen. Topsport zal voortvloeien uit een goed sportbeleid voor allen.

De heer Jean-Marie Dedecker: Mijnheer Vanackere, ik kom hier straks nog op terug. Sta me toe het eerst nog even over de topsport te hebben.

Mijns inziens is de topsport in dit land ziek. De minister moet in bijkomende middelen voorzien om deze ziekte te genezen. De basissport is een van de middelen om de topsport te bevorderen. De voorliggende begroting voorziet in een brede waaijer aan ondersteuningsmaatregelen. Voor de topsport is een bijkomend bedrag van 2.250.000 euro uitgetrokken. Dit is heel belangrijk. De beleidsnota heeft het overigens over allerlei vormen van ondersteuning, met inbegrip van de kwaliteit van de sportbegeleiding, de verbetering van de trainers en de fysiologen, de ondersteuning van de vrijwilligers, de langverwachte evaluatie in functie van de behaalde resultaten van de sportfederaties, de subsidiëring in functie van een verhoging van de sportparticipatie, de sportgeneeskunde en de dopingbestrijding.

Het uittrekken van geld zal evenwel niet volstaan om onze sport weer gezond te maken: er is nood aan brede, structurele ingrepen. Zo moet er bijvoorbeeld een oplossing komen voor het probleem van de zonevreemde terreinen. Ik denk hierbij niet enkel aan de motorcross-terreinen. Alle politici hebben boter op het hoofd. Het is tijd dat de beoefenaars van motorcross over de nodige terreinen kunnen beschikken. Momenteel liggen enkel in Limburg motorcross-terreinen.

We moeten een oplossing vinden voor de zonevreemde voetbalterreinen die in natuurgebieden zijn gelegen. Het gaat niet enkel om competitiesport, maar ook om massasport. Indien de provincies, die hiervoor gedeeltelijk bevoegd zijn, niets doen, moet de minister de touwtjes zelf in handen nemen.

Dedecker

Mijnheer Tavernier, ik weet dat dit een gevoelig onderwerp is. We hebben niet enkel bossen nodig, maar ook mensen om in die bossen te joggen. Het is onze bedoeling die mensen op te leiden. Ik vind dit een mooi voornemen.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer Dedecker, ik zou even op uw gratuite en poujadistische uitspraak willen reageren. In een enkele zin stelt u de sportbeoefening tegenover het natuurbehoud. U weet echter maar al te goed dat de meeste zonevreemde sportterreinen eigenlijk in landbouwgebied liggen. De gemeenten kunnen deze terreinen perfect door middel van RUP's regulariseren. Het is helemaal niet nodig om in dit verband valse tegenstellingen in het leven te roepen.

De heer Jean-Marie Dedecker: Het gaat hier niet om een valse tegenstelling. Ik heb enkel gezegd dat we een oplossing voor het probleem van de zonevreemde sportterreinen moeten vinden.

De heer Jef Tavernier: Mijnheer Dedecker, u hebt daar nog iets aan toegevoegd.

De heer Jean-Marie Dedecker: Het gaat me om de in natuurgebied gelegen voetbalterreinen en om de implanting van de nodige motorcross-terreinen. Er is nood aan structurele maatregelen.

We moeten het geld halen waar het zit. Ik zal nog een voorbeeld geven. Wanneer men van de Lotto 4 miljoen euro uitgeeft om verkiezingsgadgets aan te kopen en om sportkledij aan te kopen waar niemand op ligt te wachten, dan moet dat worden gestructureerd. Dergelijke budgetten moeten onder de verantwoordelijkheid van het ministerie van Sport komen en moeten op een degelijke manier worden gespendeerd.

Er is nog een grote taak weggelegd in verband met de sport in het onderwijs. Met 2 uur sport per week kweken we lichamelijke analfabeten. Het wordt tijd dat we beseffen dat sport volksgezondheid is.

Er moet een centralisatie van de topsportscholen komen. Er zijn er nu 9 voor 16 sporten. Een centralisatie zal zorgen voor een vermindering van de kosten en een toename van de kwaliteit. Bovendien moet er één topsportinstituut komen met daarin alle brains die op topsportgebied aanwezig zijn.

Er moet werk worden gemaakt van de gelijkstelling van de fiscaliteit voor ploeg- en individuele sporters. De voordelige fiscaliteit die nu geldt voor buitenlandse spelers, moet worden afgeschaft. Er moet bovendien ook een einde komen aan de ongelimiteerde, koloniale invoer van voetballers.

Er bestaan nu 112 topsportcontracten. Die moeten worden gerationaliseerd, maar daar bent u mee bezig.

Mijnheer de minister, ik zal eindigen met de woorden van de heer Vanackere. U hebt inderdaad de olympische ambitie uitgesproken de beste te willen zijn. Ik vind dat daar niets mis mee is. Als Vlaming mogen we wel eens zeggen dat we de beste willen zijn. Ik heb een hekel aan de olympische baron Pierre de Coubertin, die ooit zei dat deelnemen belangrijker is dan winnen. Als we niets doen aan onze topsport zal het in China inderdaad belangrijker zijn deel te nemen dan te winnen, omdat we dan van dat laatste alleen maar zullen kunnen dromen. Baron de Coubertin heeft nooit gewerkt in zijn leven, dus hij weet absoluut niet wat het is om de beste te zijn.

Mijnheer de minister, bij uw aantreden heb ik gezegd dat minister van Sport zijn geen interim-job is. Ik heb uw beleidsplan gezien en ik heb uw ambitieuze begroting gezien. Ik kan u alleen maar toewensen dat u de beste zult zijn. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Caron heeft het woord.

De heer Bart Caron (*Op de tribune*): Mijnheer de voorzitter, ik wil beginnen met enkele algemene opmerkingen. Ik wil de begroting voor Cultuur, Jeugd en Sport benaderen vanuit de vertraging in de logische groei die die beleidsdomeinen gedurende de voorbije jaren hebben gekend.

Voor 2004 en vooral voor 2005, want daarover gaat het nu, moeten we die vertraging enigszins relativeren. Ik merk dat er toch een stijging is van 12,3 miljoen euro op een totaal budget van 405 miljoen euro. Dat is niet onbelangrijk. Die stijging bedraagt trouwens meer dan de index. Er is bovendien een bescheiden groei na een beperkte late besparing in 2004. Cultuur, Jeugd en Sport zijn net zoals een aantal andere zwakkere beleidsdomeinen vrij goed gespaard gebleven in deze begrotingsopmaak.

Caron

Ik zal een aantal zaken op een rijtje zetten. Ten eerste geeft u aanzetten waaruit blijkt dat u de beloften uit de beleidsnota zult realiseren. Ik denk dan aan de middelen voor de erfgoedconvenants en voor de beeldende kunst die gestegen zijn. Uw ambities zullen stapsgewijs worden gerealiseerd, maar de signalen geven vertrouwen.

Ten tweede worden de beloftes van de vorige legislatuur onverkort uitgevoerd. Mijnheer Vanackere, het sociaal-culturele werk krijgt nieuwe middelen en daarvoor hoefde onze fractie het middenveld niet opnieuw te ontdekken. De grootste stijging voor het sociaal-culturele werk, voor de amateurkunsten en voor de volkscultuur is de voorbije jaren gerealiseerd en is een logische doorgroei. De middelen voor de uitvoering van de VIA-akkoorden blijven stijgen. Dat betekent ook dat de engagementen in dat verband onverkort worden uitgevoerd.

Ten derde wordt de cultuurdatabank gerealiseerd. Dat zijn enkele voorbeelden uit een hele hoop.

Waar wordt er bespaard? Wij vragen niet om in kwetsbare sectoren hard te besparen. Ik stel met spijt vast dat collega's spreken over wat zij de vuile vaat noemen, of zoals de heer Van den Heuvel het hebben over oncontroleerbare en onbetaalbare beloften. Ik wil toch even opmerken dat de kunsten- en erfgoeddecreten hier zijn goedgekeurd na een positief advies van de Inspectie van Financiën en na het bereiken van een begrotingsakkoord.

Ik geef nog een voorbeeld. De bibliotheken vormen de grootste cultuursector van Vlaanderen. Ze zijn al jaren vragende partij om hun personeel hoger in te schalen dan voor het decreet volgens het personeelsstatuut vereist was. Er wordt van die mensen al lang niet meer alleen verwacht dat ze een boekje inschrijven en afgeven. Ze moeten de bibliotheekbezoeker helpen in zijn zoektocht naar cultuur en informatie. Dat is gevraagd door de sector en is geen onredelijke decretale bepaling.

Er moet me iets van het hart. In dit halfrond zijn er mensen die erin slagen om in hun gemeente of voor de deur van dit parlement te betogen tegen aanpassingen van de cultuurbegroting, maar tien minuten later keuren ze die aanpassingen in de commissie wel goed. Legt u mij eens uit hoe dat kan! (*Applaus bij sp.a-spirit*)

Iedereen heeft het recht op een afwijkende mening. Het kan toch niet dat men betoogt tegen de regering en tezelfdertijd tot de meerderheid behoort. Besparingen zijn nodig. Het gaat om eenmalige besparingen, met een beperkte impact. Ik ga ervan uit dat men niet betoogt tegen die collegiaal genomen besparingen. Heeft de heer Vanackere een alternatief? Wil hij misschien besparen op de theatergezelschappen? Of op de amateurkunsten misschien? Het doet zeer, maar er is geen alternatief. Op dit ogenblik participeren 206 gemeenten aan het lokaal cultuurbeleid. Er zijn 311 erkende openbare bibliotheken, waarvan 11 in Brussel. Dat komt neer op een verdubbeling tijdens de afgelopen drie jaar. Er zijn 62 erkende cultuurcentra. Dat is meer dan in de prognoses van het gemeentelijk effectenrapport en in de nota van de minister van Financiën is voorzien.

Als er files zijn in de richting van de zee, bij mooi weer, dan vertraagt het verkeer. Door de vele vragen van gemeenten is dat in het lokaal cultuurbeleid niet anders. Mag ik op het volgende wijzen? Nooit zijn de uitbetalingspercentages voor het jeugdwerk zo hoog geweest als vandaag. Er zijn jaren geweest dat men 70 of 80 percent van de beloofde subsidies uitbetaalde. Vandaag wordt er bespaard, maar men betaalt wel veel meer uit dan in het verleden. Het jeugdbeleidsplan komt eraan. De minister kondigt het aan. Ik hoop dat iedereen dat project steunt.

De heer Dedecker is al vertrokken, maar toch wil ik even een vergelijking maken tussen cultuur en sport. In de cultuursector wil men zowel topkunstenaars zoals Anne Teresa De Keersmaeker en Luc Tuymans als het sociaal-culturele werk en het lokale verenigingsleven steunen. Beide versterken elkaar. Iedereen is het daarover eens. Op het vlak van de sport geldt hetzelfde. Het is zoals in de cultuur: als men niet in artiesten investeert, is er ook geen goed lokaal verenigingsleven. Hetzelfde geldt voor de sport.

Wat de media betreft, zijn wij blij dat de Vlaamse Regering het groeipad van 4 percent voor de VRT heeft aangehouden. Wij zijn voorstander van een slagkrachtige openbare omroep die zich in een concurrentiële omgeving handhaaft en haar brede maatschappelijke opdracht waarmaakt. Dat is een belangrijk gegeven. In de begroting Media is de VRT goed voor veruit de grootste kost. Het media-beleid is vooral een regulerend beleid, een vergun-

Caron

ningenbeleid en een controlebeleid, maar veel minder een financieel beleid.

Twee elementen vallen op. De minister heeft de bedoeling om het Vlaams Commissariaat voor de Media om te vormen tot een Vlaamse regulator voor de Media. Daartoe wordt al een eerste financiële aanzet gegeven. Dat is een belangrijke stap vooruit. De krant *De Tijd* staat vandaag te koop. Vandaag bleek dat John De Mol zeer geïnteresseerd is in 4FM en het heeft overgenomen. We hebben in Vlaanderen nood aan een zeer gevarieerd en gedifferentieerd medialandschap. We zullen bepaalde economische ontwikkelingen niet kunnen stoppen, daarvoor zijn we niet machtig genoeg. We kunnen wel mikken op een hoge journalistieke kwaliteit. Kwaliteitsvolle journalistiek en kwaliteitsvolle televisie zijn meer dan ooit aan de orde. Zelfs kleine initiatieven zoals het Fonds Pascal Decroos maken het verschil. We moeten in de toekomst meer in dergelijke projecten investeren.

Ik doe een oproep aan de mediaminister en breek een lans voor de regionale televisie en het belang ervan voor de gemeenschapsopbouw in Vlaanderen. De Vlaamse Regering heeft de voorbije jaren haar eigen communicatiebudgetten twee keer gehalveerd. Een belangrijk deel werd geïnvesteerd in reclame, gekochte zendtijd bij de lokale televisie. De lokale televisie heeft het niet gemakkelijker gekregen. Ik pleit niet voor subsidiëring, maar er moet over worden nagedacht. Van zodra de financiële middelen het toelaten, moet daarin worden geïnvesteerd. Ook het bedrag dat de anderhalve euro per kabelabonnee vertegenwoordigt, staat onder druk en is gelimiteerd in de tijd.

Ik doe een eerste oproep aan de minister van Begroting. Ik zou graag zien dat de L-codes, of de begrotingsposten die in de culturele sector en in de jeugd- en sportsector veel lonen omvatten, worden uitgebreid. Een aantal van de overkoepelende budgetten in de muziek bijvoorbeeld hebben die code niet. Daardoor ontstaat uitbetalingsachterstand. Het zijn immers niet altijd de rijkste organisaties. Ik zou ook een warm pleidooi willen houden om ervoor te zorgen dat de niet-gereguleerde subsidies, die niet aan een decreet onderhevig zijn maar via een reglement worden geregeld, op tijd hun geld krijgen. Het gaat vaak om de meest kwetsbare, en

zwakste, nieuwste culturele sectoren. Ik begrijp dat het budget in schijven moet worden uitbetaald, maar ik wil een oproep doen om de vraag om op tijd uit te betalen, te honoreren en zo de zwakheid of kwetsbaarheid mee te verdisconteren.

Ten slotte lanceer ik nog een oproep tot de minister van Cultuur. Straks speelt volop het kunstendecreet. En zoals in de beleidsnota beschreven zijn sociaalartistieke projecten de grote culturele instellingen, de beeldende kunsten en de cultuurparticipatie bij de prioriteiten? Een goede babbel in de Vlaamse Regering om die culturele sectoren het elan te geven die ze verdienen, is morgen aan de orde. Ik denk dat Vlaanderen daar in alle opzichten alleen maar rijker van kan worden. (*Applaus bij de meerderheid*)

De voorzitter: De heer Schueremans heeft het woord.

De heer Herman Schueremans (*Op de tribune*): Moedige voorzitter, consciëntieuze mensen in dit huis, hardwerkende ministers, overgebleven collega's, de begroting 2005 bewijst dat het cultuurbeleid van de voorbije jaren wordt voortgezet en dat de verdere uitvoering van de goedgekeurde decreten wordt doorgevoerd. Het jaar 2005 is een uitdaging voor de uitbouw van het decreet sociaal-cultureel volwassenenwerk. Door de verhoging van de middelen, conform de begrotingsvooruitzichten opgesteld bij de totstandkoming van dit decreet, komt dit decreet op kruissnelheid en kan het aldus volwaardig worden uitgevoerd.

Ook de verdere uitbouw van een geïntegreerd en integraal cultureel-erfgoedbeleid is een uitdaging voor 2005 en de volgende beleidsjaren. Het erfgoeddecreet, met inbegrip van het topstukkendecreet, heeft een inhaalbeweging nodig.

In het cultuurbeleid zijn de volgende jaren echter heel wat inhaaloperaties nodig. Denken we maar aan de beeldende kunsten, het internationale cultuurbeleid, de sociaal-artistieke projecten en de literatuur. De uitdaging voor het cultuurbeleid van de volgende jaren bestaat er echter in om in de nodige middelen te voorzien. De beleidsnota 2004-2009 maakt nu reeds duidelijk dat een pleidooi voor nieuwe middelen gepaard moet gaan met een grondige evaluatie van de bestaande middelen en dat er zelfs met een impuls van nieuwe middelen keuzes moeten worden gemaakt.

Schueremans

Keuzes moet men altijd maken. Ondanks de verhoging van de middelen in 2005 voor het cultuurbeleid heeft men dat ook dit jaar weer moeten doen. Ik denk aan de verhoging van de middelen voor onder meer het sociaal-cultureel werk, de beeldende kunsten en de uitvoering van de erfgoedconvenants. Daarentegen werden de middelen voor het lokaal cultuurbeleid voor 2005 bevroren en voor 2004 zelfs verminderd. De budgettaire toestand van Vlaanderen laat de vooropgestelde gefaseerde invoering voor 2004 en 2005 echter niet toe.

Hoewel de VLD het met de minister eens is dat in slechtere tijden keuzes moeten worden gemaakt, is in dit geval toch wel sprake van het niet nakomen van een verbintenis met de gemeenten. Gelukkig hebben we in Vlaanderen heel wat goede burgervaders en even goede cultuurschepenen. De VLD is ervan overtuigd dat het lokaal cultuurbeleid verder moet worden uitgebouwd. Het decreet heeft heel wat dynamiek teweeggebracht. Het heeft zijn eigen succes misschien overstegen en wordt daar nu een beetje het slachtoffer van.

We kunnen de minister bijtreden wanneer hij pleit voor een rustperiode die ruimte laat voor evaluatie en bijsturing. Nadenken is ook hier niet verboden. Positief is vast te stellen dat in de komende beleidsperiode de tendens van responsabilisering van het werkveld, planmatige benadering en doorgedreven advisering van de beoordelingscommissies nog wordt versterkt. Er wordt duidelijk een actief cultuurbeleid gevoerd.

Wat de relatie tussen cultuur en onderwijs betreft, moet worden gezegd dat dit onmiskenbaar partners zijn. Onderwijs heeft een belangrijke taak in het bevorderen van de cultuurparticipatie bij jongeren. Ondanks het protocol dat een duurzame werking tussen cultuur en onderwijs mogelijk moest maken, afgesloten tussen u en voormalig minister Vanderpoorten, zijn de resultaten van dit engagement relatief mager. De VLD vraagt dan ook met aandrang dat de relatie onderwijs-cultuur zo vlug mogelijk wordt aangepakt en pleit voor een operationeel overleg tussen beide domeinen.

In het internationaal cultuurbeleid wordt een verdere stimulering van de internationale werking van de Vlaamse cultuurwereld beoogd. Ook de aanwezigheid van de Vlaamse kunst en cultuur in het

buitenland moet verder worden gestimuleerd en ondersteund. Vlaanderen is in beweging en blijft in beweging, dat is toch fantastisch. Dat moet ons uitgangspunt zijn en hiertoe moet een visie met betrekking tot het internationale cultuurbeleid verder worden uitgestippeld.

De minister heeft zo bijvoorbeeld al aangekondigd dat hij werk wil maken van mijn voorstel, onder tussen het IJslandmodel genoemd. Het gaat erom Vlaamse artiesten in het buitenland te promoten, of ze nu zingen in het Nederlands of in het Engels, of ze nu georganiseerd zijn als vzw, stichting, BVBA of NV, als ze maar kwaliteit brengen waarvoor internationale interesse bestaat. Vlaanderen zendt zijn zonen en dochters uit en deze keer zijn het geen nonnetjes of pastoors. Ik denk aan Soulwax, Novastar, dEUS, Zita Swoon, Millionaire, 2Many DJ's, Ozark Henry, Mauro, Arno, Daan, Zornik, Axelle Red, Laïs, An Pierlé, de Nieuwe Snaar en Praga Kahn.

Verder gelooft de VLD sterk in de dynamiek, de wisselwerking en de hefboomfunctie tussen cultuur en economie. We zijn verheugd dat er bereidheid bestaat zowel bij de minister van Cultuur als bij de minister van Economie om hier concreet werk van te maken onder meer via een investeringsfonds. Zo blijft Vlaanderen als dynamische regio in het kopeloton van de welvarende regio's, geven we een creatieve toekomst aan onze kinderen en zorgen we ervoor dat we overmorgen geen overschot aan Vlaamse behangers hebben.

Tot slot wil ik de minister ook bedanken voor het concreet ingaan op de suggestie om de eetcultuur te promoten als deel van onze cultuur en ons erfgoed. De VLD kijkt reeds uit naar de week van de smaak die van start gaat in 2006 en op volle kracht zal draaien in 2007. Bedoeling is om de bevolking te laten genieten van onze Vlaamse, rijke eetcultuur en deze te herwaarderen.

Cultuur in zijn breedste vorm zal zorgen voor een minder vluchtige, meer relaxte, maar minder verzuurde maatschappij. Met de woorden van voormalig minister-president Dewael: 'Vlaanderen leeft' en met de woorden van onze fractievoorzitter: 'Vlaanderen creëert.'

In de beleidsnota Media legt minister Bourgeois uiteraard zijn eigen accenten. Toch staat de tekst in het teken van de continuïteit. Het behouden en

Schueremans

versterken van een divers en pluralistisch mediaveld blijft immers ook nu de rode draad, en dat is een goede zaak. Toch zou ik even willen stilstaan bij een aantal thema's.

De VRT levert schitterend werk. Hij brengt kwaliteitsvolle programma's en objectieve informatie voor een breed publiek. Toch vraagt de VLD, en we voelen dat de minister er ook gevoelig voor is, dat de vergrote overheidsdotatie en overheidsmiddelen worden gebruikt om die kwaliteitsvolle programma's en objectieve informatie nog meer en nog beter te brengen in plaats van af te glijden naar deloyale concurrentie met de commerciële omroep.

Daarnet zei de heer Caron dat de Endemols voor de deur staan. We moeten het niet zover laten komen. Als we de commerciële omroepen geen kansen geven, dan gaan die van miserie misschien wel buitenlandse bondgenoten zoeken. Ik voel me beroepsmatig een klein beetje in hetzelfde straatje zitten. We hebben dertig jaar lang evenementen georganiseerd, we hebben iets nieuws gecreëerd, ook nieuwe werkgelegenheid. Toch nam de gesubsidieerde sector de taak van de privé-sector steeds meer over, met het gevolg dat we zijn beginnen panikeren. Ik dacht dat ik misschien wel samenwerking moest zoeken met de rest van de wereld om te blijven overleven. Ik heb ook wel eens gedacht dat ik een andere job moest zoeken en naar het parlement komen. Ik denk dat ik iets te snel heb geoordeeld.

Er is nog een punt, namelijk de lokale radio's en de billijke vergoeding. In het recent regeerakkoord heeft de Vlaamse Regering zich geëngageerd om de billijke vergoeding voor de hele sociaal-culturele sector op zich te nemen. Ik vind dat ze daar wat te sterk in is geweest.

Een andere groep die het financieel moeilijk heeft als gevolg van deze vergoeding, die in dat licht dus niet billijk is, zijn de lokale radio's. Zij betalen een billijke bijdrage, gebaseerd op de CIM-cijfers, en misschien ook op basis van hun eigen enthousiasme en grootspraak. Ergens wordt er dus bepaald hoeveel luisteraars ze zouden kunnen hebben. Dat cijfer wordt dan vermenigvuldigd met 40 euro. Dat betekent dat sommige lokale radio's rekeningen gepresenteerd krijgen die hen bijna de das omdoen.

De leefbaarheid van de lokale radio's komt in het gedrang. Wij stellen dan ook voor dat er niet langer zou worden gewerkt met die CIM-cijfers, maar wel met een vaste vergoeding afhankelijk van de zendsterkte van de radio's. Het nieuwe decreet heeft de nieuwe erkenningen immers gebaseerd op de zendsterkte.

In elk geval weten de lokale radio's als gevolg hiervan welk bedrag ze kunnen verwachten en kunnen ze er dan ook rekening mee houden bij het opstellen van hun budget. Dit verhoogt de rechts- en bestaanszekerheid, ook van de vrije radio's. Wij hopen dan ook dat de minister hier werk van maakt.

Dan is er de problematiek van de frequenties. Dit dossier sleept al lang aan, niet alleen als gevolg van de stugge houding van de Franstaligen, maar ook als gevolg van de gebrekkige rol die het BIPT terzake speelt. Enerzijds stuurt ze wel forse rekeningen naar de lokale radio's voor het uitoefenen van haar controlefunctie, maar anderzijds stellen we samen met de minister vast dat datzelfde BIPT in zijn rol als etherpolitie faalt. Het resultaat is dat het nog altijd moeilijk is om alle radio's het nodige luistercomfort te garanderen. De samenwerking tussen de gemeenschappen en het BIPT moet dan ook eindelijk worden gerealiseerd, wat meteen ook een oproep is aan de federale overheid. *(Applaus bij de meerderheid)*

De voorzitter: Minister Anciaux heeft het woord.

Minister Bert Anciaux: Mijnheer de voorzitter, de heer Caron heeft me al een deel van mijn antwoord bespaard. Toch wil ik nog wat aanvullende opmerkingen maken.

Besparen in een sector die je na aan het hart ligt, is nooit aangenaam. Iedereen van de meerderheid was het er echter over eens dat die collectieve oefening moest worden gemaakt. Het is dan de individuele verantwoordelijkheid van de minister om te bekijken waar hij bespaart. Ik neem die verantwoordelijkheid, ik heb daar geen enkel probleem mee.

Wel hebben we getracht om het gewicht van de besparingen inzake het jeugdbeleid zo klein mogelijk te houden. Hoewel het voor alle sectoren van de Vlaamse Regering ging over gemiddeld 8 tot 10 procent besparingen voor 2004

Anciaux

en 2005, is de besparing voor de jeugdsector relatief beperkt gebleven. Het gaat over ongeveer 3 procent besparingen in 2004 en geen besparingen in 2005. In 2005 is er sprake van een groei. Dat die 3 procent vrijwel volledig voor rekening komt van het decreet inzake het lokaal jeugdbeleid klopt. In 2004 zijn er eigenlijk geen andere besparingen doorgevoerd wat jeugd betreft. Dat was een heel bewuste keuze. Het was niet de bedoeling de hete aardappel door te schuiven. Het leek me het meest verantwoord.

Ik geef eerlijk toe dat het jeugdwerk me iets nader aan het hart ligt dan de zorg voor de gemeenten. Waar moest ik anders besparen? Ik heb er bewust voor gekozen niet te besparen op het landelijk jeugdwerk, daar dit rechtstreeks zou ingrijpen in het hart van het jeugdwerk. Ik had kunnen besparen op allerhande projecten en experimenten, op niet-terugkerende uitgaven.

Dat is net de meest kwetsbare sector binnen het jeugdwerk. Als ik daarop bespaar, rem ik de dynamiek binnen het jeugdwerk af. Ik heb daarom gekozen voor een besparing van 3 procent bij de gemeenten. Het Vlaams aandeel in het lokaal jeugdwerk bedraagt tussen 20 en 25 procent van de totale middelen. Als de gemeenten gewoon hun deel blijven doen en zelfs die 3 procent niet overnemen, dan komt dat in de praktijk neer op een besparing van minder dan 1 procent op de werkmiddelen van het lokaal jeugdwerk.

Ik geef u mijn volgende argument. Er zijn heel wat goede gemeenten die de problemen voor een stuk mee hebben opgelost. Het is niet oneerbaar om op deze manier te werken. Ik beschikte bovendien niet echt over alternatieven binnen Jeugd. De jongste jaren zijn er bovendien forse stijgingen geweest op het vlak van het lokaal jeugdwerk. Ik verwachtte dan ook een inspanning van de gemeenten. De besparing is echter niet aangenaam, dat klopt.

De besparingen binnen Cultuur zijn van een andere aard. De besparingen op het lokaal cultuurbeleid voor 2004 zijn in hoofdzaak schrappingen van mogelijke, facultatieve uitgaven. Ik geef toe dat dit vooral voor de stad Gent niet aangenaam was, want de mogelijke subsidiëring voor het Cultuurcentrum werd op die manier geschrapt.

Wat 2005 betreft, werden onder meer in het lokaal cultuurbeleid besparingen doorgevoerd. Het gaat echter niet over netto-besparingen, maar over het minder groeien van de uitgaven. Ik geef toe dat dit niet aangenaam is, maar het is niet correct om te beweren dat er ook voor 2005 contractbreuk wordt gepleegd.

Voor de begroting Jeugd 2004 geef ik toe dat er een contractbreuk was, voor de begroting Jeugd 2005 niet. Voor de begroting Cultuur 2004 is er evenmin sprake van een contractbreuk, behalve in het concrete, facultatieve en dus niet-gegarandeerde geval van de stad Gent. Voor de begroting Cultuur 2005 is er evenmin sprake van een contractbreuk, behalve indien wordt beweerd dat elk decreet in alle omstandigheden in zijn meest maximale vorm moet worden uitgevoerd. Toen ik vijf jaar geleden startte op Cultuur, was er 53 miljoen minder beschikbaar dan wat werd ingeschreven in de decreten.

Als we uitrekenen wat de vermindering van de groei is voor Cultuur, moeten we niet blozen. We maken een collectieve besparingsoefening. Ik heb binnen Cultuur aangeduid waar de afremming van de groei kon worden gerealiseerd. Ik ben de regering dankbaar omdat we, zelfs in dit moeilijke jaar, de juiste prioriteiten hebben kunnen leggen. Het zijn prioriteiten die te maken hebben met participatie, met de uitbouw van het cultuurnet, met het sociaal-cultureel werk, met beeldende kunst en met erfgoed. Ondanks de moeilijke situatie werden voor al deze prioriteiten forse verhogingen doorgevoerd.

Tot slot wil ik het nog even hebben over sport. Ik vind het niet verstandig om topsport en sport voor allen als een tegenstelling te beschouwen. In 2005 voorzien wij in een forse stijging voor sport en in het bijzonder voor topsport. Dat is een bewuste keuze. Wij hebben dat jaar immers nodig om een totale herschikking te kunnen doorvoeren en een nieuwe visie te kunnen ontwikkelen in het kader van het sport-voor-allen-beleid. Het nieuwe decreet dat we in 2005 willen ontwikkelen en in 2006 aan het parlement willen voorleggen, vertrekt van de driehoek die in het Vlaams regeerakkoord is opgenomen, met name de club, de school en de gemeente.

Een heel actief en ondersteunend lokaal sportbeleid vraagt tijd. Het lijkt me dan ook onzinnig om de schaarse beschikbare middelen nu al in te zetten

Anciaux

op iets wat nog volledig moet worden herzien. De besparing op het contract jeugdsport is niet echt een besparing. Het is veeleer een bewuste heroriëntering waarbij eerst het topsportactieplan fors moet doorstoten. Daarna moet de basis worden gelegd voor het sport-voor-allen-beleid.

Voor mij is hier geen sprake van een tegenstelling, maar van een fasering. Mijn prioriteit ligt zowel bij de topsport als bij de sport voor allen. Tegen het einde van deze legislatuur wil ik ter zake een uitgebreid palmares voorleggen aan dit parlement.

De voorzitter: Minister Bourgeois heeft het woord.

Minister Geert Bourgeois: Mijn beleidsnota Media zorgt niet voor grote controverse. De heer Arckens heeft het debat enigszins verengd tot de concurrentiestrijd tussen VRT en VTM. Het debat is echter veel ruimer. Wat de rol van de openbare omroep betreft, sluit ik me aan bij de heren Caron en Schueremans.

In het sterk evoluerende landschap – digitalisering en internationalisering – is het belangrijk dat we blijven investeren in een sterke, kwalitatieve publieke omroep. Dit is een van mijn beleidsprioriteiten.

Verder, mijnheer Arckens, maan ik u aan tot voorzichtigheid wanneer u pleit voor de decommercialisering van de openbare omroep. Op dat moment krijgen de landelijke commerciële radio's het moeilijk.

Voorts pleit u voor een grotere transparantie. Dat is precies een van de klemtonen uit mijn beleidsnota. De VRT heeft me nu al laten weten dat zij voortaan een volledig gescheiden boekhouding zal voeren. Daarbij zal de commerciële financiering worden gescheiden van de financiering met overheidsgeld.

Wat de regionale omroepen betreft, zijn er inderdaad minder middelen uitgetrokken in het kader van de budgettaire besparingen inzake communicatiebudget. Dat is een solidaire beslissing van heel de regering. Het gevolg is dat er minder inkomsten zijn voor de regionale omroepen. Ik overweeg wel om deze omroepen vanuit een ander beleidsdoel een kleine impuls te geven.

Een van de grootste uitdagingen is de pluriformiteit van het perslandschap. Er moet ook aandacht worden besteed aan de geschreven pers. Ik heb gisteren een initiatief in die zin genomen. Met betrekking tot De Tijd, nog het volgende: we zullen de toenemende concentratie moeilijk kunnen tegengaan, althans voor zover de mededingingsregels niet worden overtreden. Dat is een federale bevoegdheid. In die zin kan ik alleen aan de Raad voor de Mededinging vragen om alert te zijn.

Het kan ook om een financiële partner gaan die eventueel intreedt. In zoverre het om een industriële partner gaat, is het bijzonder belangrijk dat in het bestek wordt opgenomen dat de identiteit en de naam van de krant behouden blijven. Ik heb dat ook gevraagd. Vooral de onafhankelijkheid van de redactie moet worden beschermd. Die kan wel worden opgenomen in de bestekken. Deze zaken moeten een element van beoordeling vormen ten opzichte van de overnemende partij.

Zoals u weet, heb ik ook in de beleidsnota gepleit om de steun aan de geschreven pers te koppelen aan die voorwaarde van onafhankelijkheid van de redactie. Vanuit onze bevoegdheid is dat het enige wat we kunnen doen. Het is ontzettend belangrijk dat we die taak opnemen.

Mijnheer Schueremans, ik deel uw bezorgdheid inzake een kwalitatieve publieke omroep. Ik deel ook de zorgen van mevrouw Hermans. Ik heb daarop al geantwoord in de commissie. Wat ze vraagt, behoort tot mijn beleidsvisie. Het BIPT schiet inderdaad tekort in zijn taak als etherpolitie.

Dit is een federale bevoegdheid. Wat dat betreft, kaats ik de bal terug. Een partijgenoot van u is hiervoor bevoegd. Het BIPT moet inderdaad op zijn verplichtingen worden gewezen. Het kan nu al politieel optreden. Het laat echter na dit te doen.

Wat de billijke vergoeding betreft, heb ik aan de bevoegde federale minister gevraagd om te kiezen voor een forfait voor de lokale radio's met een beperkt zendvermogen. Dit is een goede, transparante oplossing die administratief eenvoudig is. Ik kan alleen maar vragen aan de federale overheid om daar werk van te maken. Ik nodig u nogmaals uit om de federale minister daarover te ondervragen.

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De voorzitter: Dames en heren, hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor vandaag.

Wij komen opnieuw bijeen op woensdag 22 december 2004 om 10 uur en 14.30 uur.

Geen bezwaar? (*Instemming*)

De vergadering is gesloten.

– *De vergadering wordt gesloten om 20.13 uur.*
